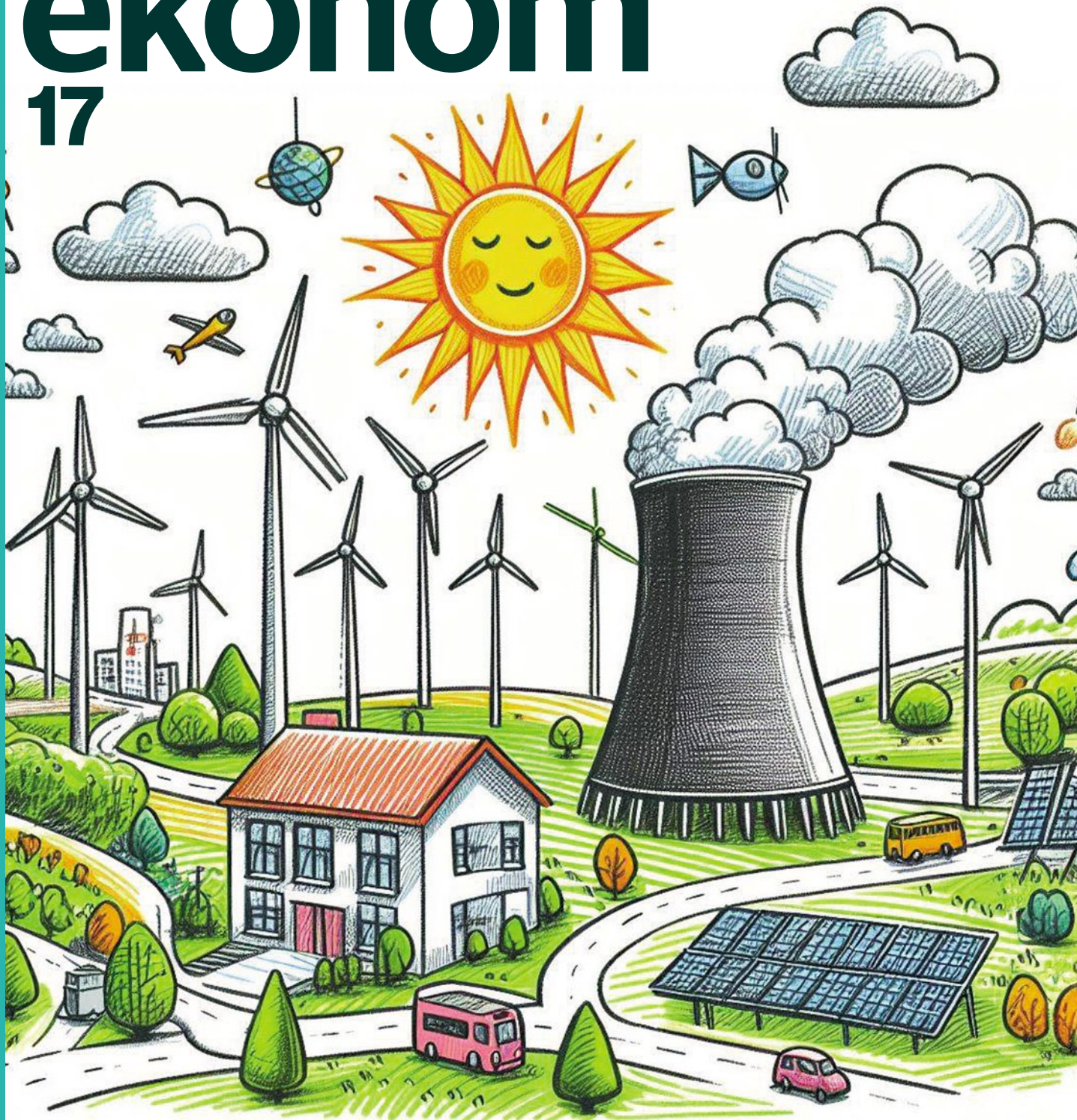

ekonom 17

Budoucnost české energetiky

Česko finišuje s přípravou dokumentů, které určí novou podobu energetiky. Mají zemi uchránit před emisemi a blackouty.

9 771210 071005

17

Smetana

Zlatá investiční mince

Bedřich Smetana

limitovaná pamětní ražba k dvoustému výročí
narození Bedřicha Smetany

Hmotnost: 2 oz
Průměr: 50 mm

Síla: 1,66 mm
Země původu: Švýcarsko

Výrobce/Rafinérie: PAMP
Ryzost: 999,9 (24 karátů)

Exkluzivita

Limitovaná sběratelská edice.

Podpora České filharmonie

Zakoupení mince představuje přímou filantropickou podporu České filharmonie a společných projektů s festivalem Smetanova Litomyšl. Přináší tak investorům nové kulturní zážitky.

Z dílny umělce

Navržené uznávaným medailérem Michalem Vitanovským, autorem českého Řádu bílého lva. Vyrobené švýcarskými profesionály v rafinérii PAMP.

Bez DPH

Jedná se o tzv. SMART minci, která splňuje všechna zákonem daná kritéria, aby byla osvobozena od DPH.

BH SECURITIES a.s.

Projekt pamětní mince Bedřicha Smetany je partnerským projektem České filharmonie a BH SECURITIES a.s., předního nebankovního obchodníka s cennými papíry na českém kapitálovém trhu s působností od roku 1993.

Pozn: Nejedná se o poskytování investičních služeb, protože fyzické zlato není investičním nástrojem ve smyslu § 3 zákona o podnikání na kapitálovém trhu, a proto tato činnost obchodníka s cennými papíry nepodléhá dohledu ČNB.

www.mincesmetana.cz

ekonom

Týdeník vydavatelství **Economia**

Ročník LXVIII, číslo 17

Vychází každý čtvrtek v Praze, cena 65 Kč

Adresa redakce:

Pernerova 673/47, 186 00 Praha 8, tel.: 233 072 222

e-mail: jmeno.prijmeni@economia.cz

internet: <http://www.ekonom.cz>

Šéfredaktor: Petr Kain

Zástupci šéfredaktora: Martin Petříček, Alžběta Vejvodová

Šéfredaktor: Karel Janků

Editor: Josef Káninský

Redakce: Jan Beránek,
Eva Hníková, Jan Němec,
Josef Pravec, Vojtěch Wolf

Spolupracovníci:

Eva Srpová,
Jakub Stehlik, Aleš Vojř

Grafici: Jaroslava Bělovská, Petr Hrubý

Fotoprodukcni: Michaela Špíchalová

Produkce: Marcela Skladanová

Korektorka: Petr Vaněk (vedoucí)

Marketing: Jan Pákosník

Vydává: **Economia, a.s.**

Adresa vydavatelství: Pernerova 673/47, 186 00 Praha 8
tel.: 233 072 222, IČO: 28191226

Autorská práva vykonává vydavatel. Jakékoliv užití části nebo celku, zejména rozmnžování a šíření jakýmkoli způsobem (mechanickým nebo elektronickým) i v jiném než českém jazyce bez písemného svolení vydavatele, je zakázáno.

© 2024 **Economia, a.s.**

Inzerce přijímá inzertní oddělení:

obchodní garant: Dobromila Danovová,
dobromila.danovova@economia.cz, 737 434 166
backoffice inzerce: inzerce@economia.cz

Ředitel speciálních projektů: Aleš Mohout,
Pernerova 673/47, 186 00 Praha 8,
tel.: 775 921 915

Distribuce: Pernerova 673/47, 186 00 Praha 8

Volný prodej: e-mail: distribuce@economia.cz

Ve volném prodeji rozšiřuje: PNS, a.s.

Předplatné, nové objednávky:
tel.: 217 777 888, e-mail: predplatne@economia.cz,
www.ekonom.cz/predplatne

Zákaznická linka: tel.: 217 777 888

Objednávky do zahraničí: tel.: 217 777 888,
e-mail: predplatne@economia.cz

Doručování předplatného provádí:
Česká pošta s.p., PNS, a.s., Monitor CZ, s.r.o.

Předplatné v SR zajišťují:
Magnet Press Slovakia, s.r.o., PressMedia, s.r.o.,
L.K. Permanent, s.r.o., MediaCall, s.r.o.

Internetový on-line archiv: predplatne@economia.cz

Layout: Jan Vyhnanek

Tiskne: Triangl, a.s., Beranových 65, Praha 9

Náklad ověřuje Kancelář ověřování nákladů tisku ABC ČR

Redakci nevyžádané příspěvky se nevracejí.

**MK ČR E 5549 | MIČ 47 619 | ISSN 1210-0714 (Print)
ISSN 2787-9380 (On-line)**

Vážení a milí čtenáři

Před necelými deseti lety požádali při jednom experimentu australští výzkumníci studenty, aby se zapojili do nudného úkolu, při kterém mačkají klávesu počítače, když na obrazovce blikají určitá čísla. V polovině úkolu si měli dát na 40 vteřin pauzu a zadívat se na střechu budovy. Vtip byl v tom, že půlka studentů se dívala na betonovou střechu, zatímco druhá sledovala střechu pokrytou rozkvetlou zelení. Jak se následně ukázalo, druhá polovina studentů dělala ve zbytku testu výrazně méně chyb než první.

Podobných výzkumů dokládajících, že příroda má blahodárný vliv na fyzickou i psychickou pohodu člověka, najdeme desítky. Jak třeba zjistili psychologové na Chicagské univerzitě, zelené plochy v blízkosti škol zlepšují kognitivní rozvoj dětí a výhledy do zeleně v blízkosti dětských domovů zase podporují chování zaměřené na sebekontrolu. Podle dalších experimentů zlepšuje vystavení přírodnímu prostředí pracovní paměť a kontrolu pozornosti.

Vliv přírody na naše duševní zdraví nedokládají jen experimenty prováděné v laboratorním prostředí. V jedné obří studii obyvatel Dánska vědci použili satelitní data, aby zjistili, zda má větší vystavení zeleni do deseti let života vliv na duševní zdraví lidí. Zkoumali údaje od více než 900 tisíc obyvatel narozených v letech 1985–2003. Jak se ukázalo, děti, které žily ve čtvrtích s větším množstvím zeleně, měly v pozdějším věku nižší riziko mnoha psychiatrických poruch, včetně depresí, poruch nálady, schizofrenie, poruch příjmu potravy a užívání návykových látek.

Z podobných výzkumů jsem si vzal ponaučení, minulý pátek si udělal v práci volno a chodil celý den přírodou. A můžu jen potvrdit, že podobně intenzivní pocit klidu a štěstí jsem už dlouho nezažil.

Přeji pěkné čtení.

Petr Kain, šéfredaktor

OBSAH

Názory

6 Štěpán Lacina: Češi opět přijdou o miliardy korun

Události týdne

8 Přehled nejdůležitějších zpráv uplynulého týdne

Téma čísla

10 Více jádra, solárů i větru s trochou plynu. Stát má vizi nové energetiky

Rozhovor

18 Jan Sýkora: Peníze leží ladem. Češi si neužívají bohatství své země

Další témata

24 Dotace, družstva i PPP projekty. Města hledají peníze na výstavbu bytů

28 Z Česka odtékají stovky miliard, přibrzdit to může progresivní zdanění firem

32 Výzva Enceladus. Malý ledový měsíc Saturnu pomohou prozkoumat i Češi

34 Firmy řeší ESG reporting, samotné globální oteplování je ale nezajímá

36 Na západě Česka se nejlépe podniká v Plzni a Ostrově

Technologie

38 Nová laboratoř chce firmám servírovat úspěšný český výzkum biotechnologií

Právo

40 Zákon roku: Češi chtějí mít jednodušší pravidla pracovního trhu

42 Byznys musí dostat slovo. Zákony mají odpovídat ekonomické realitě

46 Rub a líc chystaných změn (nejen) v oblasti mzdových podmínek

Lifestyle

48 Honda CR-V: Dobře vyladěný hybrid

#datavize

50 Návrat pirátů

48

18

28

38

Powertica

Váš spolehlivý partner ve světě energií

Stabilita

Spolehejte na dodávky od druhého největšího výrobce elektřiny v ČR, partnera státních i soukromých podniků.

Férovost

Zajistěte si energetické dodávky za transparentních a férových podmínek. Díky naší silné mezinárodní skupině garantujeme stabilitu a výhodné ceny.

Odbornost

Naši experti vám nabídnou osobní poradenství, pomohou vybrat nejlepší produkty či služby a stanou se tak vašimi průvodci světem energetiky po celou dobu spolupráce.

**Zajistěte si elektřinu
a zemní plyn pro vaši firmu**

FIX+
pro jednorázové
a rychlé zajištění nákupu

STEP FIX+
pro postupný nákup v profilu
sjednaného diagramu

SPOT+
pro postupný nákup
base load produktů

Kontaktujte nás
Naskenujte QR kód pro více informací nebo navštivte naše
webové stránky www.powertica.com

Powertica Energie a.s.
V celnici 1031/4, 110 00 Praha 1

Češi opět přijdou o miliardy korun

– TEXT – Štěpán Lacina – FOTO – Matej Slávik

Na úvod dvě fakta. Jen za první čtvrtletí tohoto roku Česká národní banka schválila prospekty dvaceti emisí dluhopisů v celkové hodnotě převyšující 18 miliard korun. Celosvětová procentuální výše bankrotů dluhopisů s ratingem CCC/C za rok 2023 byla 31 procent.

Pro finanční neoborníky si dovolím předchozí fakta poněkud blíže popsat. Dluhopis je závazek dlužníka platit investorovi pravidelný úrok a po několika letech splatit dluh. Prospekt je dokument popisující základní parametry dluhopisu, jako je výše úroku, datum splacení dluhu a jméno dlužníka. ČNB schválením prospektu sděluje veřejnosti, že formálně jsou prospekty v pořádku (laicky můžeme říct, že prospekt je pravopisně správně napsán a příslušné kolonky byly správně vyplněny).

Formálně schváleno tedy rozhodně neznamená, že daný prospekt byl přezkoumán z hlediska ekonomické smysluplnosti, a už vůbec to neznamená, že ČNB bude nějak dále dohlížet na dlužníka, jestli se třeba jeho schopnost splácet nezhoršuje, nebo jestli dokonce účtne nezkresluje informace.

Dosud to zní banálně, ale většina našich spoluobčanů si myslí přesný opak. Zcela intuitivně (bohužel naprosto chybně) předpokládá, že pokud někde vidí nápis „schváleno ČNB“, tak se jim dostane také jakési investorské ochrany. Ta však v České republice chybí. Ostatně chyběla by i kdekoli jinde na světě, a proto svět vymyslel pojem „rating“. Ratingem „A“ se označují nej kvalitnější dlužníci (například společnosti jako Coca-Cola) a písmenem „C“ se označují problémoví dlužníci (svého času například Lehman Brothers).

Každopádně však i dlužníci s označením „C“ musí veřejnosti předkládat auditované účetní výsledky, které jsou bedlivě zkoumány nejen nezávislými ratingovými agenturami, ale i stovkami dalších investorských komunit. Přes všechnu tuto kontrolu a transparentnost je míra

„úmrtnosti“ takových dlužníků ve světě přes 30 procent jen za minulý rok. Pro zajímavost míra bankrotů byla v roce 2020 dokonce 50 procent.

Ze zkušeností 20 let naší praxe v Accrediu, které se věnuje správě majetku právě v oblasti dluhopisů, plyne snaha vyhýbat se dluhopisům s ratingem „C“, a tudíž přinášíme klientům výnos v kategorii dluhopisů „B“ nebo „A“. Jen pro dokreslení náročnosti našeho povolání, je to práce pro několik zkušených odborníků na každý pracovní den.

A teď zpátky k druhému faktu z úvodu tohoto článku. Částka 18 miliard korun je pěkný balík peněz, které poskytne česká veřejnost firmám, jež jsou často ještě o několik stupňů

horší dlužníci než zmíněná kategorie „C“. Žádná z těch dvaceti emisí totiž nemá ani rating. Dovolím si zde neověřený, ale myslím, že logický předpoklad, že míra bankrotů tedy bude v Česku buď stejná, nebo ještě vyšší. Jakkoli platí, že minulost není zárukou budoucnosti, je zároveň jejím dobrým indikátorem. Summa summarum můžeme očekávat, že přijde velmi brzy mnoho z našich spoluobčanů o miliardy korun v nesplacených dluhopisech.

To je hromada peněz, která navíc neplyne z kapes bank (které jsou dost chytré, aby nečinily investice do těchto pochybných cenných papírů), ale z kapes lékařů, živnostníků, učitelů a mnoha ostatních. Tedy z kapes běžných občanů této země, po kterých stát chce, aby důvěřovali kapitálovému trhu a spořili si sami například na důchod.

Závěr ať si udělá každý sám. Z mého pohledu se dopouštíme jako společnost vysokého morálního hazardu ve smyslu důvěry veřejnosti v kapitálový trh. Bohužel opakujeme stále stejné chyby, jako byla například podceněná kuponová privatizace či kampaňové skandály. A voliči pak nemají jinou možnost než projevit své zklamání u voleb. ■

Autor je partnerem skupiny Accredio.

Ceny, jaké tu dlouho nebyly:

ARMEX ENERGY nabízí elektřinu za 3 255 Kč s DPH

Český dodavatel ARMEX ENERGY se silně hlásí o slovo a přináší elektřinu a plyn za ceny, které odběratelům ušetří tisíce korun na výdajích za energie. Cenu elektřiny stanovil na 3 255 Kč s DPH (2 690 Kč bez DPH) a plyn je od 1 271 Kč s DPH (1 050 Kč bez DPH). Zákazník si přitom může vybrat, jak dlouhý kontrakt zvolí.

„Zákazníci, kterým letos končí smlouva, mohou výrazně ušetřit, a to změnou dodavatele elektřiny, případně plynu,“ uvádí Zdeněk Mráz, obchodní ředitel ARMEX ENERGY. Zpozornět by měli zejména zákazníci, kteří mají u svých dodavatelů ceny blízké hranici stropů stanovených vládou začátkem loňského roku.

„Naše nabídková cena elektřiny je nyní 3 255 Kč s DPH, což je skoro o polovinu nižší, než byla úroveň vládních stropů. Proto všem spotřebitelům doporučujeme: zkontrolujte si své vyúč-

tování a v případě vysokých cen zvažte změnu dodavatele za toho, který vám nabídne lepší podmínky,“ vysvětluje Zdeněk Mráz.

Cena klesla i u zemního plynu

Také u plynu ARMEX ENERGY aktivně vstupuje do konkurenčního boje a s cenou od 1 271 Kč s DPH přináší zákazníkům propad ceny téměř 60 % proti cenovým stropům. „U rodinného domu vytápěného plynem může přechod k ARMEX ENERGY

ušetřit hodně přes deset tisíc ročně,“ doplňuje obchodní ředitel.

Jedna z nejnižších cen na trhu? Dle srovnávačů ano

Dle nezávislých a volně dostupných srovnávačů energií (provozuje např. ERÚ či TZB-info) jde k datu 9. dubna 2024 (uzávěrka vydání) o jednu z nejnižších ceníkových cen elektřiny na trhu. Odskok ARMEX ENERGY od některých dodavatelů činí až storkoruny za megawatthodinu a úspory za energie tak mohou dosahovat tisíce korun ročně.

Kampaň je doprovázena akční soutěží

Spolu s jarní kampaní spustil ARMEX ENERGY i atraktivní soutěž o ceny, kdy soutěžící mohou vyhrát plavby výletní lodí od společnosti PT TOURS pro 2 osoby v hodnotě 100 000 Kč. Soutěžít mohou jak noví, tak stávající, a dokonce i budoucí zákazníci společnosti. „Nechceme rozlišovat, jestli už někdo u ARMEXu je, anebo k nám chce teprve přejít, proto jsme se rozhodli dát možnost soutěžít všem,“ dodává závěrem Tomáš Hrdlička, provozní ředitel společnosti, dobrou zprávu pro všechny soutěživé domácnosti.

Více informací o cenách i soutěži zveřejnil dodavatel na svém webu armexenergy.cz.

ARMEX ENERGY

Elektřina
3 255 Kč
2 690 Kč bez DPH

Plyn 1 271 Kč
1 050 Kč bez DPH

**PŘINÁŠÍME
VÝHODNÉ
CENY ENERGIÍ**

Zavolejte nám a zjistěte, kolik ušetříte

530 300 320

armexenergy.cz

1. Tržní sazby rostou, hrozí zdražení úvěrů

Zatímco ČNB letos snižuje úrokové sazby, tržní sazby na mezibankovním trhu v posledních týdnech rostou. Jsou nejvyšší od konce loňského roku. Podle analytiků tak hrozí zdražení úvěrů i hypoték.

Podle analytika Deloitte Davida Marka se tržní sazby začaly zvyšovat poté, když se nenaplnila očekávání, že ČNB bude rychle snižovat úrokové sazby. Přestože model centrální banky podle něj ukazuje, že hlavní repo sazba by nyní měla být zhruba 4,5 procenta, realitou je sazba 5,75 procenta. Pro finanční trhy se nyní těžko hledá vodítko, když se nemohou orientovat podle prognózy ČNB. Proto jsou tržní sazby rozkolísanější, než kdyby ho měly, dodal.

Poskytnutí pětiletého úvěru je nyní pro banku podle analytika XTB Jiřího Tylečka přibližně o 0,7 procentního bodu dražší, než tomu bylo ještě před několika týdny. „Pokud zůstane cena peněz vysoká, dokonce hrozí zdražení úvěrů i hypoték. Šlo by o naprostou změnu předpokladu na trhu, kde se letos očekával prudký pokles,“ prohlásil.

2. Pražané se vrací do kanceláří

Do pražských kanceláří se od loňského září do letošního února navrátilo nejvíce zaměstnanců ze všech hlavních evropských měst. Fyzická obsazenost kanceláří v Praze, tedy reálný počet zaměstnanců na pracovišti, činila v únoru 57 procent. To je ale stále méně než před obdobím pandemie koronaviru, kdy obsazenost činila 70 procent. Pražské kanceláře jsou tak nejobsazenější po Madridu (68 procent), Londýnu (61 procent) a Paříži (59 procent).

Nejvíce lidí dochází do pražských kanceláří v úterý. Naopak nejméně dochází do práce v pátek, kdy fyzická obsazenost nečiní ani polovinu. Vyplyvá to z analýzy dat realitně poradenské společnosti Savills.

3. Aramco chce podíl v čínské rafinerii

Saúdskoarabská státní ropná společnost Saudi Aramco se snaží rozšířovat aktivity v Číně. Firma oznámila, že jedná o převzetí

desetiprocentního podílu v čínské rafinerické společnosti Hengli Petrochemical. Jeho hodnota podle agentury Bloomberg činí zhruba 1,5 miliardy dolarů (téměř 36 miliard korun).

Saudi Aramco je největším producentem ropy na světě a na globální těžbě této suroviny se podílí asi deseti procenty. Firmě v loňském roce klesl čistý zisk téměř o čtvrtinu na 121,3 miliardy dolarů (zhruba 2,9 bilionu Kč), a to zejména kvůli nižším cenám ropy a nižšímu objemu prodeje. Navzdory tomuto poklesu však podnik zaznamenal druhý nejvyšší čistý zisk ve své historii.

4. DPP vypsala tendr za 86 miliard korun

Pražský dopravní podnik (DPP) vypsala tendr s předpokládanou hodnotou zhruba 86 miliard korun bez DPH na nákup automatizovaných vlakových souprav určených pro linky metra C a D. Součástí zakázky budou také další potřebné technologie a úpravy stanic a dep.

DPP předpokládá vybrání dodavatele a uzavření smlouvy s ním v říjnu 2025, dodávka vlaků by se měla podle

dřívějších informací uskutečnit po roce 2029.

Tendr předpokládá nákup 69 souprav. V podmínkách je také zajištění údržby, v případě vlaků po dobu 35 let, u nástupištních stěn a dopravního systému pak na 25 let. Právě údržba má tvořit zhruba dvě třetiny hodnoty zakázky.

5. Tesla opět zlevňuje, její auta se neprodávají

Americký výrobce elektromobilů Tesla snížil ceny, například v USA, Číně a Německu. Informovala o tom agentura Reuters. Automobilka zaznamenala v prvních třech měsících letošního roku prudký pokles dodávek svých vozů po celém světě. Cenová válka mezi výrobci elektromobilů se vyostřuje, obzvláště tvrdou konkurenci představují čínské automobilky. V Česku se zlevnění týká pouze Modelu 3. „Ceny Tesly se musí často měnit, aby odpovídaly výrobě a poptávce,“ komentoval šéf automobilky Elon Musk.

Malý modulární reaktor Westinghouse AP300™ SMR

Reaktor založený na technologii
ověřené v reálném světě.

Sledujte nás na sociální síti @WECNuclearCZ

www.westinghousenuclear.com/ap300

Kolik jich přibude? Stát se nyní kloní k variantě, aby se začaly stavět současně či v krátkém sledu za sebou dva jaderné bloky v Dukovanech. O dalších dvou reaktorech v Temelíně by se rozhodlo o něco později.

Více jádra, solárů i větru s trochou plynu. Stát má vizi nové energetiky

Českou cestu k moderní energetice může zkomplikovat nekontrolovatelný úprk od uhlí či vysoké ceny pro spotřebitele.

– TEXT – Martin Petříček – FOTO – Shutterstock

Je to jen pár let, co obnovitelné zdroje energie patřily v Česku mezi nenáviděná slova. Veřejný prostor zaplňovaly diskuse o solárních baronech, fotovoltaickém tunelu či podvodu za bilion korun. Lidé ve velkém brojili proti výstavbě větrných parků. Kvůli tomu takřka zamrzla výstavba nových výroben elektřiny. A nikoho to ani příliš nevzrušovalo. Vždyť „šťávy“ bylo

v síti dost. Dokonce víc, než jsme sami doma dokázali spotřebovat. Co na tom, že hlavní část pocházela ze stárnoucích uhelných elektráren. Pragmatický přístup k dekarbonizaci, který již tehdy hýbal celou Evropou, se v Česku vytratil.

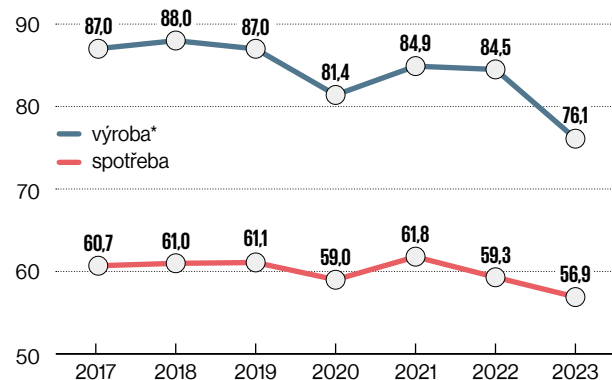
Teď je to jinak. Solární a větrná energie se stává významnější součástí domácího energetického mixu a stát

ve svém hlavním koncepčním dokumentu předpokládá, že všechny obnovitelné zdroje budou v roce 2050 zajišťovat přibližně polovinu vyrobené elektřiny v Česku. Tu druhou má poskytnout jaderná energetika. Postoje k tomuto bezemisnímu, ale nikoliv obnovitelnému zdroji se však různí. Jedni říkají, že bez jádra nelze uskutečnit evropský sen o uhlíkové neutralitě do roku 2050, jiní poukazují na nedořešené skladování vyhořelého jaderného paliva.

Podle návrhu státní energetické koncepce, kterou má na začátku léta dostat na stůl vláda, bude však role jaderných bloků v polovině století klíčová. Zajistí to, co soláry ani větrníky ze své podstaty nedokážou – nepřetržitou dodávku elektřiny bez ohledu na rozměry počasí či denní dobu. Ačkoliv je rok 2050 ještě daleko, nemusí být dosažení plánovaného podílu jádra jednoduché.

Výroba a spotřeba elektřiny v Česku

(v terawatthodinách)

Pozn.: * Jde o hrubou výrobu elektřiny, tedy včetně vlastní spotřeby elektráren k výrobě elektřiny nebo tepla.

Zdroj: ERÚ

Šest jaderných bloků, čtyři v Dukovanech a dva v Temelíně, se nyní na tuzemské výrobě elektřiny podílejí zhruba z 37 procent. Jenže dukovanské bloky už brzy dosáhnou čtyřiceti let provozu a zatím se počítá, že z technického a zároveň ekonomického pohledu se vyplatí investovat do prodloužení jejich provozu na šedesát let. To by znamenalo, že je bude nutné odstavit krátce po roce 2045. Přestože někteří provozovatelé ve světě cílí i na další prodlužování životnosti, najisto s tím počítat nelze.

Ve chvíli, kdy dukovanské bloky odejdou do „důchodu“, vypadne zhruba 20 procent výroby. Spuštění jednoho nebo dvou nových velkých bloků by je pouze nahradilo. Má-li však podíl jádra na výrobě elektřiny proti dnešku vzrůst, je třeba jich postavit ještě víc.

Spuštění jednoho nebo dvou nových velkých bloků jen nahradí ty, co půjdou do „důchodu“. Má-li podíl jádra proti dnešku vzrůst, je třeba jich postavit ještě víc.

Kdo uspěje v jaderném tendru

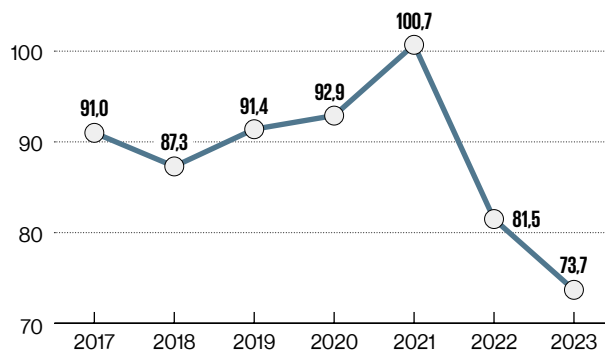
Vláda proto koncem ledna rozšířila tendr, který původně počítal s podáním závazné nabídky na výstavbu jednoho nového bloku s opcí na další tři někdy v budoucnu. Vyvolala zájemce o výstavbu bloků, francouzskou společnost EDF a korejskou KHNP, ať předloží rovnou závaznou nabídku na čtyři bloky. Má to být výhodnější nejen finančně, ale také organizačně. Pokud by se skutečně podařilo uvést do provozu čtyři nové bloky, dva v Dukovanech a dva v Temelíně, pomohlo by to naplnit zmíněný cíl ze státní energetické koncepce.

Účastníci tendru mají své vylepšené nabídky podat do konce dubna. ČEZ došle materiály do poloviny června vyhodnotí a výsledek předá vládě. Ministři následně rozhodnou, komu výstavbu svěří, a někdy na přelomu roku s vítězem tendru podepíší smlouvu. V tu chvíli už by také mělo být jasné, zda se v Česku budou stavět jeden, dva, či rovnou čtyři nové bloky. Aktuálně nejpravděpodobnější varianta počítá s tím, že by se v první vlně začaly stavět dva reaktory – a to v Dukovanech. Ministr průmyslu Jozef Síkela nedávno prohlásil, že po současném vládním kabinetu tu zůstane podepsaný kontrakt na nejméně dva reaktory.

O dvojici nových bloků v Temelíně by se pak případně rozhodlo až s časovým odstupem – i s přihlédnutím

Spotřeba plynu v Česku

(v terawatthodinách)

Zdroj: ERÚ

k postupu vývoje malých modulárních reaktorů. Oba účastníci tendru podle dosavadních vyjádření nepovažují výstavbu celkem čtyř velkých reaktorů za problém. Naopak. „Čtyři reaktory v Česku představují spíše příležitost, a nikoliv riziko. Pomohou přispět k oživení celého jaderného průmyslu, nastavit správné tempo výstavby,“ řekl nedávno v rozhovoru pro Ekonom šéf EDF Luc Rémont.

Ke konvenčním jaderným blokům mají přibýt ještě malé modulární reaktory, které by instalovaný výkon jádra ještě zvedly. ČEZ chce zhruba do poloviny století vybudovat sedm až deset malých modulárních reaktorů

o celkovém výkonu kolem tří gigawattů. Pro srovnání: odpovídá to výkonu tří standardních temelínských bloků. Už dříve podepsal ČEZ memorandum se sedmi společnostmi, které se vývojem malých reaktorů zabývají. „Pak jsme výběr zúžili na tři nejdůležitější firmy, které jsou ve vývoji nejdále. S těmi nyní jednáme,“ říká šéf ČEZ Daniel Beneš. Firma chce první modulární reaktor stavět v Temelíně. S kým přesně to bude, chce ČEZ podle Beneše rozhodnout do konce letošního roku.

O malých reaktorech mluví i další hráči, mohou najít uplatnění třeba u energeticky náročných provozů. Nebo mohou fungovat jako teplárny. Při přepočtu na jednu

Nezbývá nic jiného než se opřít do plynu

– TEXT – Martin Petříček – FOTO – Honza Mudra

S potřeba zemního plynu v posledních dvou letech kvůli válce na Ukrajině, vyšším cenám a teplejší zimě prudce klesla. Předseda Rady Českého plynárenského svazu Martin Slabý ovšem říká, že uhlí při výrobě elektřiny či tepla sotva nahradí v následujících letech něco jiného než plyn.

Jak daleko jsou v Česku plány na výstavbu plynových elektráren, aby byly v provozu rychle?

Plány zdržuje v první řadě absence praktických opatření, která by motivovala investory k postupné náhradě uhelných zdrojů plynovými. Skoro vždy je komplikuje i délka stavebního řízení. Vláda nicméně usiluje o to, aby náhrada uhelných zdrojů plynovými patřila mezi „urychlované“ stavby, kde je povolenací řízení velmi krátké. Dobře připravený je především projekt přechodu na plyn v elektrárně Mělník, který má nakročeno, aby se tam plynový zdroj podařilo zprovoznit do roku 2030. Ostatní projekty budou mít i další problém. Na trhu chybí turbíny pro paroplynové elektrárny, jsou globálně vyprodané. Objednáme-li dnes, není jisté, zda je dostaneme dříve než za pět šest let. Promeškali jsme rozhodující moment.

Jak se bude měnit role zemního plynu v české energetice?

V příštích 15 letech rozhodně poroste, budeme ho potřebovat pro výrobu elektřiny i tepla. Bude třeba vyvažovat rostoucí podíl volatilních dodávek z obnovitelných zdrojů,

plyn musí nahradit i významný podíl z více než 30 terawatt-hodin elektřiny, které nyní vyrábíme z uhlí. Tento výpadek nemůže zachránit nic jiného než plyn. Největší potřeba nedodané energie z uhlí nastane v zimních měsících, kdy bude i velmi problematický import. Nelze čekat, že do roku 2040 najedou nové jaderné reaktory. K tomu je nutné přidat dalších 14 terawatt-hodin tepla pro centrální zásobování teplem, při jehož výrobě nyní dominuje uhlí. V budoucnu má být postaveno převážně na zemním plynu.

Dokážeme ho sem k takovému zvýšení dopravit dost?

To by nebyl problém. Domácí přepravní soustava je velkokapacitní. Navíc i to navýšené množství plynu je stále

kilowatthodinu sice vyrábějí draž než velké bloky, výhodou jsou však nižší počáteční náklady na výstavbu. To znamená, že bude také mnohem snadnější (a levnější) si na zprovoznění půjčit. Ve srovnání s velkými bloky se modulární reaktory také hodí lépe do energetické sítě, v níž je větší počet malých obnovitelných zdrojů.

Na kolik vyjdou bloky v Dukovanech či Temelíně, zatím není jisté. Padají částky od 160 miliard korun až po půl bilionu. Výsledná cena bude hodně záležet na zvoleném způsobu financování, na tom, jak bude napsána smlouva, co všechno bude zajišťovat dodavatel. I na tom, zda se bloky podaří dokončit v plánovaném termínu.

menší než objem dodávek, na který jsme byli zvyklí, než padl tranzit ruského plynu. Zdrojů zemního plynu je globálně dostatek. Nejvíce by to tedy záviselo na kapacitě LNG terminálů. Ale ta se nyní zvyšuje celosvětově, a obzvláště v Evropě rychle roste.

Státní dokumenty kalkulují s tím, že do roku 2030 pokryjí zhruba 30 procent spotřeby obnovitelné zdroje. Je to reálné?

To je realistické. Ale nezapomeňte, že jde o celkovou roční bilanci. Těžko to bude platit pro zimní měsíce – bude třeba spustit „spící“ plynové elektrárny nebo jiné kapacity. V tom hodně pomůže kogenerace, tedy společná výroba elektřiny a tepla. Už dnes zajistí zhruba desetinu roční spotřeby elektřiny. Zatím však kogenerace vyrábějí zhruba ze dvou třetin z uhlí, takže je i v tomto případě třeba přechod na plyn. Plynofikace tepláren přinese ještě zvýšení počtu a výkonu kogenerací. Návrh státní energetické koncepce sice možná verbálně roli plynu podceňuje, ale ve výpočtech vidět je. Jako kdybychom se za něj styděli. Moc o něm nemluvíme a jen tak bokem připustíme, že tu bude a že ho bude hodně.

Do jaké míry se počítá s přechodem na bioplyn a další alternativní druhy plynu?

V Česku i v celé Evropě je podíl plynu na dodávce energie ke koncovým zákazníkům větší než podíl elektřiny. Nahradit plyn elektrifikací by znamenalo více než zdvojnásobit instalovaný výkon elektráren a značně posílit kapacitu sítí. Jinými slovy, plynové molekuly jsou v horizontu několika desítek let nenahraditelné. Měli bychom však udělat všechno pro to, abychom molekuly fosilního importovaného

Jak dlouho ještě vydrží uhlí

I kdyby se podařilo všechny jaderné ambice naplnit podle plánů, nebude ohledně tuzemské energetické budoucnosti vyhráno. První jaderný blok bude podle současného harmonogramu spuštěn v roce 2036, pravděpodobně ale ještě o pár let později. Koncepce předpokládá, že se má postupně snižovat využívání uhlí a že po roce 2033 se jeho spotřeba omezí pouze na neenergetické využití v průmyslu. Nyní je fosilní uhlí stále ještě za dvěma pětinaми tuzemské výroby elektřiny.

Hrozí však překotný ústup od jeho využívání, což by zvedlo riziko výpadků v dodávkách elektřiny či růst cen.

zemního plynu nahradili biometanem, tedy plynem domácí výroby s neutrální uhlíkovou stopou. Země jako Německo, Dánsko či Francie jsou v tom podstatně dál. Podle studie ČEPS může Česko dodávat do sítě až 1,5 miliardy kubíků biometanu z domácích zdrojů. Myslím, že je to příliš optimistické, ale kolem miliardy, tedy nějakých 15 procent dnešní spotřeby, může být do roku 2035 vcelku reálné. Bude to záviset na systému podpory.

Na trhu chybí turbíny pro paroplynové elektrárny.

Objednáme-li je dnes, není jisté, zda je dostaneme dřív než za pět šest let.

A vodík?

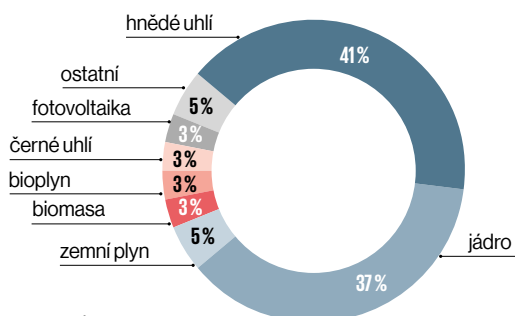
Všichni ho berou jako palivo budoucnosti. Kolem roku 2035 se ještě nemůže jednat o masivní objemy. V plynárenské distribuční síti se s ním v té době bude pracovat v mixu se zemním plynem, v páteřním tranzitním plynovodu už bude vyčleněna trasa pro stoprocentní vodík. Souběžně budou vznikat solitérní ostrovy – průmyslové klastry a první „ostrovní“ obce, kde se plynaři budou učit dodávat vodík ve stoprocentní koncentraci. ■

Martin Slabý

Je členem představenstva Pražské plynárenské, kde odpovídá za dlouhodobou strategii koncernu, a členem dozorčí rady Pražské plynárenské Distribuce. Od roku 2018 předsedá Radě Českého plynárenského svazu. Dříve působil ve významných manažerských pozicích ve společnostech NET4GAS a GDF Suez (dnes ENGIE).

Z čeho se vyrábí elektřina

(podíl paliv na hrubé výrobě elektřiny v roce 2022)

Zdroj: ERÚ

Provozovatelé uhelných elektráren totiž upozorňují, že při rostoucí ceně emisní povolenky a proporcčně menším nárůstu ceny elektřiny pro ně přestane být výroba rentabilní mnohem dříve než v roce 2033. Možná již napřesrok. Expertka na energetiku a někdejší náměstkyně ministra průmyslu Lenka Kovačovská říká, že takový scénář v následujících letech nelze zcela vyloučit. „Především pro nejstarší uhelné zdroje, které jsou nejvíce zatíženy emisními povolenkami a mnohdy mají i další omezení na emise, je vysoce pravděpodobný,“ říká Kovačovská.

Bez případných dodatečných intervencí či pobídek nebudou mít majitelé uhelných elektráren důvod, aby udržovali své zdroje v provozu, pokud jim predikce na delší období ukáže záporné marže. „Začátek roku se zdál z tohoto pohledu kritický, nyní se situace alespoň dočasně trochu stabilizuje,“ říká Kovačovská. Ministerstvo průmyslu proto nyní hledá cesty, jak uhelné elektrárny udržet v provozu. Nebo alespoň jako zálohu, když nebude v síti dostatek elektřiny.

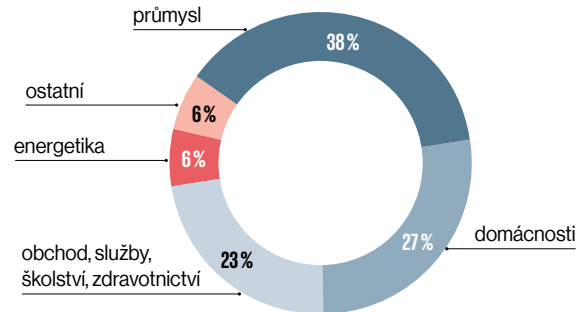
Podle Kovačovské nabral stát v přípravách na odchod od uhlí a jeho nahrazení jinými zdroji v elektroenergetice i teple zpoždění. Nyní by měl dát provozovateli přenosové soustavy ČEPS do rukou nástroje, které by umožnily dočasně zabránit odstavení elektráren kritických pro provoz elektrizační soustavy. „Minimálně do doby, než budou vybudované nové – především plynové – zdroje. A samozřejmě poskytnout pobídky pro jejich výstavbu,“ říká Kovačovská. S dočasným využitím plynu energetická koncepce počítá, podle odborníků však jeho roli podceňuje (více viz rozhovory na str. 12 a 16).

Bez emisí do poloviny století

Cílem je snaha přispět k dosažení evropské uhlíkové neutrality do roku 2050. Plány podle koncepce naznačují, že

Kdo odebírá elektřinu

(podíl sektorů na celkové spotřebě elektřiny)

Zdroj: ERÚ

v roce 2030 by Česko mohlo snížit emise zhruba o 63 procent proti roku 1990 a v polovině století se přiblížit klimatické neutralitě. Vedle podílu obnovitelných zdrojů, jejichž podíl má do roku 2050 dosáhnout 36 až 44 procent primární spotřeby energie (a na výrobě elektřiny kolem zmiňovaných 50 procent), usiluje stát také o zvyšování energetické účinnosti, zejména v budovách.

Energetický expert sdružení Calla Edvard Sequens říká, že stát dlouho odkládal přípravu zákonů, které by mohly pomoci efektivnějšímu využití obnovitelných zdrojů. Jde třeba o pravidla pro komunitní energetiku, sdílení elektřiny, využití akumulace nebo řízení spotřeby či skutečné řešení zbytečných administrativních překážek blokujících výstavbu. „Nedostatečné byly i kroky snižující spotřebu. Teprve nyní dochází k postupným změnám,“ říká Sequens.

Od poloviny roku začínají platit nová pravidla pro sdílení elektřiny a v pátek poslanci v prvním čtení kývli na lex OZE III, který má od příštího ledna mimo jiné usnadnit ukládání přebytečné elektřiny do samostatně stojících baterií. „Domácnostem a firmám navíc umožní tato novela lépe řídit svou výrobu a spotřebu elektřiny a díky tomu snižovat výdaje. Posílí také jejich energetickou nezávislost,“ říká ministr Síkela. Dříve přijaté novely usnadnily budování fotovoltaik na střeších rodinných domů a menších podniků.

Stát nyní chystá také „go-to zóny“, tedy území vhodná pro rozvoj obnovitelných zdrojů. Platily by na nich zkrácené lhůty, případně zjednodušené podmínky pro povolení projektů. Potenciál výstavby obnovitelných zdrojů v Česku je podle loňské studie Deloitte pro Svaz moderní energetiky obrovský. Z dostupné finanční podpory lze do roku 2030 vystavět 15,3 gigawattu nových fotovoltaických a dva gigawatty větrných elektráren. Objem jejich celkové roční výroby by zhruba odpovídal množství elektřiny, které za rok odeberou české domácnosti.

Decentralizovaná a digitalizovaná

Ve hře o budoucnost domácí energetiky nejde však jen o to, aby bylo elektřinu kde vyrábět. Konec starých velkých zdrojů a nástup menších, decentralizovaných výroben s sebou přináší také nutnost investic do rozvodných sítí. Kde dřív stačily dráty, transformátory a rozvodny, nyní nastupují chytré odečty, digitalizace a sledování dat. Provozovatelé sítí však budou muset do modernizace investovat výrazně více peněz, což se odrazí i v konečných platbách odběratelů.

Marian Rusko, předseda Rady Českého sdružení regulovaných elektroenergetických společností, říká, že výše ročních investic stoupne v příštích letech o více než třetinu proti období let 2010 až 2023. Tehdy se průměrná výše ročních investic blížila 29 miliardám korun. „Ani tak velká částka do budoucna stačit nebude. Dalších zhruba 11 miliard korun ročně si vyžádají investice spojené s novými požadavky na decentralizaci výroby, masivní připojování obnovitelných zdrojů energie či elektrifikace sektoru dopravy a vytápění,“ říká Rusko.

Bylo by podle něj vhodné také dále navyšovat propojení přenosové soustavy se zahraničím, byť už je kapacita propojení v evropském měřítku na dobré úrovni. „Vyšší kapacita napojení především na Německo umožní dovoz elektřiny z obnovitelných zdrojů, kterých bude už ve střednědobém horizontu v určitých obdobích roku v Německu výrazný nadbytek. Česká republika bude v nejbližších letech importní a vyšší kapacita napojení pomůže,“ říká Rusko.

Chytré sítě zase umožní lépe hospodařit s vyrobenou elektřinou. „Potřebujeme v reálném čase vědět, co se v soustavě děje, abychom mohli toky energie směřovat a udržovat v síti rovnováhu, aby nedošlo k jejímu přetížení a v nejhorším případě i výpadkům,“ říká Rusko. Mozkem moderní české energetiky bude Elektroenergetické datové

Z čeho se bude vyrábět elektřina

(podíl paliv na hrubé výrobě elektřiny v daném roce)

	2030	2040	2050
jádro	45 %	47 % – 65 %	36 % – 50 %
obnovitelné zdroje	37 %	33 % – 47 %	43 % – 56 %
uhlí	10 %	0 %	0 %
zemní plyn	7 %	1 % – 5 %	0 %
ostatní	1 %	1 % – 2 %	7 % – 8 %

Pozn.: Intervalů ukazují rozdíl mezi minimálním a maximálním cílovým podílem daného typu zdroje.

Zdroj: návrh aktualizované Státní energetické koncepce

Státní energetická koncepce

Jde o klíčový dokument, který nastiňuje budoucnost tuzemské energetiky. Pro státní správu je koncepce závazná, tržním hráčům poskytuje vizi státu v oblasti energetiky a výhled jednotlivých opatření a schémat podpor. Díky tomu se mohou snadněji rozhodovat, do jakých zdrojů investovat. Poslední verze koncepce byla přijata v květnu 2015 a od té doby již značně zastarala. Už v době schvalování dokumentu se počítalo s jeho pravidelnou aktualizací každých pět let.

Zpracování nového dokumentu spolu s vytyčením jasného směru, kterým se česká energetika vydá, je zcela nezbytné. Stát totiž musí reagovat na radikální proměnu vnějších podmínek, především tvrdších závazků v oblasti klimatu, které přijala Evropská unie. Dokument je nutné přizpůsobit i nové geopolitické situaci, která nastala po vpádu ruských vojsk na Ukrajinu, i technologickým změnám v energetice.

Základem proměny energetiky se má stát výrazný rozvoj výroby z obnovitelných zdrojů, přechodný mírný růst využívání plynu, postupný útlum výroby z uhlí a stabilní role jádra jak při výrobě elektřiny, tak čím dál více i při výrobě tepla. Koncepce pracuje se třemi časovými horizonty: krátkodobým do roku 2030, střednědobým do roku 2040 a dlouhodobým do roku 2050.

Aktualizovanou verzi koncepce zpracovalo ministerstvo průmyslu. Úředníci vycházeli z řady studií, které modelují budoucí scénáře vývoje energetiky, včetně hodnocení zdrojové přiměřenosti od ČEPS. Přihlédli i k připomínkám Evropské komise k Vnitrostátnímu klimaticko-energetickému plánu. K návrhu, který ministerstvo představilo v únoru, se sešlo množství připomínek. Na jejich vypořádání nyní resort pracuje, výslednou podobu má dostat vláda na stůl před prázdninami.

centrum, které zajistí domácnostem a firmám aktuální data o jejich spotřebě a jejich členění podle času, tarifu a v budoucnosti i podle typu spotřebiče. Výstavba centra je rozdělena do několika etap, všechny funkce má plnit od roku 2026. Vstupní investice do zahájení provozu centra se pohybuje kolem miliardy korun, z toho by 800 milionů měla pokrýt dotace z evropských zdrojů v rámci Národního plánu obnovy.

Na kolik peněz přechod k moderní energetice celkově vyjde, energetická koncepce nevypočítává. Vodítko poskytuje jiný dokument, tentokrát z dílny ministerstva životního prostředí. Plán ochrany klimatu odhaduje celkové investice do roku 2030 pro dekarbonizaci a adaptační opatření na 3,5 bilionu korun, z toho nejvíce, téměř třetina, má jít na renovaci budov. Z veřejných zdrojů má být investováno takřka 1,6 bilionu korun. Velkou část nákladů nicméně ponese na svých bedrech spotřebitelé, a to v podobě vyšších nákladů na energii. ■

Rychlý konec uhlí nečekejme. Ani v roce 2030 se bez něho neobejdeme

– TEXT – Martin Petříček – FOTO – Honza Mudra

Uhlí je stále zhruba za dvěma pětinami vyrobené elektřiny v Česku. Přesto se ve veřejném prostoru objevují prohlášení, že za rok za dva je s tím konec, protože to nebude dávat ekonomický smysl. Ředitel strategie poradenské společnosti EGÚ Brno Michal Macenauer se domnívá, že uhlí pojede déle. „Pokud bude trh elektřinu z uhlí v Česku potřebovat, přizpůsobí se cena a zdroj se bude provozovat i nadále,“ tvrdí.

Vláda finišuje s přípravou klíčových dokumentů pro budoucnost české energetiky, včetně aktualizace státní energetické koncepce. Obsahují všechno podstatné?

K dlouhodobějším koncepcím jsem na základě vlastních zkušeností poměrně skeptický. Až na hrubé obrysy většinou nevydrží déle než dva tři roky, jsou často zatíženy nástupem krizí, častými změnami politik. Nelze je tedy brát jako nějaké vyčíslení budoucnosti, ale spíše jako pokus pořádně se seznámit s dosavadním vývojem. Návrh nové státní energetické koncepce představuje kompromis, se kterým nejspíš nebude nikdo stoprocentně spokojen. Osobně se mi zdá, že je v návrhu příliš upozaděna role zemního plynu. Domnívám se, že nejen v krátkém, ale i v delším období do roku 2050 bude vyšší. Nicméně chápu, že tvůrci koncepce si nemohou dovolit jít proti obecnému trendu dekarbonizace a náhrady zemního plynu vodíkem. Dokument by se mohl detailněji věnovat například velké akumulaci či přečerpávacím elektrárnám. Tvůrcům to ale nevytýkám.

Z čeho usuzujete, že role plynu bude vyšší, než uvádí koncepce?

Přinejmenším dvacet let nebude existovat ekonomicky ale spoň trochu přijatelná náhrada. Vodík by se musel vyrábět cíleně, a navíc je potřeba primární zdroj k jeho výrobě.

Obnovitelná energie bude nastupovat pomaleji a jádro je z organizačních a ekonomických důvodů velmi nejisté.

Objevuje se řada názorů, že už za rok za dva se nevyplatí kvůli vysokým cenám emisních povolenek vyrábět elektřinu z uhlí. V takovém případě může ale hrozit nedostatek elektřiny. Jak to vidíte?

To je téma, na kterém si můžete udělat jenom nepřátele. Aktivisté by ho odstavili hned. Každý výrobce pak má

Michal Macenauer

Je ředitelem strategie v poradenské společnosti EGÚ Brno, kde pracuje od roku 2005.

samozřejmou snahu o co největší zisk. Je třeba to tak číst a nebrat všechna tvrzení jako stoprocentní fakt. Pravda je, že určité množství „uhelné“ výroby soustava potřebuje. Výhledové ceny elektřiny na další roky sice klesají, ale zatím je prodána jen velmi malá část výroby a je pravděpodobné, že výrobci prodají za z jejich pohledu lepší ceny. I když budeme ve střední Evropě stavět rychlým tempem větrné a solární elektrárny, nedokážeme rychle nahradit uhlí ani s pomocí plynových zdrojů.

Trhu by se vyplatilo, kdyby byly soustavy více propojeny. Pomohlo by to lépe balancovat výrobu a spotřebu a snížilo průměrnou cenu.

Co z toho tedy vychází?

Plyne z toho, že ani v roce 2030 se náš region neobejde bez uhelných zdrojů a že 20 procent nynějšího výkonu bude odstaveno asi až po roce 2035. Predikuje se to špatně, neznáme poptávku po energiích, cenu energií a povolenky. Postupně budou odcházet zdroje s horší ekonomikou nebo zdroje bez dodatečné podpory v podobě kapacitních plateb – tedy peněz za to, že zůstanou v záloze pro okamžiky, kdy je v síti nedostatek energie.

V Česku však na rozdíl od Německa či Polska kapacitní platby nejsou. Skončí tedy místní elektrárny dříve než jejich konkurence v okolních zemích?

Asi ano. Polsko má uhlí v kapacitním mechanismu do roku 2035. V Německu byly uhelné zdroje až donedávna v takzvané bezpečnostní rezervě. Pokud bude trh elektřinu z uhlí v Česku potřebovat, přizpůsobí se cena a zdroj se bude provozovat i nadále. I bez kapacitního mechanismu. Bude to mít dopad do cen. Kapacitní mechanismy mají výhodu, protože uklidňují situaci a omezují cenové výkyvy. Provozovatelé mají jistotu, že se svým zdrojem mohou po nějakou dobu počítat. Tuto roli může sehrát i trh, s větší nejistotou, vyšší cenou a její vyšší fluktuací. Stále však platí: soustava bez točivých zdrojů nemůže v následujících 30 až 40 letech existovat, budou tu muset být jaderné zdroje a nutně i plynové – je

jen otázka, jaký plyn budou pálit, zda zemní, nebo nízkoe emisní.

Jak se budou vyvíjet velkoobchodní ceny elektřiny?

Až do konce února klesaly, což odráželo mimo jiné poměrně svižný pokles nákupních cen zemního plynu. Teď trochu rostou, což jsme čekali. Do budoucna to bude mnohem složitější. Velkoobchodní ceny ročních dodávek se budou nejspíš častěji výrazně více odchylovat od krátkodobých cen na hodinu či den. Uvedu příklad ze současnosti: velkoobchodní cena dodávky na rok 2025 se nyní pohybuje kolem 90 eur za megawatthodinu. Ovšem dodávka na minulé pondělí na 12. hodinu stála v Česku a Německu 44 eur, v Polsku 80 eur, v Itálii 70 eur, ale třeba ve Francii či ve Španělsku byla lehce záporná, minus jeden cent. Rozdíly způsobuje omezení přenosové kapacity. Trhu by se vyplatilo, kdyby byly soustavy více propojeny, pomohlo by to lépe balancovat výrobu a spotřebu a snížilo průměrnou cenu.

Co si z toho tedy může vzít spotřebitel ohledně cen?

Tržní výhled velkoobchodních cen na dva až tři roky ukazuje sestup, který se v posledních týdnech mírně korigoval. Obchodníci s tím vším při tvorbě cen počítají. Průměrná cenová úroveň se ještě bude snižovat, ale prostor zlevňovat se už tenčí. Bude to platit pro většinu maloodběratelů. Ještě zhruba před pěti šesti lety platilo, že silová elektřina se na ceně podílela v průměru zhruba jednou polovinou a regulované poplatky druhou. Prudké zdražení silové elektřiny tento poměr vychýlilo. K tomu pomohl i politický tlak nenavýšovat příliš cenovou úroveň distribuce a přenosu. Nakumuloval se pomyslný „dluh“, jeho samotné narovnání bude navyšovat cenu elektřiny. K tomu se přidá potřeba přizpůsobit síť nové koncepci decentrální energetiky.

Zanedbali provozovatelé investice do sítí?

Soustava na to nemohla být předem připravená. Žádný provozovatel by neobhájil preventivní investice. Soustava byla zkrátka koncipována jako výrazně centralistická. Teď se musí přizpůsobit především novým zdrojům. Odhadujeme, že roční investice do sítí budou muset proti průměru předchozích deseti let stoupnout o 25 až 50 procent v aktuálních cenách. Čím rychlejší změnu budeme požadovat, tím víc se budou investice muset navýšit. Shrnu-li to, výhledově bude jen menší část celkové ceny pro maloodběratele určována trhem s elektřinou, větší část se bude platit za služby sítí a za dotace do nových zdrojů či jejich pořízení. ■

ROZHOVOR

Jan
SÝKORA

spolumajitel investiční skupiny Wood & Company

-TEXT- Vojtěch Wolf
-FOTO- Honza Mudra

Peníze leží ladem.

Češi si neužívají bohatství své země

Češi jsou příliš opatrní a to jim znemožnilo těžit z bohatnutí země v posledních 30 letech. Své peníze totiž nechávali ležet na účtech, vysvětluje spolumakladatel investiční společnosti Wood & Company Jan Sýkora. „Pozitivní je, že i díky inflační vlně, kterou jsme zažili, si většina lidí uvědomila, že když má nějaké zdroje, tak je to i zodpovědnost a je třeba je investovat,“ říká. V rozhovoru mimo jiné mluví o tom, co by pomohlo pražské burze, jaký dopad by mělo „sáhnutí“ na ČEZ či co čeká od českých politiků.

Wood & Company patří k pionýrům zdejší investiční scény. Roky jste pomáhali budovat český investiční trh. Jak hodnotíte vývoj české burzy od revoluce?

Určitě mohla být dál, než je dnes. Díky kuponové privatizaci se na burze prakticky přes noc objevily tisíce firem. Byla zde unikátní příležitost, která ale bohužel nebyla dotažena do konce. Chybělo jí několik věcí, které by kapitálový trh kultivovaly. Jednak chyběl dohled nad trhem a nastavení pravidel, aby nedocházelo ke zneužívání postavení ze strany většinových akcionářů. Druhý problém byla nedotažená privatizace bank. A třetí věc byla nedotažená penzijní reforma, aby pak domácí penzijní fondy investovaly na pražské burze. Kdyby byla politická vůle to řešit, tak jsme mohli jít cestou Polska. Dnes má Polsko na burze velkou nabídku firem, burza slouží jako zdroj kapitálu. To se u nás nestalo. Velká část strategických firem v Čechách je vlastněna zahraničními investory, a Češi tak neprofitují z toho, že se této zemi za těch třicet let ohromně dařilo a daří. Dnes je kolem 80 procent peněz, které Češi mají, ne úplně nejlépe investováno. To znamená, že leží na spořicíh účtech u bank a jejich úročení v podstatě nikdy ani nepokrývá inflaci. Občané místo toho, aby benefitovali z růstu ekonomiky a nárůstu hodnoty aktiv, odevzdávají tyto zisky ve velké většině domácím bankám, které jsou kromě Monety vlastněny zahraničními matkami.

Je odliv kapitálu do zahraničí problém?

Problém je jinde. Kdyby Češi alespoň investovali v zahraničí, tak by profitovali z růstu akcií tam. To se ale

také neděje. Jak jsem zmínil, naprostá většina depozit vlastně leží ladem. Je to tedy i problém chování českých investorů. Další věc je, že se tu od poloviny 90. let skloňuje, že pražská burza umře. Nicméně pořád tady je a my věříme, že se nám tam podaří dostat dostatek zajímavých emisí, které zájem lidí přitáhnou. Domácího kapitálu je tu dost, ale problémem je spíše dostatečná nabídka kvalitních titulů a také celková gramotnost českých investorů.

V Německu je investováno 40 procent z volných prostředků domácností. U nás je to kolem 20 procent.

V čem se za těch 30 let změnili čeští investoři?

Pozitivní je, že i díky inflační vlně, kterou jsme zažili, si většina lidí uvědomila, že když má nějaké zdroje, tak je to i zodpovědnost a je třeba je investovat. Je jedno, jestli do akcií, či do jiných aktiv. Přesto se u nás investuje málo. Například v Německu je investováno kolem 40 procent z volných prostředků domácností, zatímco u nás je to někde kolem 20 procent. Zde jsme opravdu skoro na chvostu. Co je opravdu velká změna, která mi dává optimismus do budoucna, je trend, kdy si lidé začínají uvědomovat odpovědnost za správu svých aktiv a nutnost zvyšování své investiční gramotnosti. Lidé přicházejí na to, že na důchod se musí připravit sami. Že je to jejich vlastní odpovědnost.

VELKÉ RYBY V MALÉM RYBNÍKU

Jakou budoucnost má před sebou český kapitálový trh?

Dnes mají Češi na vkladech asi čtyři biliony korun a je otázka, co s nimi budou dělat. To je ten pomyslný slon

v místnosti. Otázka je, jestli je investují na pražské burze, nebo budou investovat jinde, třeba v USA. Vedle toho stojí otázka, jestli české firmy umožní, aby se do nich investovalo. Přijde mi škoda, když si tuzemské společnosti neuvědomí, že někdy je lepší být větší rybou v menším rybníce.

Koho tím máte na mysli?

Například Avast se nejprve obchodoval jinde, až potom se jeho akcie dostaly na pražskou burzu. Je zkrátka škoda, že si spousta firem vybírá zahraničí, když mohou jít cestou duálního listingu, kdy mohou být jednou nohou v zahraničí a zároveň tady a benefitovat z toho, že jsou tady jejich značky známé. Velmi doufám, že pokud jednou půjde společnost Rohlík Tomáše Čupra na burzu, tak zvaží právě i sekundární listing v Praze. Pořád věřím, že pár titulů na pražskou burzu ještě přijde.

Koho byste si přál?

Ta otázka je spíše, co pro to může udělat stát a jaké jsou jeho plány. Kdyby byl v tomto ohledu trochu sofistikovanější, tak může monetizovat některá svá aktiva a získat tím i zdroje na své investice, které posunou Česko kupředu. Bavíme se o firmách, které mají nějakou hodnotu a generují zisk. Myslím si, že by stále dávalo smysl privatizovat touto cestou například pražské letiště. Před 15 lety jsme radili jednomu fondu a už tehdy byl tento investor ochotný za něj zaplatit čtyři miliardy eur. Chtěl do něj investovat, postavit další runway a odbavovat 40 milionů pasažérů ročně. Zjednodušeně řečeno Prahu rozlítat a udělat z ní hub. Tehdy to ale politici zazdili. Stále si myslím, že prodej letiště a jeho následný rozvoj je jednou z takových příležitostí. Je opravdu smutné, že i 35 let po pádu komunismu tu nemáme solidní infrastrukturu.

Jak by tohle vyřešila burza?

Kdyby stát přinesl zajímavé rozvojové prostředky hlavně v oblasti infrastruktury, tak by je jednoduše mohl investovat díky domácímu kapitálu – jak přes akcie, tak i obligace, a tedy i přes pražskou burzu. Navíc by při tom mohl vyřešit penzijní reformu a budoucím penzistům nabídnout zajímavé zhodnocení při financování rozvoje naší země. Tady by šly proinvestovat biliony korun do dekarbonizace, energetické a dopravní infrastruktury. Nebo by tu mohl vzniknout Národní nemovitostní fond. Do něj by se mohly vložit všechny státní nemovitosti, úřady a byty. Stát by za to platil nájem a s akciemi toho fondu

by šlo obchodovat na burze. Když s tím spojím penzijní reformu a mobilizují volný kapitál, tak by se mohlo zvyšovat i národní bohatství. Bohužel, když vidím, jak tuzemská politika funguje, tak si nemyslím, že z toho bude někdy něco uskutečněno. Je to opravdu vlastně jen o vizi a schopnosti tyto plány představit a realizovat. Je ohromná škoda, že se zatím nikdo z politiků tohoto nechopil.

VLÁDA TOMU MOC NEROZUMÍ

Vláda dlouhodobě mlží ohledně svých plánů kolem společnosti ČEZ. Co by její stažení či rozdělení pro burzu znamenalo?

Hodně by záleželo, jakým způsobem by k tomu došlo. Tím, že je stát majoritní akcionář, tak se může vůči ČEZ a jeho minoritním akcionářům chovat velice agresivně. Pak mu samozřejmě hrozí i žaloby. Zároveň se ale může zachovat štedře a férově. Myslím, že by to šlo udělat jako v Německu u RWE, kdy se oddělilo jádro a vedle toho byla distribuce, obnovitelné zdroje, které by na burze mohly zůstat.

Je reálné, že ČEZ z burzy nakonec zmizí?

Ono není tak jednoduché to provést. Vláda sice měla nějaké nápady, ale opravdu nevím, co z toho dotáhne. Po pravdě ale nevidím za stažením ČEZ z burzy žádné ekonomické ratio, protože by to bylo neskutečně drahé a nejsem si jistý významným benefitem pro české daňové poplatníky. Doufám, že vláda, pokud se k něčemu rozhodne, svůj záměr důkladně představí a ten bude pro daňové poplatníky supervýhodný. Nezbyvá než doufat, že zdravý rozum a pragmatismus vyhraje. Kdyby ČEZ zmizel z burzy, tak je to velice negativní zpráva. Znamenalo by to brutální pokles objemů obchodů. Pak je také otázka, co by se stalo s penězi jeho akcionářů, kam by je investovali. Nevěřím ale, že k jeho plnému stažení z burzy dojde.

Dávalo by smysl, kdyby stát dal na burzu letiště či tu vznikl státní nemovitostní fond, s jehož akciemi by se obchodovalo.

Z vyjádření politiků to vypadá, že se chystají na nové zdanění bank. Co tím vzkazují domácím i zahraničním investorům?

Vzkazují jim, že kapitálovému trhu moc nerozumí a nevědí, jak úplně funguje. Do jisté míry stát říká: milí domácí investoři, nás vlastně moc nezajímají vaše vlastnická práva. Osobně bych dával přednost, aby se stát soustředil na vytváření podmínek pro maximální hospodářský růst. Když roste ekonomika, tak se i zvyšuje základ daně.

Jak s tím jde ruku v ruce schválený dlouhodobý investiční produkt, který má lidem zajistit peníze na důchody?

Pokud se nepletu, tak rozvoj kapitálového trhu je něco, co vzešlo z iniciativy zástupců domácího kapitálového trhu, a do diskusí byla zapojena i Světová banka s využitím financování z Evropské unie. Jak EU normálně kritizují, tak můžu říct, že tady zafungovala. Dlouhodobý investiční produkt byl součástí této koncepce a jsem jednoznačně rád, že jej stát zavedl.

DIP UČÍ LIDI INVESTOVAT

Myslíte, že z něj ale bude profitovat český kapitálový trh?

Hlavním pozitivem je, že i díky dlouhodobému investičnímu produktu se více začíná investovat, a tím pádem se lidé zodpovědněji chovají ke svému majetku. Na individuální úrovni je prima, že při vyšší alokaci úspor do investic z nich budou benefitovat investoři, a ne jen banky. A kapitál by měl být investován tam, kde jsou nejlepší možnosti zhodnocení. Je pak tedy i trochu na nás, jestli v Praze budeme umět nabídnout zajímavé investice. Věřím, že vláda si uvědomí, že zde má ohromný zdroj domácího kapitálu, který může financovat domácí rozvojové projekty.

Nevidím za stažením ČEZ z burzy žádné ekonomické ratio, protože by to bylo neskutečně drahé pro daňové poplatníky.

Jak se vyvíjí retailové investování u nás?

Lze říct, že se finanční gramotnost a zájem o investice lehce zlepšuje, a pomohla ta inflační vlnka. Jestliže dnes se investuje asi 20 procent z toho, co lidem přebývá, tak před pěti lety to byla desetina.

Trhy v posledních letech hlavně rostly. Myslíte, že právě retailoví klienti při prvním větším propadu neutěchou?

Křišťálovou kouli nemám. Je pravda, že výnosy posledních let byly nad očekávání dobré, na druhou stranu není pravda, že by trhy poslední roky jen rostly. Větších nebo menších propadů si tak zažili i retailoví klienti několik. Není ale retailový klient jako retailový klient.

Jednou z příčin, proč evropský kapitálový trh zaostává za tím v USA, je podle expertů rozdrobenost na jednotlivé národní burzy. Dávala by smysl jedna velká Evropská burza?

Teoreticky bych s jejím vznikem určitě souhlasil. Pokud by něco takového ale mělo vzniknout, tak by předtím musela Evropa jednoznačně říct, že to myslí se společnou integrací vážně. Pak bych byl jednoznačně pro, aby se šlo americkou cestou a trh by se mohl sjednotit. Taková burza by měla pak potenciál skutečně růst rychleji. Z našeho

inzerce

DÍKY ZÍSKANÉ PUBLICITĚ SE MI INVESTOŘI SAMI HLÁSÍ

Lukáš Loun / MAIA
1. místo Vodafone Nápadu roku 2023

Vodafone
Nápadroku 2024

EK015684-3

Přihlas se na napadroku.cz

Titulární partner

Hlavní partneri

J&T BANKA

Partneři

Hlavní mediální partneri

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

ekonom

CZECHCRUNCH

„Kdyby byl celý evropský trh sjednocený, jako je trh v USA, tak tu bezpochyby bude více velkých firem, jako to vidíme v USA,“ říká **Jan Sýkora**.

investorů naprosto změnilo. Pilulka tehdy chystala expanzi do Rumunska, Rakouska a Maďarska. Proto musela zatáhnout za brzdu a ořezat ztrátové aktivity – tedy zahraniční expanzi – a vrátit se o pár let zpátky na český a slovenský trh. Já doufám, a máme i takové signály, že řízla dostatečně, aby svůj byznysmodel vrátila do zisku.

Podle některých akcionářů tolerujete, že vedení Pilulky nezveřejňuje negativní informace. Nebyla by v případě Pilulky lepší větší otevřenost?

Myslím, že hlavní problém byl, že firma otočila kormidlem tak o devět až 12 měsíců později, než měla. Stažení ze zahraničních trhů a ořezání nákladů mělo přijít výrazně dříve. Samozřejmě komunikovat se dá vždy více a lépe. Do budoucna je to pro Pilulku lekce. Sám za nás jako akcionáře říkám, že jsme měli začít dříve tlačit, aby to kormidlo otočila. To byla zase naše chyba. Pořád jsme ale dlouhodobí akcionáři a doufáme, že teď jsme s cenou Pilulky na dně.

Byli jste první společností ve střední Evropě, která před dvěma lety v Česku vytvořila po vzoru USA populární SPAC. To je fakticky „prázdná“ veřejně obchodovaná společnost, která pak za získané peníze koupí jinou společnost. Akcie Footshopu, který se takto dostal na burzu, spadly o 25 procent. Byl tento pokus chybou?

Když kolegové přišli s nápadem Footshopu, tak jsem byl překvapen, že vybrali prodej tenisek, a myslel jsem, že se zbláznili. Když se dnes koukáme na jejich prodejní čísla, tak vidíme, že jsou fundamentálně v pořádku. Zpětně bychom tedy nic neměnili a věřím, že budoucnost nám dá

pohledu by to ale například znamenalo přijmout euro. To, že ho dodnes nemáme, pro nás skutečně znamená relativně vysoké transakční náklady.

Měly by české tituly šanci na takové burze?

Naše tituly jsou v rámci Evropy relativně malé. Pokud by se to sesypalo na jednu hromadu, tak by tento problém nemělo jen Česko, ale třeba i Rakousko. Najít v regionu tituly, jejichž tržní kapitalizace je větší než 10 miliard eur, by byl problém. Kdyby ale byl celý evropský trh sjednocený, jako je trh v USA, tak tu bezpochyby bude více velkých firem, jako to vidíme v USA.

PROPADLÁ PILULKA

V roce 2015 jste investovali do tuzemské sítě lékáren Pilulka. Věříte jí i po té, co se hodnota jejích akcií oproti upisovací ceně propadla o více než 50 procent?

Stále jsme její investoři a byli jsme i v době, kdy nebyla na burze. Když šla na trh Start, tak to vypadalo, že to bude fungovat. Bězpochyby jí tehdy nahrálo, že panoval e-commerce boom. Dnes investoři nehledí jen na násobky tržeb jako dříve, ale i na ziskovost. V tom se vnímání

Pilulka otočila kormidlem o 9 až 12 měsíců později, než měla. Stažení ze zahraničních trhů a ořezání nákladů mělo přijít výrazně dříve.

Možná si to ne úplně uvědomujeme, ale ve srovnání se světem se v Česku máme relativně dobře.

časem za pravdu. Z hlediska byznysplánu jede Footshop naprosto skvěle. Má našlápnuto a jediný problém je, že trh tohle zatím nereflektuje.

Myslíte, že to se SPAC zkusíte ještě někdy znovu?

SPAC je super nástroj, jak dodat na trh novou likviditu. Jen se musí ukázat, že lidé na něm mohou i vydělat. Důvod, proč to mělo například špatnou reputaci v USA, byl, že lidé udělali nesmyslně předražené a špatně řízené obchody. U Footshopu ale vidíme, že fundament funguje – firmě narůstá ziskovost, rostou jí tržby na poměrně složitém a konkurenčním trhu. Teď stačí počkat na dostatečný zájem investorů, zvláště pak těch institucionálních.

Jaké nové investiční projekty teď zkoušíte?

Relativně nedávno jsme začali s nemovitostními fondy, které dnes spravují asi 1,2 miliardy eur nemovitostních aktiv. Zaměřujeme se na pronájem kancelářských prostor a nákupní centra. Vedle toho budujeme nový fond, který se zaměřuje na budování logistických center. První projekt jsme rozjeli v Polsku. Nejnověji jsme se pustili do obnovitelné energie, kde cítíme velkou příležitost. Chceme diverzifikovat, první projekt jsou solární elektrárny v Rumunsku, ale mapujeme další vhodné příležitosti v různých regionech Evropy.

Před několika lety jste investoval do obnovy švýcarské značky hodinek s českými kořeny Czapek. Ta prodává hodinky za několik set tisíc až miliony korun. Jak se značka daří? Vrátilo se vám to, nebo je to srdcovka?

Začalo to jako srdcovka. Dnes je to ale investice, která přinesla i hezké zhodnocení. Loni značka dodala klientům jedenáct set hodinek, z toho v Česku to bylo několik desítek kusů. Teď to vypadá, že by tu mohla mít i nějaké obchodní zastoupení. Bylo by hezké, kdyby se značka, kterou založil pan Czapek, jenž měl české kořeny, do Čech i nějakým způsobem vrátila. Je velice málo produktů

a příběhů původem z Čech, které se prosadily ve světě, a příběh hodináře Czapka byl jedním z nich. Je radost v něm trochu pokračovat.

Žijete v Česku. Co byste chtěl tady změnit?

Možná si to ne úplně uvědomujeme, ale ve srovnání se světem se v Česku máme relativně dobře. Co mi ovšem naprosto chybí, je absence větší ambice, a jak jsem už zmiňoval, i nějaké vize. Byl bych moc rád, kdyby se naši politici shodli a představili vizi, kde chceme, aby Česká republika byla za 30 až 50 let. Co chceme dát světu, v čem chceme být nejlepší. Jak chceme vychovávat a přitáhnout talenty. Udělat takovou singapurskou dvacetiletku. S takovou vizí budeme schopni růst i přes pět procent ročně. Krásné by bylo, kdybychom si dali jako cíl být nejlepším místem k životu a tuto vizi naplňovat.

Finančně jste v prezidentské kampani podpořil Petra Pavla. Proč?

Pan prezident Pavel je člověk, který naši zemi spojuje a je právě schopen pomoci při formulaci vizí. Je obdivuhodné, jakou roli teď hrajeme při pomoci Ukrajině. Pan prezident ukázal, že i země s deseti miliony obyvatel se dokáže sebrat a sehnat potřebnou municí pro Ukrajinu. Toto je fantastický čin. Takových politiků, kteří nesedí jen 10 hodin ve sněmovně, kde si okopávají kotníky, bych si přál víc. Stačilo by, aby se konečně dohodli na základních tématech – penzijní reformě, infrastrukturních investicích, zahraniční politice či maximálním čerpáním evropských zdrojů na investice, kde nám může být vzorem Polsko. Jak mi v poslední době dělá radost zahraniční politika pod záštitou pana prezidenta a vlády, tak bych si přál i více vizí v domácí politice. Prostě aby Česká republika byla nejlepším místem k životu. ■

Jan Sýkora (52)

Je partnerem a předsedou dozorčí rady Wood & Company, střeoevropské finanční skupiny, která spravuje majetek v hodnotě více než 100 miliard korun.

Dotace, družstva i PPP projekty. Města hledají peníze na výstavbu bytů

– TEXT – Jan Němec – FOTO – Pražská developerská společnost, Magistrát města Brna

Města a obce v Česku zařazují „bytovou zpátečku“. Po letech privatizací a zmenšování městských bytových fondů většina z nich plánuje opak: novou výstavbu obecního dostupného bydlení. K zásadnímu obratu v bytové politice samosprávy donutila krize posledních let. Pro střední třídu není dosažitelné vlastní bydlení, a co hůř, prudké zdražování činží dostává do problémů také lidi žijící v nájmech.

Zhruba 144 tisíc státních a obecních bytů, které municipalities pronajímají, tak nejenže nestačí pro ubytování sociálně slabých. Problém utáhnout náklady na bydlení mají i lidé pracující v profesích pro města nepostradatelných. Tedy třeba učitelé, zdravotníci, hasiči nebo policisté. Jen v Praze jich přitom pracuje na 100 tisíc. Právě

Po období privatizace bytů se města dostala do fáze nové výstavby. Dostupné bydlení plánuje stavět 70 procent z nich.

oni mají být jednou z cílových skupin nových městských bytů.

Podle průzkumu, který si loni na konci roku nechalo vypracovat ministerstvo pro místní rozvoj, považuje svůj obecní bytový fond za nedostačující sedm z deseti obcí v Česku. Zhruba stejná část proto chce nové byty stavět, případně skupovat z trhu už existující. K podobným zjištěním došel i týdeník Ekonom, který oslovil s dotazem krajská města. Více bytů ve správě, které by mohla

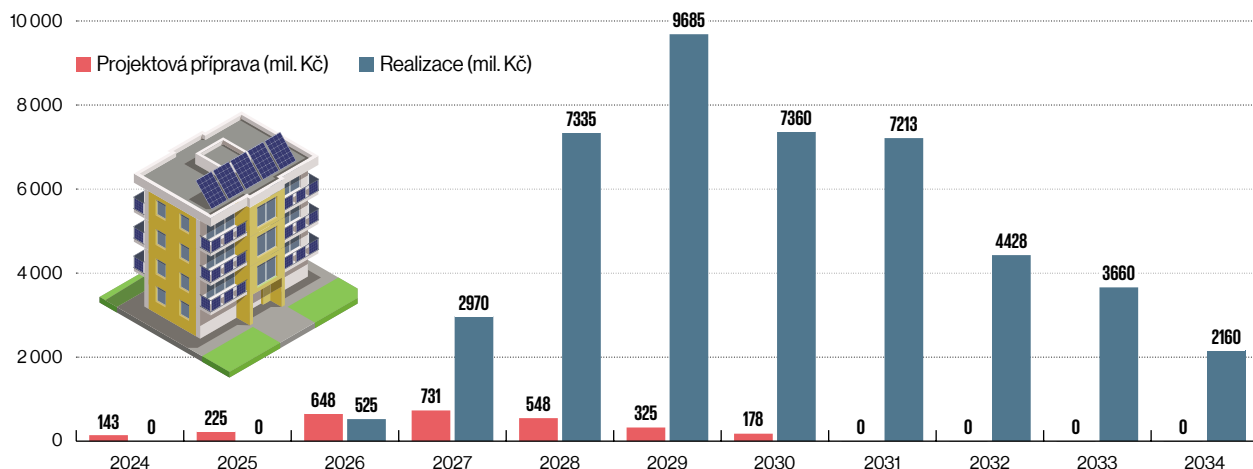
nabídnout potřebným, chtějí prakticky všechna. Rozdíl je jen v cestě, jak k rozsáhlejšímu bytovému fondu dojít a kde na novou výstavbu nebo nákup bytů na realitním trhu vzít peníze.

Osm tisíc bytů za deset let

Nejambicióznější plány má hlavní město. Pražský magistrát v rámci své strategie budování obecního bytového fondu před třemi lety založil dokonce vlastního developera. Do vínků nově vzniklé Pražské developerské společnosti (PDS) pak světil desítky hektarů obecních pozemků s jasným zadáním: zhodnotit je novou výstavbou.

Pozemkové portfolio PDS dnes čítá na 80 hektarů parcel různých velikostí a v různých lokalitách po celé metropoli v hodnotě přes sedm miliard. Podle odhadů by na nich v příštích deseti

Prahou plánované výdaje na přípravu a výstavbu bytů

Zdroj: Pražská developerská společnost

Největším projektem nájemního bydlení v Praze jsou **Nové Dvory v Praze 4**. Na 15hektarovém pozemku má vyrůst **čtvrť s 2000 byty**.

letech mohlo vzniknout až osm tisíc nových bytů určených právě pro vybrané skupiny zaměstnanců nebo sociálně ohrožené. Dostupnost bydlení pro široké masy ovšem tato výstavba nijak dramaticky nezlepší – pro srovnání, jen loni dokončili soukromí developeři v Praze téměř 5,6 tisíce bytů.

Po třech letech „otukávání“, ujasňování strategie a přípravných prací se zdá, že už v příštím roce by mohla začít výstavba naostro. „U projektu Jalový Dvůr bychom měli mít stavební povolení v řádu několika měsíců,“ konstatuje ředitel PDS Petr Urbánek.

Podle Urbánka je Jalový Dvůr testovacím projektem, na němž si PDS problematiku „osahá“. Následovat pak budou podstatně větší akce. Ještě do začátku léta chce PDS například požádat o územní rozhodnutí u několika etapového projektu v Dolních Počernicích. V první fázi tu má vzniknout 270 bytů, v druhé dalších 550 jednotek.

Vůbec největší výstavbu PDS chystá ve dvou lokalitách: na Palmovce v Praze 8 a na velkém rozvojovém území Nové Dvory, které se rozkládá

na rozmezí čtvrtě a dvanácté městské části. Územní studie pro obě lokality, které si příspěvková organizace nechala zpracovat, počítají se dvěma tisícovkami bytů v každé z nich.

Hledání miliard

Celkově dnes pražský městský developer pracuje zhruba na 60 investičních akcích v 17 lokalitách. Aktuální náklady na jejich projektovou přípravu se pohybují v desítkách až stovkách milionů korun. Od roku 2026, kdy by se měla rozjet výstavba na plné obrátky, ale bude potřeba řádově více peněz – několik miliard každý rok. Celkem podle Urbánkových výpočtů mají investice do obecních bytů vyjít na 30 až 40 miliard. Problém je, že zatím zřizovatel PDS, pražský magistrát, ještě nerozhodl o tom, kde na to vzít.

„Jsou to samozřejmě spíš virtuální čísla, která navíc počítají s tím, že by se podařilo realizovat sto procent potenciálu všech pozemků,“ vysvětluje Urbánek. I tak je ale podle něj jasné, že sám magistrát na financování tak velkých projektů nebude mít peníze.

„Jen na velké infrastrukturní projekty bude Praha v příštích letech potřebovat stovky miliard korun. Už před dvěma lety jsme proto od Rady hlavního města dostali za úkol prověřit, jestli existuje způsob, jak najít alternativní zdroje na financování výstavby, aby to nezatěžovalo městský rozpočet,“ dodává ředitel PDS.

Co městský developer politikům na magistrátu doporučil? „Hodně zjednodušeně řečeno navrhovaná možnost tkví v tom, že by Praha založila svůj vlastní investiční fond a formou kvazi PPP projektu by do něj přizvala institucionální veřejné investory, jako je třeba Evropská investiční banka. Ti by pomohli s financováním projektové fáze,“ vysvětluje Urbánek. Po dokončení by se pak podle jeho představ projekty převedly do jiného fondu, v němž by mohli najít uplatnění také soukromí investoři.

Jinak řečeno, na výstavbě a provozu pražských nájemních bytů by se výměnou za část výnosů z nájmu mohly podílet i velké investiční fondy, banky, pojišťovny či penzijní fondy. Městu by

Prvním projektem z dílny Pražské developerské společnosti, který se začne stavět, je **Jalový Dvůr v Praze 4**. Vzniknout by tu mělo **zhruba 40 bytových jednotek**.

jako zakládajícímu akcionáři fondů zůstala nad nemovitostmi kontrola, aniž by muselo investice financovat jen „ze svého“.

Jak nakonec politici z pražského magistrátu rozhodnou, ale zatím není jisté. Podle Urbánka se o věci vedou intenzivní diskuse. „Objem investic začne narůstat od roku 2026, takže je ještě zhruba rok času to vymyslet a schválit,“ uzavírá ředitel PDS.

Družstevní Brno

Zajímavé plány na výstavbu dostupného bydlení pod taktovkou města má také moravská metropole. Brno chce jít cestou budování bytů na městských parcelách, postup ale zvolilo jiný než Praha. Volba při modelu financování padla na bytová družstva. „Celkem zamýšlí město v budoucnu

postavit zhruba 1600 družstevních bytů. Samozřejmě se počítá s tím, že by realizace probíhala postupně a na etapy,“ upřesňuje mluvčí brněnského magistrátu Filip Poňuchálek. Pro srovnání – to je zhruba o 300 bytů méně, než se loni dokončilo v celém Jihomoravském kraji.

Jak má brněnský model vypadat? Město spolu se dvěma společnostmi, které vlastní, založí družstvo, do něhož vloží pozemky a projekt. Poté si vezme úvěr, vybere zhotovitele a nechá postavit bytové domy. Po kolaudaci vstoupí do družstva družstevníci, kteří budou platit družstvu nájemné a z něj bude družstvo splácet úvěr. Po umožnění přejdou byty do vlastnictví nájemníků – družstevníků.

Konkrétní podobu má zatím šest projektů brněnského družstevního

bydlení. Největší z nich by měl vyrůst v městské části Černovice, kde chce magistrát postavit na čtyři stovky bytů. Kolem 300 jednotek pak má čítat výstavba projektů na Kamenném vrchu v Novém Lískovci, v městské části Bohunice nebo v Přízvěnicích.

„Nejdál jsme s přípravou u Kamenného vrchu, kde chceme letos zajistit všechna zbývající povolení a připravit prováděcí dokumentaci tak, aby se v roce 2025 mohlo začít stavět,“ konstatuje Filip Poňuchálek. U dalších dvou lokalit se podle něj čeká na vydání nového územního plánu v příštím roce. „Teprve poté se rozběhne další příprava. Jedná se o lokality Rumiště a Na Kamenkách,“ dodává mluvčí.

„Družstevní cestou“ se chtějí vydat také Karlovy Vary. „Náš největší připravovaný projekt je rozsáhlá družstevní výstavba ve vnitrobloku Krokovy ulice, kde by mělo vzniknout 300 až 400 bytů v bytových domech. Nyní řešíme právní kroky k založení družstva, vklad města, stanovení podmínek členství a podmínek pro vstup investora, ať už developera nebo banky,“ upřesňuje mluvčí karlovarské radnice Jan Kopál.

Miliardy od státu

Mezi krajskými městy existují i další alternativní přístupy k financování výstavby. Hned několik z nich chce využít dotace, které přichystalo ministerstvo pro místní rozvoj. To už na konci letošního ledna představilo program na podporu sociálního bydlení, v jehož rámci chce samosprávám přispět 1,9 miliardy korun. Obce, neziskové organizace a církve mají možnost získat dotaci, která pokryje až 85 procent nákladů na výstavbu, rekonstrukci nebo pořízení bytů.

V polovině dubna se pak ministerstvu podařilo v Bruselu obhájit program dostupného bydlení. Ten by

Brno bude stavět dostupné bydlení formou družstev. První projekt, **Kamenný vrch v Novém Lískovci se zhruba 300 byty**, by se měl začít stavět už v příštím roce.

měl nalít do výstavby městských bytů dokonce až 12 miliard korun. Z toho sedm miliard je určených pro nejbližší období a poskytovat je bude Státní fond podpory investic (SFPI).

„Do poloviny roku 2026 máme možnost poskytnout sedm miliard formou přímých dotací a zvýhodněných úvěrů s úrokem do tří procent. Celkem se dá kombinací obou způsobů pokrýt až 90 procent způsobilých nákladů,“ popisuje ředitel SFPI Daniel Ryšávek. Fond by měl příslušné výzvy vypsát už letos v září a od října pak začne přijímat žádosti o dotaci a úvěr. Vedle obcí přitom mohou žádat také soukromí investoři, například developerské společnosti – a to pokud splní podmínky, tedy že výsledkem výstavby bude bydlení pro tři skupiny

Pomoci s výstavbou bytů mají městům dotace. Státní fond podpory investic může do roku 2026 poskytnout sedm miliard.

obyvatel: lidí mladší 35 let, pracujících v preferovaných profesích anebo lidí s příjmy do 80 tisíc korun na domácnost se dvěma dětmi měsíčně.

Obou zmiňovaných dotačních titulů chce využít třeba Hradec Králové. „Nájemní i družstevní bydlení plánujeme. Jedná se o pilotní projekt, ve kterém by mohlo vzniknout 50 nájemních a více než 100 družstevních bytů,“ říká náměstek odpovědný za bytovou politiku a sociální oblast Pavel Vrbický.

Severočeský Liberec už loni dokončil jeden z nových bytových domů s bezmála 50 byty. Celkové náklady činily přibližně 150 milionů korun, z toho 82 milionů zaplatilo město. O zbytek se postaraly dotace z Evropské unie a z českého státního rozpočtu.

Ryze cestou vlastních zdrojů se vydalo třeba Ústí nad Labem, které místo výstavby vykupuje starší nemovitosti. „Takto byla dokončena oprava objektu v ulici Čelakovského, kde vzniklo 33 nových městských bytů, nebo v ulici Matiční s šesti novými byty. Město také poskytlo prostředky na výkup objektu v ulici Hoření a ulici Veslařská. V tomto roce budou zastupitelé také rozhodovat o výkupu 44 bytů v Předlicích,“ uzavírá náměstek ústeckého primátora Tomáš Vlach. ■

inzerce

PÁLAVA 25.KVĚTNA 2024

Road Classics[®]

Ikonická místa. Uzavřené silnice. Gastronomické zážitky. Špičkový servis. Třídílný seriál.

Road Classics to rozjíždí naplno!

Po vyprodané loňské premiéře s finišem na Ještědu přichází na řadu třídílný seriál. Po Jizerských horách si letos ze sedla zamilujeme i Pálavu a Krušné hory.

Cíl zůstává stejný – nabídnout nezapomenutelné cyklistické zážitky na té nejvyšší úrovni.

**Více na
roadclassics.cz**

Z Česka odtékají stovky miliard, přibrzdit to může progresivní zdanění firem

– TEXT – Vojtěch Wolf – FOTO – Honza Mudra

Inflace v Česku klesla na dvě procenta místo očekávaných tří. Podle viceguvernerky České národní banky Evy Zamrazilové by ale nemusel být problém, ani kdyby klesla hluboko pod cíl ČNB a byla třeba na nule. „Skutečně se bojím jen jediného druhu deflace a to je dluhově deflační spirála. Tedy situace, kdy klesají ceny statků a služeb, na které si lidé půjčují peníze,“ říká v rozhovoru pro Ekonom.

Kurz koruny je slabší, než jaká byla prognóza. Co by tedy teď mělo způsobit, že česká měna bude posilovat k očekávaným 24 korunám za euro?

Zlepšuje se běžný účet platební bilance, zotavuje se export a zvyšují se přebytky zahraničního obchodu. Dosavadní oslabení kurzu bylo dáno spíše tím, že pro konec roku 2024 investoři čekali nižší úrokovou sazbu, než nakonec pravděpodobně bude.

Má podle vás Česko ještě nějakou komparativní výhodu, na jakou lákat zahraniční investory, a tím pádem i tlačit na posilování koruny?

Jednoznačně je to pořád politická stabilita, kvalitní fungování demokratických institucí a slušná makroekonomická rovnováha za předpokladu, že se podaří dál konsolidovat veřejné finance. Byli jsme také první zemí v regionu, které se podařilo dosáhnout inflačního cíle.

Společně s guvernerem Alešem Michlem dlouhodobě říkáte, že zkrácení inflace leží i na bedrech vlády skrze snižování schodků. Považujete její dosavadní úsilí za dostatečné a protiinflační?

Připomněla bych věc, která často nezaznívá. My jsme se loni touto dobou báli, aby se v Česku nerozjela mzdově inflační spirála. Musím vládě přiznat, že v tomto ohledu šla příkladem a nezvyšovala platy ve veřejném sektoru tak, aby to tlačilo na růst mezd i v soukromém. V tomto úsilí ministr financí pokračuje. Rozhodně kvituji i snížení DPH u potravin, což zásadně pomohlo dostat inflaci

na současná dvě procenta, protože kdyby nyní potraviny nezlevňovaly, máme ji dnes kolem tří procent. To nicméně neznamená, že by vláda neměla v konsolidaci pokračovat. Samozřejmě že schodek 250 miliard korun je neakceptovatelný.

Ve Spojených státech se dnes obávají návratu inflace. I vy v ČNB říkáte, že některá ohniska inflace ještě nejsou dohašena. Jak velká je hrozba, že se inflace dostane opět nad cíl ČNB?

Určitě není vyhráno. Ohniska k dohašení jsou v současné době především v oblasti služeb, které nepodléhají zahraniční konkurenci. Tam je inflace vyšší o čtyři až pět procentních bodů než u zboží. V minulosti to souviselo s konvergencí české ekonomiky. Teď, kdy se už nezdá, že by měla nějaký doháněcí potenciál, je růst cen ve službách bezpochyby inflačním rizikem. To je i důvod, proč jsem, co se týče snižování úrokových sazeb, opatrná.

Máte už představu, jak budete příště hlasovat o úrokových sazbách?

V hlavě mám snížení o 0,25 či o 0,5 procentního bodu. Uvidím, co ukáže situační zpráva, ale určitě to nebude výraznější.

Bylo by selháním vaší měnové politiky, kdyby situace dospěla do bodu, kdy by Česko mělo na nějaký čas nulovou inflaci?

V hlavě mám snížení sazeb o 0,25 či o 0,5 procentního bodu. Uvidím, co ukáže situační zpráva. Určitě to nebude nic výraznějšího.

Eva Zamrazilová

Absolvovala Národohospodářskou fakultu Vysoké školy ekonomické v Praze. V roce 2008 se stala členkou bankovní rady ČNB. Po ukončení svého mandátu v roce 2014 nastoupila na pozici hlavní ekonomky České bankovní asociace. Od roku 2017 byla jmenována Poslaneckou sněmovnou na návrh vlády do Národní rozpočtové rady jako její předsedkyně. Členkou bankovní rady ČNB je opět od 1. července 2022 a od toho termínu také zastává funkci viceguvernerky ČNB.

Ne, pravděpodobně bych to nepovažovala za selhání. Samozřejmě by záleželo na příčinách podstřelování inflačního cíle. Tedy na tom, co ze struktury spotřebitelského koše by táhlo inflaci dolů. Skutečně se bojím jen jediného druhu deflace a to je dluhově deflační spirála. Tedy situace, kdy klesají ceny statků a služeb, na které si lidé půjčují peníze. Dominantně se odehrává na trzích aktiv a nastala, když klesaly ceny nemovitostí a akcií, na které si lidé půjčili.

Takže ani mírná deflace by vám nevadila?

Vzpomeňte si na rok 2013, kdy jsem nehlasovala pro zavedení kurzového závazku, i když nám hrozila mírná deflace. Ostatně kolegům v Polsku, Maďarsku, Bulharsku a řadě dalších zemí tehdy také nevadila a žádná katastrofa se u nich nestala. Tento můj názor trvá.

Míra úspor domácností byla koncem roku 19,4 procenta disponibilních příjmů. Přes 20 procent to bylo jen za covidu. V Polsku, se stejnou úrokovou mírou centrální banky 5,75 procenta a inflací nad třemi procenty, je míra úspor jen 2,5 procenta. Co to o Čechách vypovídá?

Vypovídá to o naší rozdílné mentalitě. U nás se lidé začali obávat a spořit, zatímco Poláci se zachovali podle ekonomické teorie, to znamená, že si na spotřebu půjčují. Více šetříme, abychom měli na budoucí spotřebu a ošetřili určitá rizika. Vzpomeňte si i na ty mediální případy z léta

roku 2022, kdy v televizní reportáži stojí starší pán před chalupou a bojí se, že bude platit 300 tisíc za topení, aby nezmrzl. Tyto obavy samozřejmě vyvolaly v populaci odezvu. Když si vezmete vývoj čistých příjmů domácností a jejich výdajů na spotřebu, lidé začali více spořit v roce 2020. V dalším roce se díky zrušení superhrubé mzdy zvýšily čisté příjmy domácností. Pořád jsou to tedy do určité míry úspory vzniklé za covidu, které byly dále podpořeny nižším zdaněním fyzických osob.

Dnes mají lidé kladné reálné úrokové sazby, peníze se jim u bank zhodnocují i nad inflaci. Až klesnou úrokové míry pod ni, nemůže to být naopak proinflační faktor, protože budou opět utrácet? Na účtech mají kolem čtyř bilionů korun.

Aby úrokové sazby klesly opět pod inflaci, to bych byla opravdu nerada. Pokud by hypoteticky k takovému skoku došlo, viděla bych v tom spíše riziko pro trh nemovitostí. Už dnes vidíme, že lidé čekají na pokles úroků u hypoték, což zvýší zájem o koupi nemovitostí a vyžene to jejich ceny ještě víc. Ostatně zájem o hypotéky a koupi nemovitostí se již začal rozbíhat a bude sílit s poklesem hypotečních sazeb. Nečekám ale, že se úspory promítnou do dalšího růstu spotřebitelských cen.

Lze říci, v jakých majetkových skupinách úspory vznikly? Nejde o 20 procent nejbohatších?

Ano, nejspíše z toho budou dominantně těžit hlavně ti nejbohatší. Zhruba 40 procent populace drží 80 procent úspor. Ostatně i majetek v podobě nemovitostí má spíše střední třída a vyšší příjmové skupiny. To je skutečnost. Na druhou stranu, pokud se podíváte na Giniho koeficient příjmové nerovnosti, jsme pořád velice rovnostářská země. To je na tržní ekonomiku velmi neobvyklé.

I při vysoké inflaci vzrostlo mezi roky 2019 a 2022 českým domácnostem čisté jmění z 15 na 20 bilionů korun. To asi připadá na ty nejbohatší, není to problém?

Kdybych byla socioložka, zkoumala bych životní úroveň populace přes pocity, nálady či subjektivní dotazníkově šetření obyvatelstva. Jako makroekonomka se ale na situaci dívám hlavně přes celou řadu tvrdých dat z ekonomiky a ta mimo jiné ukazují, že čisté jmění domácností skutečně v daném období vzrostlo více, než by odpovídalo inflaci. Míra péče o nejméně majetné, respektive o sociálně potřebné, je zároveň ze strany státu nejvyšší v historii.

Je pro ekonomiku problém, že Češi málo investují? Nedávala by smysl nakonec nějaká spolupráce se státem, ať už třeba v investicích do nějakého fondu na podporu výstavby bydlení, či dnes diskutované investice do výstavby jádra?

Utrácením a spotřebou se nebohatne. Ostatně až klesnou sazby, i české banky budou chtít investovat. Na druhou stranu dlouhodobě pozorují nízkou schopnost veřejného sektoru vytvořit smysluplné projekty. Podívejte se na výsledky Národního rozvojového fondu, tam stát nebyl schopen vygenerovat žádný takový projekt. Nebylo to nedostatkem peněz, náš hlavní problém je přebyrokratizace. Vezměte si, kam šlo 1,5 bilionu korun z evropských fondů. Poláci a Slováci mají za stejné peníze postavené dálnice. My máme cyklostezky, rozhledny, koupaliště, která se pak stejně neufinancují, a chytré lavičky.

Sektorová daň v některých zemích po krizi 2008 byla legitimní, protože veřejné rozpočty sanovaly bankovní sektor. Česko na to nedalo ani korunu.

„Vidíme, že lidé čekají na pokles úroků u hypoték, což zvýší zájem o koupi nemovitostí a jejich ceny,“ říká **Eva Zamrazilová**.

Z Česka odtéká na dividendách do zahraničí kolem 300 miliard korun ročně. Vy to dlouhodobě kritizujete. Jak byste situaci řešila?

Dívám se z historického úhlu pohledu, proč se to stalo. U nás došlo k tomu, že máme téměř nejvyšší objem přímých zahraničních investic na hlavu v Evropě. Vůči HDP jde asi o 70 procent. To je skutečně unikátní. Do zahraničních rukou se dostala asi polovina podnikové sféry, u exportních podniků, které vytvářejí nejvyšší přidanou hodnotu, je to ještě více a pak téměř celý finanční sektor. Banky vyplácely akcionářům za posledních deset let v průměru 70 procent zisku. Velmi podobné je to u nefinančních podniků. Z bank do zahraničí odcházelo za posledních deset let v průměru přibližně 50 miliard korun ročně, z nefinančních podniků hodně přes 200 miliard korun. Je logické přemýšlet, co s tím dál.

A co tedy?

Určitě do Česka dále nelákat investory na jakoukoli podporu či daňové zvýhodnění. Naopak zvažovat druh podnikání a nepouštět do země investory sázející na pokračování tendence vysoké rentability vlastního kapitálu a nízké přidané hodnoty. Tato neprozřetelnost nás zavedla do situace, kdy je růstový model vyčerpán.

I když tu budou firmy více reinvestovat, jednou za to budou chtít vyšší dividendu. Za nějaký čas se odliv peněz do zahraničí zase zvýší, nebo ne?

Obecně by pomohla debyrokratizace, která by sama o sobě motivovala zisky v Česku reinvestovat. Reinvestice podpoří přechod k vyšší přidané hodnotě produktů a služeb, porostou mzdy zaměstnanců a pochopitelně i životní úroveň. To je rozdíl oproti situaci, kdy většina zisků odejde. Ale ani to samo o sobě nestačí. Je třeba, aby byly rozumně podporovány střední a malé domácí firmy. Těm by se mělo nabídnout nějaké daňové zvýhodnění a naopak by dávala smysl progresivní či vyšší daň z příjmů právnických osob, což by mělo vliv právě na odliv dividend.

Schvalujete rodící se nápad na zdanění bankovního sektoru, odkud stát z windfall tax, dani z neočekávaných zisků, nakonec skoro nic nezískal? Na trhu se spekuluje, že úkol připravit nové zdanění bank dostal ministr Jozef Síkela, někdejší bankéř.

Zavést jakoukoliv sektorovou daň je špatně. Pokud by se zdanily jen banky, může to změnit jejich chování. Může to přinést dražší půjčky, menší ochotu poskytovat úvěry či nakupovat státní dluhopisy nebo snížit ochotu tvorby opravných položek, a tím vnést prvky finanční nestability do systému. Zdejší banky rozhodně nejsou viníkem současného stavu, kdy česká ekonomika uvázla v pasti středních příjmů.

Vnímáte tedy tuto snahu státu jen jako způsob, jak snadno najít zdroj na vylepšení rozpočtu?

Když některé státy zavedly sektorovou daň po finanční krizi v roce 2008 či 2009, bylo to naprosto legitimní, protože předtím často z veřejných rozpočtů sanovaly bankovní sektor. Český stát na jeho sanaci nemusel vynaložit ani korunu. Teď banky na windfall tax moc nezaplátily, místo toho více nakupovaly státní dluhopisy, což stát potřeboval, a zároveň zvýšily úroky klientům na vkladech. Ano, odliv dividend je problém, ale banky jsou jen špičkou ledovce. Řešení odlivu dividend bych viděla skutečně v progresivním zdanění podle velikosti firem, a ne v sektorové dani.

Jak kvalitní doporučení dává ČNB modelem změn úrokových sazeb v krizových časech, jaké zažíváme poslední čtyři roky?

Tyto modely mají své slabiny i v normálních časech. Proto také většina centrálních bank nespolehá jen na jeden, ale má i doplňující sady informací či dílčí modely. Už během svého prvního mandátu v bankovní radě jsem upozorňovala

na to, že se ignoroval vývoj ve finančním sektoru či na trhu nemovitostí. Tyto slabiny se v situacích, které jste jmenoval, ještě multiplikují a pak reakce bankovní rady nemůže vycházet jen z doporučení modelu. Její činnost musí obsahovat rozumný expertní úsudek a další analýzy konkrétních jevů. Už jsme se o tom bavili na začátku. Teorie očekává, že při vyšších cenách bude spotřebitel více utrácet. U nás se ale stal pravý opak, lidé začali velmi šetřit v očekávání vysoké inflace. Předpověď není vždy přesná a v bankovní radě ji musíme korigovat a zkoumat, jaká je skutečnost.

Máme téměř nejvyšší objem přímých zahraničních investic na hlavu v Evropě. Vůči HDP jde asi o 70 procent. To je skutečně unikátní.

Plyne z toho nějaká implikace do budoucna?

Tento problém teď řeší mnoho centrálních bank na všech úrovních. A je jedno, jestli v ECB, na setkáních zemí OECD, či na nějaké akademické konferenci. Například bývalý šéf Fedu Ben Bernanke vypracoval pro Bank of England asi devadesátistránkovou zprávu, v níž mimo jiné upozorňuje, že v těchto modelech chybí zásadní segmenty ekonomiky, jako je finanční sektor či nemovitostní trh.

To znamená, že se teď veřejnost bude muset více spoléhat na intuici bankovních radních, když se odchylují od doporučení modelu?

To bych úplně neřekla. Je třeba se spoléhat na expertní úsudek. My centrální bankéři se musíme zajímat i o to, co v tom modelu není, ale může být důležité. Na to si pak musíme nechat vypracovat analýzu, která nám nějakým způsobem pomůže korigovat či doplnit doporučení modelu. V ČNB jsme například takto v nedávné minulosti museli řešit jev zahraničního vlastnictví. Zahraniční podniky si během inflační vlny půjčovaly levněji v eurech, a tak zcela nefungovala transmise měnové politiky skrze vyšší úrokové sazby ČNB. Proto jsme například vyhodnotili, že by bylo kontraproduktivní dále zvyšovat úrokové sazby, a využili jsme druhý nástroj měnové politiky, měnový kurz. ■

Výzva Enceladus. Malý ledový měsíc Saturnu pomohou prozkoumat i Češi

–TEXT– Josef Pravec –FOTO–Profimedia

Měsíc Enceladus

pod zmrzlým povrchem skrývá oceán, do něhož by se v budoucnu mohla provrtat výzkumná miniponorka.

Robotická mise k Saturnově měsíci Enceladu dostává jasné obrysy. Vědecký tým Evropské kosmické agentury (ESA) ji označil za nejvhodnější cíl již schválené expedice k ledovým měsícům ve vzdálených oblastech Sluneční soustavy. Výprava by měla unijní vědci zajistit přední místo ve výzkumu kosmu a má se uskutečnit ve čtyřicátých letech. Završí ji přistání automatické sondy na povrchu Enceladu a přístroje mají poodhalit tajemství, zda se tam v oceánech pod ledem neskryvá mikrobiální život.

„Mise, kterou jsme doporučili, by poskytla obrovské vědecké výsledky

a posunula vpřed naše znalosti,“ tvrdí šéfka expertní komise a astrobioložka Zita Martinsová.

Příležitost k růstu

Nejde jen o čisté objevování, důležitý bude také technologický pokrok a motivace pro špičkové segmenty ekonomiky účastnit se stabilního a robustního programu. Podle prohlášení má ESA v plánu zapojit do projektu přední inženýrské a průmyslové kapacity členských zemí agentury, což znamená práci pro tisíce vědců a inženýrů. O místo hlavního dodavatele sondy budou usilovat společnosti Airbus Defence and Space, Thales a OHB. Místo

v něm bude rovněž pro české firmy a ústavy, které se podle českého delegáta v ESA Ondřeje Rohlíka od vstupu země do agentury na jejích velkých projektech vždy podílely.

Evropští konstruktéři se budou muset vypořádat s nehostinným prostředím – prudkými výkyvy teplot, špatnou dostupností solární energie nebo obtížemi komunikace na vzdálenost 1,5 miliardy kilometrů. Výprava se neobejde ani bez vývoje nové generace vědeckých přístrojů.

Rozpočet se může vyšplhat až ke dvěma miliardám eur. Podle ředitelky ESA pro vědu Caroll Mundellové ale úspěšná mise k Saturnu spojená

s hledáním života zajistí agentuře čelné postavení v planetární vědě na desítky let dopředu.

Dlouhodobé a mnohostupňové plánování je pro velké kosmické projekty běžné. Například u vesmírného teleskopu JWST nedávno vypuštěného Američany dělilo první nákrasy od jeho vynesení na orbitu téměř 30 let. U zvažované pilotované výpravy společnosti SpaceX na Mars nebude odstup menší.

Neformální dělba prostoru

Pro dopravu sondy k cíli se dopředu počítá s evropskou raketou Ariane 6. Na jejím vývoji se podílela i katovská firma Aerotech Czech, která vyrábí součásti palivového systému. Testy spodní nosné části pomocných motorů se zase uskutečnily ve zkušebnách Výzkumného a zkušebního leteckého ústavu v Praze-Letňanech.

Let k Saturnu by měl trvat kolem deseti let. Sonda o váze několika set kilogramů nejprve prozkoumá okolí Enceladu, z nějž je prasklinami v ledovém příkrovu vytlačována voda obsahující organické látky. Materiál vyvržený z tohoto podpovrchového oceánu by palubní laboratoř vybavená miniaturizovanými přístroji zkoumala i po přistání u jižního pólu. Analýza by pak měla umožnit závěr, zda se v zamrzlém oceánu či jezeru nachází nebo v minulosti nacházel primitivní život.

Zmrzlou vodu tryskající na Enceladu ze stovky gejzírů a měnící se v oblaka ledových krystalků objevila v roce 2005 při proletu kolem americké sondy Cassini. Krystalky se nejenže usazují na povrchu, ale částečně také unikají do vesmíru.

Měsíců Saturnu je známo 145 a pojmenováno 53. Enceladus je poměrně malé těleso s průměrem kolem 500 kilometrů. Vědci Evropské

kosmické agentury ho vybrali jako nejzajímavější z trojice možných cílů. Mise k němu dostala přednost před přistáním sondy na okraji metanových jezer na větším a hustou atmosférou obklopeném Titanu i před robotickou expedicí na Jupiterův ledový měsíc Europu.

Ten je neoficiálně považován za objekt amerických výzkumů. Do jeho zamrzlého oceánu NASA jednou chystá vyslat miniaturní ponorku. Přistání na Europě přitom ztěžuje vysoká radiace, která poškozuje elektroniku. Miniponorka by se při některé z misí ESA ve vzdálenější budoucnosti mohla zanořit rovněž pod led na Enceladu.

Příspěvek jako lístek do kina

Chystaná výprava naváže na dřívější velké projekty ESA. Ta si zatím největší úspěch připsala před dvaceti lety přistáním sondy Huygens na zmiňném měsíci Titanu, kde úspěšně fotografovala a zkoumala povrch a atmosféru. Projekt doprovázel americký průzkum Saturnu jako součást mise Cassini.

Projekt Enceladus může přijít až na dvě miliardy eur, agentuře ESA by měl zajistit vedoucí postavení v planetární vědě na desítky let dopředu.

Dosud největším evropským projektem je šestitunová sonda Juice, která loni odstartovala k Jupiteru. Dorazí k němu v roce 2031 a začne na dálku zkoumat měsíce Europu, Callisto a zejména největší z nich, Ganymedes. Na jeho oběžné dráze nakonec také zakotví. Tato

expedice agenturu zatím přišla na 1,6 miliardy eur.

V Česku se pro ni podle informací ministerstva školství realizovaly projekty a zakázky v objemu 6,55 milionu eur, tedy 160 milionů korun. Převedším šlo o zapojení vědců Akademie věd ČR, Ústavu fyziky atmosféry a Astronomického ústavu. Konkrétně jde o napájení některých přístrojů sluneční energií a o měřič k výzkumu rádiových a plazmových vln v okolí planety a měsíců.

ESA do kosmu vyslala celou řadu menších družic zkoumajících okolí Země, Měsíc, Venuši či Slunce. V centru její pozornosti je rovněž Mars. V blízké budoucnosti půjde o výzkum jeho měsíců Deimos a Phobos.

Na rok 2028 se chystá o šest let odložené přistání na povrchu rudé planety a vysazení roveru, který má hledat stopy života. Tento projekt nabral zpoždění, protože agentura vypověděla původně plánovanou spolupráci s Ruskem, které se mělo postarat o dopravu sondy pomocí rakety Proton. Těsně před startem této kooperace přišla invaze na Ukrajinu.

Roční rozpočet ESA představuje více než pět miliard eur a do agentury patří spolu s většinou unijních zemí i Velká Británie či Švýcarsko, spolupracuje s ní také Kanada. Český příspěvek kontinentální vesmírné organizaci loni dosáhl výše necelých 62 milionů eur a tyto peníze se pak vracejí jako zakázky pro domácí firmy.

Počítáno na hlavu přispívají „Evropané“ do ESA přibližně tolik, na co přijde lístek do kina. V USA daňoví poplatníci na vesmír dávají téměř čtyřnásobek. Velká část amerického rozpočtu ovšem jde na program pilotovaných letů a projekt návratu člověka na Měsíc, tedy na misi Artemis. ■

Firmy řeší ESG reporting, samotné globální oteplování je ale nezajímá

–TEXT– Petr Kain –FOTO–ARM

Původně studoval Václav Novotný meteorologii, nakonec se ale místo předvídání rizik souvisejících s výkyvy počasí snaží odhalovat rizika v úplně jiné oblasti. Ve finančním sektoru. Již čtvrt století jeho firma Advanced Risk Management poskytuje poradenské služby v oblasti finančních rizik. Mezi klienty jeho malého týmu najdete i největší banky v Česku.

Firmám poskytujete poradenství v oblasti řízení finančních rizik. Kdo jsou vaši hlavní klienti?

Z osmdesáti procent jsou to firmy z finančního sektoru, tedy banky a leasingové či investiční společnosti. Pomáháme jednak vytvořit pravidla pro poskytování úvěrů, hodně často děláme služby v oblasti operačního rizika, kam spadá vše, co zahrnuje selhání lidí, procesů, případně podvodné jednání. Snažíme se najít cesty, jak všechna tato rizika snížit. Zcela je vymýtí samozřejmě není možné. Vedle poskytování poradenských služeb rovněž nabízíme software pro správu portfolia, řízení tržních rizik. Třetí nohou našeho byznysu jsou vzdělávací akce. Děláme okolo dvaceti seminářů ročně. Naprostou většinu tržeb nám dělají první dvě zmíněné služby, semináře netvoří ani deset procent obrátu.

Říkáte, že vašim hlavním klientem jsou banky. To nemají vlastní týmy, které by tuto práci dělaly?

Mají, především ty velké. Našich služeb využívají buď kvůli nedostatečným kapacitám těchto týmů, nebo v případě, kdy řeší nějakou okrajovou oblast.

Jste v tomto byznysu už čtvrt století, jak dlouho trvalo, než se podařilo získat důvěru bankovních domů?

Určitě to bylo tak dva až tři roky, než jsme se k těmto zákazníkům dostali. Hodně nám pomohla referenční zakázka od České spořitelny, když se jako jedna z prvních bank ve střední Evropě rozhodla vytvořit vlastní model na tržní riziko. Aby si jej banka mohla nechat schválit od ČNB, potřebovala posudek a ten jsme jim tehdy před dvaceti lety vytvořili my.

Máte pocit, že management českých firem působících ve finančním sektoru se řízení rizik věnuje dostatečně a že se v tomto ohledu situace zlepšuje?

S privatizací českých bank a nástupem zahraničních vlastníků se situace dramaticky a skokově zlepšila. Od té doby se to rozvíjí čím dál víc. Pokud jde o ostatní podnikatelské subjekty mimo bankovní sektor, tak velké firmy se snaží v tomto ohledu zlepšovat, u malých firem je risk management spíš intuitivní, to ale vyplývá z jejich velikosti.

Jaké nejčastější chyby banky ve finančním řízení dělají?

Ty chyby se pořád opakují. V bankovníctví občas nastane chyba v úvěrování, jinak řečeno se peníze půjčí někomu, komu se půjčit neměly. V bankách to je vždy souboj mezi těmi takzvaně hodnými, tedy klientskými zaměstnanci, kteří mají bonusy za to, že zařídí úvěr, a mezi takzvané zlémi, tedy risk manažery, kteří se o ty peníze bojí a chtějí je půjčovat co nejbezpečněji. V dobrých dobách ekonomické konjunktury se zpravidla půjčuje víc, než by se mělo, a v dobách recese se často nepůjčí ani tomu, komu by se půjčit mohlo. Dobrý management by měl vždycky dbát na to, aby výkyvy v tomto chování bank byly co nejmenší, aby se nešlo ode zdi ke zdi.

Působíte nejen v Česku, ale i na Slovensku či ve Slovinsku, vidíte v chování bankovního sektoru v jednotlivých zemích nějaké rozdíly?

Banky byly při úvěrování v předcovidové době evidentně obezřetné. Míra nesplácení je pořád nízká.

Václav Novotný

Jednatel a ředitelem Advanced Risk Management je od roku 1999. Od roku 1994 pracoval v České pojišťovně, postupně na Odboru řízení likvidity, Odboru finančních institucí a jako vedoucí Odboru portfolio administrace. Vystudoval Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy a Fakultu financí a účetnictví na Vysoké škole ekonomické v Praze.

Neřekl bych. Ono to je způsobeno i tím, že regulace bankovníctví je v zemích EU tak z 90 procent stejná. Takže hlavní principy jsou shodné. Bylo ale zajímavé sledovat, že stejné problémy, kterými si prošly české banky na konci 90. let, zažily slovinské banky o deset až patnáct let později a rovněž se v jejich důsledku musely privatizovat.

Co teď firmy nejvíc řeší? Je to třeba problematika ESG regulace?

Kdybyste se mě zeptal před dvěma lety, tak bych řekl, že o problematiku ESG se zajímala spíše média než firmy. S každým ubíhajícím čtvrtletím se ale situace mění a potřeba řešit nefinanční reporting a ESG regulaci se mezi firmami zvyšuje. Je to dáno jednak rostoucím objemem ESG regulace a jednak tím, že minimálně v západních zemích je tahle problematika vnímána běžnou částí populace jako nesmírně důležitá, tudíž se jí věnují i politici a firmy.

Pro vás zřejmě platí, že čím víc je regulace, tím více se vám daří, protože firmy častěji využívají vašich služeb. Přesto, neplatí podle vás, že přemíra regulace dusí ekonomiku?

Myšlenka regulací je v zásadě dobrá, minulost ostatně ukázala, že regulace bankovníctví je potřeba. Jsem i pro to, aby byla regulace přísná, měla by ale být zároveň jednoduchá. A to často není. Jsem přesvědčen, že přeregulovanost obecně Evropě ubližuje.

Spolupracujete hodně s bankami, vidíte díky tomu i do toho, v jakém stavu jsou po covidu a už léta trvajícím válce na Ukrajině české firmy?

Když nastal covid, tak všichni v bankách čekali, že naroste procento nesplácených úvěrů. Nic se k překvapení mému i risk manažerů v bankách nestalo, pořád jsme si ale říkali, že za půl roku už to musí přijít. A takhle si to říkáme už tři roky a pořád je míra nesplácení nízká. Banky byly při úvěrování evidentně obezřetné.

Kdo je vlastně vaše konkurence?

V podstatě jen velká poradenská čtyřka (*společnosti PwC, KPMG, Deloitte a EY - pozn. red.*), pak už jsme v Česku na trhu jen my.

Studoval jste meteorologii. Využijete to někdy?

Pětadvacet let jsem si myslel, že to už nevyužiju nikdy, když se ale objevilo téma klimatické změny, tak jsem si řekl, že to je perfektní, že si alespoň dostuduji, co se za to čtvrt století v klimatologii přihodilo. Pár týdnů jsem to studoval a pak jsem se rozhodl, že o globálním oteplování uděláme seminář. Kolegyně z marketingu mi to rozmlouvala, varovala mě, že o to nebude zájem, že firmy pouze zajímá, jak mají reportovat o svých ESG aktivitách. Jak se ukázalo, měla naprostou pravdu. Na seminář o nefinančním reportingu přišlo hodně lidí, na seminář o samotné podstatě problematiky globálního oteplování a jeho dopadu na podniky nepřišel skoro nikdo. ■

Na západě Česka se nejlépe podniká v Plzni a Ostrově

–TEXT– red

V Plzeňském kraji se nejlépe podniká v krajském městě, v Karlovarském zase v Ostrově. Vyplývá to z výsledků srovnávacího výzkumu Město pro byznys, který již sedmáctým rokem hodnotí podnikatelský potenciál měst a obcí v Česku. Detailnímu zkoumání jsou podrobena všechna města a obce s rozšířenou působností. Analytici agentury Datank, která za výzkumem stojí po datové stránce, dělí své hodnocení do dvou hlavních kategorií: podnikatelské prostředí a přístup veřejné správy. Ve výzkumu jsou shrnuty všechny důležité informace a statistická data, která dále rozvíjejí diskusi o vývoji zdejšího podnikatelského prostředí. Vyhlašovatelem výzkumu je týdeník Ekonom, partnerem Stavební skupina Vinci Construction CS, Svaz měst a obcí ČR a Centrum udržitelné budoucnosti.

Plzeň vstřícná k podnikání

Plzeň poskytuje nejlepší podnikatelské prostředí i přístup veřejné správy a stává se zaslouženým vítězem letošního krajského vyhodnocení srovnávacího výzkumu Město pro byznys. Pokud jde o podnikatelské prostředí,

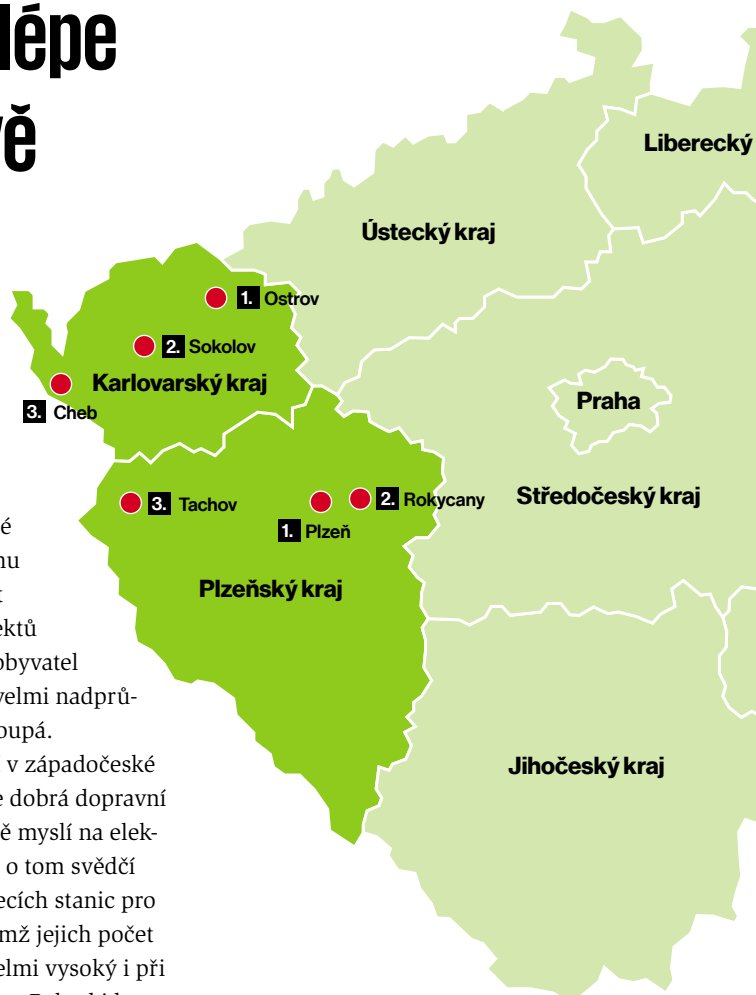
zaznamenává krajské město v rámci regionu vůbec nejvyšší počet ekonomických subjektů v přepočtu na 1000 obyvatel a jejich počet navíc velmi nadprůměrně meziročně stoupá.

Rozvoj podnikání v západočeské metropoli podporuje dobrá dopravní dostupnost. Ve městě myslí na elektromobilitu, alespoň o tom svědčí nejvyšší počet dobíjecích stanic pro elektromobily, přičemž jejich počet je v rámci regionu velmi vysoký i při přepočtu na 100 firem. Pokud jde o přístup veřejné správy, je možné vyzdvihnout nadprůměrné finanční prostředky, které radnice věnuje zejména do oblasti veřejné dopravy a kultury.

„Jsem velmi rád, že Plzeň v rámci kraje získala první místo. Věřím, že bude úspěšná i na celorepublikové úrovni. Děláme pro to maximum nejen v transparentnosti výběrových řízení, ale také v investicích. Máme velmi proinvestiční rozpočet, investujeme zhruba 8,5 miliardy korun v následujících třech letech. Značné finanční prostředky vkládáme také do dopravní infrastruktury,“ říká primátor Plzně Roman Zarzycký.

Na druhém místě skončily Rokycany, které se v rámci kraje mohou pochlubit zejména nadprůměrným počtem dokončených bytů v přepočtu na 1000 obyvatel. Podnikatele potěší v rámci regionu relativní dostatek volných pracovních sil. Radnice vynakládá dostatek finančních prostředků zejména do oblasti sportu. Rovněž vykazuje velmi dobré výsledky v ekonomické oblasti, alespoň to dokládají vůbec nejnižší náklady na dluhovou službu a nejvyšší likvidita.

Bronzový Tachov se může v rámci Plzeňského kraje pochlubit vůbec nejvyšším podílem firem s více než

Město pro byznys jako zdroj informací pro rozvoj měst.

mestoprobyznys.cz

Kde se v Česku daří byznysu – V. díl

(čísla udávají pořadí, vítězové dalších krajů budou zveřejněni po vyhlášení v následujících číslech Ekonomu)

250 zaměstnanci na celkovém počtu ekonomických subjektů. Město zaznamenává nejvyšší nárůst počtu obyvatel, navíc index stáří, tedy poměr osob nad 65 let ku osobám mladším 15 let, je při srovnání s ostatními velmi nízký, což je příslibem pro rozvoj podnikání i do budoucna.

Nečekané vítězství Ostrova

Ostrovu pomohlo k vítězství například to, že v něm sídlí největší počet firem s více než 250 zaměstnanci v přepočtu na celkový počet ekonomických subjektů. Město v rámci Karlovarského kraje zaznamenává i nejvyšší

počet dokončených bytů ku změně počtu obyvatel. Místní radnice věnuje v rámci regionu nadprůměrné finanční prostředky zejména do oblasti sportu a bydlení. Podnikatele potěší v regionu nejnižší koeficient daně z nemovitosti.

„Nečekal jsem, že město Ostrov zvítězí v tak silné konkurenci. Je to vrchol mého rok a půl trvajícího snažení v pozici starosty. Ale za tímto vítězstvím stojí plno lidí, takže za ně děkuji. Doufám, že se město Ostrov bude líbit i nadále a že se příští rok opět umístíme na stupních vítězů. Snažíme se rozvíjet v oblasti bydlení a podnikání. Do Ostrova se stěhují i lidé z Karlových Varů, je to velmi blízko. Jsem opravdu nadšený, že

Podnikání vstřícná města plná firem a živnostníků

Ze srovnávacího výzkumu

Město pro byznys, který ukazuje, kde se v Česku nejsnáze podniká, prezentujeme výsledky Plzeňského a Karlovarského kraje.

Plzeň poskytuje nejlepší podnikatelské prostředí i přístup veřejné správy. Pyšní se i největším počtem firem a živnostníků v kraji.

Ostrov si také zasloužil vítězství díky vysokému počtu firem a živnostníků. Pomohlo mu i to, že se v něm postavilo nejvíce bytů ku změně počtu obyvatel.

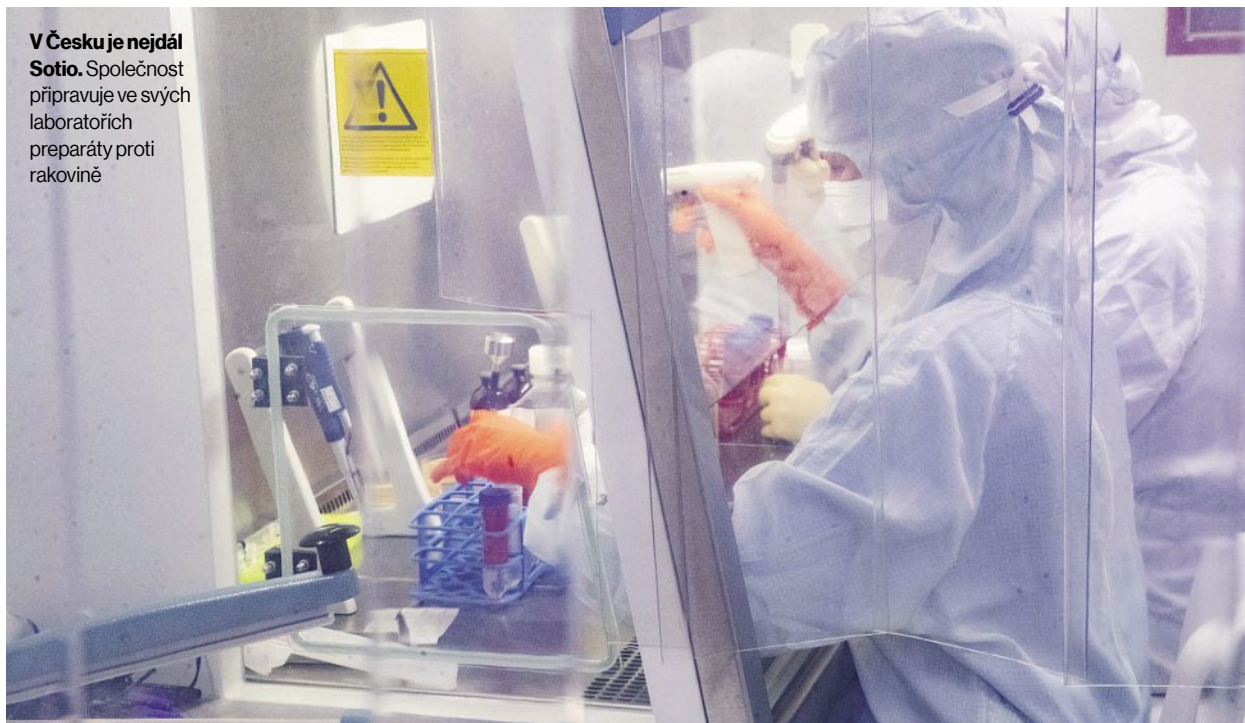
jsem si přijel pro titul,“ říká starosta Ostrova David Hanakovič.

Stříbrný Sokolov zaznamenává nízký index stáří, tedy poměr mezi lidmi staršími 65 ku lidem mladším 15 let. Podnikatele může potěšit v rámci Karlovarského kraje relativní dostatek volných pracovních sil. Radnice dobře hospodaří, alespoň o tom svědčí v rámci regionu nejnižší náklady na dluhovou službu. Jako nejlepší z pohledu podnikatele byly vyhodnoceny také webové stránky města.

Třetí příčku obsadil Cheb, který se může pochlubit v porovnání s ostatními velmi vysokým nárůstem počtu firem a živnostníků. Počet dokončených bytů na 1000 obyvatel je v rámci Karlovarského kraje dokonce nejvyšší. Radnice také vykazuje nejvyšší podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích a velmi vysoký podíl dotací na příjmech. ■

V Česku je nejdál Sotio. Společnost připravuje ve svých laboratořích preparáty proti rakovině

Nová laboratoř chce firmám servírovat úspěšný český výzkum biotechnologií

Na domácí půdě je v pokročilém stadiu vývoj přípravků proti nádorovému bujení. Jsou tu i další nadějně projekty, ale potřebují investice a státní strategii vývoje léčiv.

– TEXT – Eva Hníková – FOTO – Profimedia

Moderní laboratoře nově otevřené v kancelářském komplexu na pražské Harfě mohou pomoci k tomu, aby se Česko stalo velmocí ve vývoji léků. Centrum Pharmtheon má dovést poznatky z vývoje do podoby zajímavé pro komerční partnery. Žádaným stadiem je ukončený preklinický výzkum se silnými daty o účinnosti nových látek. Otevření laboratoře zřízené a financované Ústavem organické chemie a biochemie Akademie věd ČR je jednou z cest, jak nastartovat domácí rozvoj biotechnologií a ekonomicky z něj těžit.

Farmaceutické firmy působící v Česku se soustřeďují hlavně na vylepšování generik, již existujících léků, kterým vypršela patentová ochrana. Prosadit se ve vývoji zcela nových preparátů je náročné a nákladné. Zatím nejdál se dostala společnost Sotio, spadající do skupiny PPF, s preparáty proti rakovině. Jako jediná v zemi zvládá hradit nákladné klinické testy. „Skupina do Sotia investovala řádově vyšší jednotky miliard korun. Poskytuje naší firmě veškeré potřebné financování,“ potvrzuje ředitel komunikace Richard Kapsa. Z řady přípravků Sotia zaměřených na nádorová onemocnění jsou některé ve fázi

preklinického vývoje, u dvou probíhají klinické studie s pacienty. Třetí taková studie začne za pár týdnů.

Nejnadějnější jsou podle Kapsy přípravky ADC namířené na potlačování nádorů. Fungují tak, že se navážou na konkrétní nádorové buňky, proniknou jejich povrchem a uvolní do nich vysoce účinné léčivo. Sotio by v budoucnu mohlo vyvíjet až deset různých přípravků ADC. Licence na vývoj tří z nich koupilo na podzim od nizozemské společnosti Synaffix. Cena se může vyšplhat až na 17 miliard korun, v závislosti na úspěšnosti látek v klinickém testování.

Podobným kapitálem žádá další společnost v Česku nedisponuje. Existují ale další možnosti. „Častější budou případy, kdy menší firma, třeba univerzitní spin-off, rozvine potenciální nový lék do určitého stadia. Pak ho prodá silné zahraniční společnosti,“ vysvětluje Martin Fusek, zástupce ředitele Ústavu organické chemie a biochemie.

Nadějí je podle něj CasInvent Pharma, spin-off Masarykovy univerzity. Vyvíjí sloučeniny schopné eliminovat nádorové bujení. Společnost založená před čtyřmi lety se zaměřuje na rakovinu slinivky a prsu, nejdále se dostala u akutní leukemie. Pokud se jí podaří dokončit pokročilé preklinické studie na zvířatech, chtěla by v roce 2026 zahájit klinické testování nového preparátu.

Jiný spin-off samotného ústavu organické chemie a biochemie Diana Biotechnologies využil nečekanou šanci a rekordně vyrostl během pandemie covidu, kdy se stal největším českým výrobcem PCR testů. Tehdy firma dosáhla miliardového obratu. Dlouhodobě se však zaměřuje na vývoj léčiv proti infekčním a nádorovým chorobám.

Ústav nyní vymýšlí, jak dostat do praxe další nápady a vydělat na nich. V minulosti v něm působil chemik Antonín Holý, který stál u zrodu léků na HIV či žloutenku typu B a jehož práce přinášela svého času na licenčních poplatcích dvě miliardy ročně. A před časem se zde zrodil fond i&i Bio, specializovaný na vyhledávání a podporu start-upů vznikajících na akademické půdě. K penězům z Evropského investičního fondu do něj investovali Ondřej Bartoš z Credo Ventures či zakladatel ABRA Software Jaroslav Řasa. Loni 120 milionů vložila Česká spořitelna. Fond i&i Bio s celkovým kapitálem přes miliardu korun už nakopl k rozjezdu právě CasInvent Pharma.

Evropa ve vývoji nových léků zatím zaostává. „V USA v posledních letech vzniká téměř polovina všech inovativních léčiv, v Evropě jen 22 procent,“ srovnává David Kolář, výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu. Spojené státy podporují investice, dávají silnou patentovou ochranu, únosná je tam míra regulace.

Česko chce na kontinentu začít hrát podstatnou roli. Na podzim se do Prahy na konferenci Prague.bio sjedou špičky z oblasti biotechnologií, zástupci významných investičních fondů, právníci specializující se na transfer technologií a další experti. „Již loňský první ročník měl velký úspěch. Víme o několika případech, kdy start-upy díky konferenci navázaly vztahy s investory a pokročily v jednáních o konkrétní investici,“ říká ředitelka Prague.bio Petra Kinzlová. Chce navázat kontakty s obdobnými uskupeními, oborovými asociacemi a klastry v blízkém zahraničí, třeba v Rakousku a Německu.

„Chybí tady strategie, která by jasně definovala priority ve výzkumu, vývoji a výrobě léčivých přípravků,“ říká Kolář a ukazuje na Polsko, které v posledních letech pracuje na systematické podpoře výzkumného prostředí. „Už v roce 2019 tam byla založena Agencja Badań Medycznych, jejímž cílem je především financovat výzkum a vývoj ve zdravotnictví a v lékařských vědách,“ říká. Financování má formu výběrového řízení s jasně stanovenými pravidly. O peníze se mohou hlásit vysoké školy, zdravotnická zařízení, výzkumné instituce i firmy. Projekty jsou seřazeny do žebříčku a peníze získají ty nejlepší. Takto koordinovaný přístup by se podle Koláře vyplatil i v Česku.

Na podzim se do Prahy podruhé sjedou špičky z oblastí biotechnologií. Loni některé české start-upy na konferenci získaly investory.

Vývoj léku spolu s následným klinickým testováním bývá zdoluhavý a nákladný, běžně trvá deset, ale klidně i patnáct let. „Náklady se pohybují zhruba v rozmezí 25 až 50 miliard korun,“ říká Kolář. Celý podnik je navíc velmi riskantní, na pulty lékáren se dostane jen zlomek přípravků, které vstoupily do preklinických a klinických testů.

Pokud se ale firmě podaří uspět, zisky mohou být pohádkové. Ilustruje to příběh dánského Novo Nordisku, který před časem prorazil s léky na obezitu. Loni v létě hodnota této firmy překročila velikost ekonomiky Dánska. Letos na jaře překonala hodnotu amerického výrobce elektromobilů Tesla a činí v přepočtu zhruba 14 bilionů korun. ■

Zákon roku: Češi chtějí mít jednodušší pravidla pracovního trhu

V letošním ročníku ankety si hlasující všimli především změn v pracovním právu. Pojednávají o něm vítězné zákony i legislativní propadáky.

– TEXT – Alžběta Vejvodová

V anketě Zákon roku letos bodovaly předpisy ovlivňující trh práce. Podnikatelé a veřejnost v hlasování ocenili zejména část loňské novely zákoníku práce, která upravuje pravidla pro online komunikaci mezi firmami a zaměstnanci. První místo v kategorii Legislativní počin roku pak získala novela zákona o zaměstnanosti, usnadňující vysílání zahraničních zaměstnanců do Česka. Vyhlášení výsledků ankety pořádané společností Deloitte Legal se uskutečnilo po uzávěrce tohoto čísla Ekonomu, kompletní výsledky čtenáři najdou na našem webu v pátek 26. dubna ráno.

Oceněná novela zákoníku usnadnila online komunikaci mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. Nově mohou uzavírat například pracovní smlouvy a další dokumenty prostřednictvím e-mailu nebo aplikace, jako je například WhatsApp. Zjednodušení doznala i přísná pravidla pro doručování jednostranných výpovědí nebo mzdového výměru. Za doručené mohou být považovány, i když zaměstnanec na elektronicky zasloupanou zprávu nereaguje.

„Novela umožňuje firmám konečně přikročit k opravdové digitalizaci HR procesů. Požadavky, které zákoník práce nyní klade na elektronické podepisování, jsou konečně splnitelné a v praxi proveditelné, na rozdíl od předchozí úpravy,“ uvádí partner a vedoucí oddělení pracovního práva ve společnosti Deloitte Jan Procházka.

To v praxi šetří čas i náklady. „Uzavírání smluv se urychlí, vyhneme se nutnosti zbytečného skenování dokumentů s podpisy. Je to další krok k tomu, abychom úplně zrušili nutnost oběhu dokumentů v papírové podobě,“ říká manažer nábory personální agentury Manpower Group Jiří Halbrštát.

Kýžené zjednodušení přináší do pracovního práva i novela zákona o zaměstnanosti. Umožnila totiž vznik

elektronického portálu, jehož prostřednictvím budou moci zaměstnavatelé ohlašovat vysílání zahraničních zaměstnanců. Bude do něj také možné nahrát dokumenty, které s vysláním souvisejí a které musí mít podle požadavků Evropské unie vyslaní zaměstnanci během pracovní cesty stále u sebe. Jde zejména o kopii pracovní smlouvy s překladem nebo výplatní pásky. Pro české i zahraniční zaměstnavatele je to významná úleva a o další krok tu postoupila také digitalizace veřejné správy. „Nebude už nutné složitě hledat adresáta ani komplikovaně řešit, jak poslat se zaměstnancem i jeho dokumenty, často důvěrné,“ podotýká Procházka.

Výkonný výbor ankety, jehož členem jsou právníci, zástupci byznysu a ekonomické žurnalistiky a jenž vytypoval předpisy pro finální hlasování, ocenil novelu o zaměstnávání i jako příklad vzorné legislativní práce. Při přípravě byl kladen důraz na převedení příkladů dobré praxe v oblasti vysílání zaměstnanců v rámci Evropské unie do českých podmínek. Součástí tohoto procesu byly i rozsáhlé konzultace jak se zaměstnavateli, tak s European Labor Authority a také s příslušnými institucemi z ostatních členských zemí Evropské unie.

Česká pracovněprávní agenda patří mezi nejsložitější v Evropě. Firmy uvádějí, že na ni potřebují zhruba o 15 procent vyšší kapacitu HR oddělení, než jak je to běžné v zahraničí.

Pracovní právo jako základní hybatel ekonomického růstu
Hlasující v letošní anketě zohlednili situaci na trhu práce a přílišnou regulaci, kterou dlouhodobě trpí. „Je to jasný důkaz, že nedostatek lidí a zkomplikovanost pracovního práva jsou největší brzdou růstu české ekonomiky. I proto firmy dokážou ocenit jakoukoliv pozitivní změnu a velmi citlivě vnímají, když stát už tak špatnou situaci ještě zhorší,“ vysvětluje ekonom a prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu Tomáš Prouza.

Na pracovním trhu v Česku aktuálně chybí zhruba 350 tisíc lidí. Mnoho českých firem nemá kvůli ostré soutěži o zakázky úplně plynulou výrobu a potřebuje umět v případě velké poptávky flexibilně zaměstnance přibrat. A právě tuto reakční schopnost ovlivňují zdejší zákony. „Většina dosud přijatých změn v zákoníku práce zvyšovala administrativní i finanční zátěž kladenou na zaměstnavatele. I proto vítáme částečnou digitalizaci v oblasti pracovněprávních vztahů a doufáme, že přijdou další pozitivní změny,“ komentuje výsledky Zákona roku ředitel odboru legislativy, práva a analýz Hospodářské komory Ladislav Minčíč.

Do budoucna by firmy rády viděly zákoník práce ještě jednodušší. „Česká pracovněprávní agenda patří mezi nejsložitější v Evropě a firmy, které mají podobné provozy v různých evropských zemích, uvádějí, že v Česku musí mít na stejný počet pracovníků zhruba o 15 procent vyšší kapacitu HR oddělení než jinde,“ upozorňuje Prouza.

Některá kýžená zjednodušení, jako je například zkrácení výpovědní doby nebo usnadnění práce při mateřské dovolené, by měla přinést další, aktuálně připravovaná novela zákoníku práce. Tu už podnikatelský sektor nedočkavě vyhlíží. Kvůli historickým kořenům sahajícím až do 60. let minulého století totiž zákoník práce staví na velmi podrobné úpravě odpovídající struktuře velkých zaměstnavatelů. Doba se ale změnila.

„Dnes vlivem digitalizace a využívání nových technologií dochází ke vzniku nových oborů, mění se požadavky na způsob organizace práce, proměňují se i podmínky na pracovištích. Převažují malé a střední podniky. Na tyto trendy je třeba reagovat, a to i v oblasti pracovního práva,“ zdůrazňuje viceprezident pro legislativu Svazu průmyslu a dopravy František Chaloupecký.

Legislativní přešlapy mají vliv na důvěru veřejnosti

Ačkoliv řadu loni schválených změn si podnikatelé i zaměstnanci pochvalují, neznamená to, že všechny novinky byly k lepšímu. Jedna z uvedených změn – nová úprava zdanění dohod o provedení práce – dokonce získala

V legislativním procesu mohou vzít dobře míněné plány zaskvě.

I na to poukázal Zákon roku.

Výtka míří na změny v danění dohod o provedení práce.

nelichotivý titul Legislativního přešlapu roku. Už v době jejího přijetí či krátce poté bylo jasné, že bude muset být změněna. Nová pravidla zdanění dohod o provedení práce zakotvená v takzvaném konsolidačním balíčku počítala s tím, že pokud by měl zaměstnanec dohodu o provedení práce u více zaměstnavatelů a součet odměn z těchto dohod by překročil zákonem stanovený limit, muselo by být ze všech těchto dohod dodatečně odvedeno sociální a zdravotní pojistné. Zákonodárci ale zapomněli, že zaměstnavatelé nemají efektivní přehled o tom, kolik dohod jejich zaměstnanci jinde uzavřeli, a k potřebným informacím se budou jen obtížně dostávat.

„Od návržení byli jak ministerstvo práce a sociálních věcí, tak zákonodárci opakovaně ze strany Komory daňových poradců upozorňováni, že tyto změny nebudou v praxi téměř vůbec realizovatelné,“ říká člen výkonného výboru ankety Zákon roku a člen prezidia komory daňových poradců Jiří Nesrovnal. Přesto toto „hranaté kolo“, jak bývá novela přezdívána, ji parlament schválil.

„Takovéto legislativní přešlapy nedegradují ani tak samotný zákon, protože ten snad bude brzy opraven, ale mají negativní vliv na důvěru veřejnosti vůči vládě i zákonodárcům,“ upozorňuje prezident Hospodářské komory Zdeněk Zajíček.

Nejde o jediný případ, kdy se i původně dobrý záměr nepodařilo legislativně dotáhnout. „V rámci letošního ročníku ankety jsme se zabývali také regulací daňového odpočtu na výzkum a vývoj. To je případ regulace, kdy se snaha daňově podporovat podnikatele věnující se výzkumně-vývojovým činnostem degradovala celou řadou formálních podmínek, které musí podnikatel splnit,“ uvádí partnerka v advokátní kanceláři Deloitte Legal a vedoucí organizačního týmu Zákona roku Jiřina Procházková.

Důležitým poselstvím letošního ročníku ankety proto je, aby zákonodárci nepřehlíželi připomínky, které se jim v rámci projednávání zákonů scházejí. Mohou mezi nimi být trefné podněty varující před chybami, jež mohou naprosto znemožnit praktické využití výsledné právní úpravy. ■

Byznys musí dostat slovo. Zákony mají odpovídat ekonomické realitě

–TEXT– Jan Beránek –FOTO– Jan Mudra

Poptávka po právních předpisech, které by zohledňovaly praktické potřeby podnikatelů a sázely by především na efektivitu a flexibilitu, je stále vysoká. Výslednou kvalitu regulace podnikání do značné míry předurčuje již proces jejího přijímání a míra diskuse o její podobě s odbornou veřejností a předpokládanými adresáty. „Pokud zákon píšete takzvané od stolu, nikdy nemůžete postihnout veškeré souvislosti. Pro regulaci podnikání je důležité chápat podnikatelské prostředí a jeho potřeby,“ konstatuje Jiřina Procházková, partnerka a vedoucí oddělení daňových sporů v advokátní společnosti Deloitte Legal a lídryně projektu Zákon roku, který již patnáctým rokem hledá normy s pozitivním dopadem na svět byznysu. Dodává, že dialogu s praxí by měli být vedle zákonodárců přístupní i soudci. Vykládají totiž předpisy, které se, obzvláště v oblasti daňových sporů, bezprostředně dotýkají ekonomické reality, kterou by ve svém rozhodování měli reflektovat.

Mají předpisy nominované letos na titul Zákon roku nějaké-ho společného jmenovatele?

Je to zjednodušení podnikatelského života. Největšími nešvary regulace podnikání v ČR jsou totiž složitost, nejasnost a administrativní zátěž, takže případy, které podnikatelům v některé z těchto oblastí usnadní, se pak většinou dostanou do nominací. Letošní ročník Zákona roku je specifický tím, že je tam zřejmá poptávka po flexibilitě pracovníprávních vztahů, ve všech kategoriích jsou zastoupeny předpisy z oblasti pracovního práva.

Můžete uvést příklady?

Pozitivně je vnímána například digitalizace pracovníprávní agendy a s ní spojené usnadnění komunikace mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. Je to poměrně odvážný krok a kvůli nízké nezaměstnanosti a vysoké poptávce po lidech je zřejmé, že možnost flexibilního nastavení je podnikatelskou obcí oceňováno. Druhou stranou mince je úprava dohod o provedení práce, která byla

nominována v legislativních přešlapech (*znovuzavedená kategorie ankety jako protipól pozitivně hodnoceným zákonům – pozn. red.*). Nehodnotí se zde věcná stránka toho, že se budou sledovat a nad určitý limit zdaňovat dohody o provedení práce u všech zaměstnavatelů, ale akcentuje se to, že to zaměstnavatelům komplikuje život, protože budou muset sledovat, jaké všechny dohody o provedení práce i u jiných zaměstnavatelů mají jejich zaměstnanci uzavřeny. To vzbuzuje obavu z možného ústupu těchto dohod, které jsou jinak také velmi flexibilním nástrojem zaměstnávání.

Může nová zákonná regulace přinést novou obchodní příležitost?

Myslím si, že ano. Vždy záleží na tom, jak k tomu přistoupí podnikatel, ale i jeho poradce. Advokáti nesmí říkat pouze to, co nelze, ale mají společně s klientem hledat v nových regulacích příležitosti. Když se vrátím k letošnímu ročníku, jedním z nominovaných předpisů je i zavedení dlouhodobého investičního produktu. Oceňováno je opět to, že přináší flexibilitu. Ten, kdo do tohoto způsobu investování půjde, bude daňově zvýhodněn stejně jako u jiných produktů zabezpečení na stáří. Volba je na každém. Na druhou stranu je tam i ochrana před podvodným jednáním tak, aby byli chráněni ti, kteří tento způsob investování využijí. Kromě příležitosti pro finanční sektor v tom vidíme i celospolečenský přínos v alespoň dílčím řešení otázky důchodové reformy.

Advokáti nesmí říkat pouze to, co nelze, ale mají společně s klientem hledat v nových regulacích příležitosti.

Jiřina Procházková

Partnerka a vedoucí oddělení daňových sporů v Deloitte Legal. Ve své praxi se specializuje především na správu daní, daňové spory a regulaci veřejné podpory. Má rozsáhlé zkušenosti se zastupováním klientů při daňových kontrolách a v následných soudních řízeních, zejména v oblasti podvodů na DPH, daňového odpočtu na výzkum a vývoj a v otázkách zneužití práva. Stojí též za vývojem technologické aplikace k prevenci před účastí na daňových podvodech.

Jak ovlivňuje výslednou podobu předpisu zákonodárny proces, který mu předchází?

Podle mě velmi důležitým aspektem regulace podnikání je, aby byla diskutována s byznysem, odbornou veřejností, s adresáty těch norem. Pokud zákon píšete takzvaně od stolu, tak nikdy nemůžete postihnout veškeré souvislosti. Pro regulaci podnikání je důležité chápat podnikatelské prostředí a jeho potřeby. Dialogu s praxí by však neměli být otevřeni pouze zákonodárci, ale i soudci. Ti obzvláště v daňových sporech vykládají předpisy, které se bezprostředně dotýkají ekonomické reality. A pokud soudce tuto realitu nezohledňuje, ten zákon může být vykládán způsobem, který dle mého názoru není žádoucí.

Mohou určité mezery, které zákon při svém vstupu v platnost může obsahovat, být odstraněny aplikační praxí?

Rozhodně. V soudní praxi se právo může výrazným způsobem přiblížit praxi a posunout, pokud k tomu je vůle. Pro dobrou regulaci je také klíčové, aby se pravidelně

vyhodnocovaly její dopady, nejen na začátku, ale i později, pokud se výklad posune. Lze to demonstrovat na příkladu daňových odpočtů na výzkum a vývoj. U zákona, který měl původně velmi pozitivní záměr daňově zvýhodňovat podnikatele realizující výzkum a vývoj, se nakonec díky výkladu finanční správy ukázalo, že formální náležitosti, které musí podnikatel splnit, jsou natolik obsáhlé a nejasné, že ten benefit pro podnikatele postupně začal ztrácet smysl. Přitom se vůbec neřešilo, že daný podnikatel skutečně výzkum a vývoj dělal. Na tento vývoj reaguje novela, která je nominovaná v kategorii legislativní počín roku a která možnost prokázat splnění všech podmínek pro uplatnění tohoto daňového benefitu usnadňuje.

Máte pocit, že se mění přístup českých společností k daňovým sporům? Jsou podnikatelé ochotnější hájit svá práva soudní cestou?

Moje zkušenost je taková, že podnikatelé si stále častěji uvědomují, že soudit se o daně je v mnoha případech

nutnost. Již totiž nejde jen o situace, kdy finanční úřady doměřují daň pouze proto, že společnost nedokladuje nějakou transakci, což je ryze formální věc, která se týká omezeného období. Jde také o případy, kdy finanční úřady napadají samotný obchodní model a způsob fungování. Typickým příkladem je situace, kdy se řeší daňová uznatelnost úroků z určitého typu financování. Velkým tématem jsou rovněž převodní ceny, tedy nastavení cen u vnitroskupinových transakcí. Když vám vznikne v této oblasti doměrek a ten neobhájíte před soudem, do určité míry musíte přenastavit model fungování.

Pro dobrou regulaci je klíčové, aby se její dopady vyhodnocovaly pravidelně. Nejen na začátku, ale i později, pokud se její výklad posune.

Jsou české soudy otevřené komplexnější argumentaci, nebo se spíš drží litery zákona, aniž by vzaly v potaz širší kontext projednávaného případu?

Nechci generalizovat. Osobně si cením soudních rozhodnutí, která vykládají daňové předpisy v kontextu ekonomické reality a která zohledňují, co bylo skutečným smyslem zákona. Takovýchto rozhodnutí našťásti nemáme málo. Na druhou stranu nebezpečným trendem současnosti je podle mého názoru nadužívání konceptu zneužití práva. Když se zpětně říká, že podnikatel, byť postupoval podle zákona, zneužil jeho smysl a účel a kdy je mu na tomto základě doměřována dodatečná daň. Má to být mimořádný institut, ale dnes je těch případů obrovské množství. Problematické v tom je, že úředníci a soudci, tedy v zásadě právníci, s odstupem i několika let zpětně hodnotí, zda konkrétní postup podnikatele byl nebo nebyl ekonomicky racionální. Tím ale fakticky hodnotí, jak mají podnikatelé podnikat, a to není z logiky věci správně.

Myslíte si, že by měl být nějaký obecný byznysový základ součástí výuky budoucích právníků?

Při studiu práva je ekonomické vzdělání určitě důležité, ve své advokátní praxi si to uvědomuji čím dál tím více. V obecné rovině je podle mého názoru rovněž žádoucí daleko více se učit kritickému myšlení, nebát se jít do dialogu a neuzavírat se jen ve vlastním názoru, ať už právním nebo ekonomickým.

Hodně se hovoří o regulaci v oblasti daňových sporů. Máte pocit, že je dostatečná, nedostatečná, nebo dokonce místy nadbytečná?

V oblasti daňových sporů mi vadí, že stále nedošlo k úplné digitalizaci daňového a soudního řízení a nemáme například dálkově přístupné elektronické spisy, což významně prodlužuje a někdy i ztěžuje samotné řízení. Například čekáte, než se fyzické spisy přemístí mezi jednotlivými soudy, a dost často ani nevíte, v jakém stavu tam přijdou, pokud osobně nepřijedete spis na soud zkontrolovat. Když slyším od kolegů z pobaltských zemí, že advokát tam běžně dálkově nahlédne do všech spisů a má k nim on-line přístup, je to pro mě zpráva jako z říše snů. Nicméně první vlaštovky se objevují i u nás, například na Ústavním soudu.

Máte pocit, že se v daňové oblasti digitalizace projevuje v soukromém sektoru?

Určitě. Daňové kontroly jsou v dnešní době hodně záležitostí dat a jejich čistoty. To vyvíjí tlak na společnosti, aby využívaly nástroje pro jejich digitální správu. Podnikatelé mají dnes spoustu oznamovacích povinností vůči finančním úřadům a dalším orgánům státní správy. A pokud jsou mezi jejich daty nějaké nesrovnalosti, je to velmi často důvod, proč je zahájena daňová kontrola. Nehledě na to, že ty kontroly mohou jít až deset let zpátky, takže pokud data nemáte v pořádku, v rámci stanovených lhůt je jen velmi těžko rekonstruujete. Pokud má společnost data digitalizována, pro daňovou kontrolu si velmi usnadňuje pozici.

Mohl by se veřejný sektor inspirovat v některých aspektech dobré praxe u soukromého?

To, co se lze naučit, je určité nastavování pravidel skrze praktičnost a efektivitu. Například při nastavování firemního compliance říkáme klientům, že nejhorší, co mohou udělat, je nastavit si pravidla, která neodrážejí jejich potřeby, protože pak je nikdo nebude dodržovat. To samé platí i ohledně zákonů. Pokud nebudou odrážet realitu, budou formalistické a jen těžko vymahatelné. ■

Postavte
rozhodnutí na

DATECH

**Město pro byznys
jako zdroj informací
pro rozvoj měst.**

Podporujeme otevřený
dialog zástupců měst,
podnikatelů a investorů.

mestoprobyznys.cz

ekonom

VINCI
CONSTRUCTION

datank

**Business
INFO.CZ**

Seznam Zprávy

Rub a líc chystaných změn (nejen) v oblasti mzdových podmínek

– TEXT – Petr Glogar – FOTO – PwC Legal

Aktuální období je velmi bohaté na novely zákoníku práce, a tím pádem i na změny, které se v praxi dotýkají milionů zaměstnanců. V říjnu minulého roku došlo ke změnám v práci u dohodářů a zaměstnanců na home officu, v březnu tohoto roku vláda schválila novelu zákoníku práce, která je sice menší co do rozsahu, nikoliv ale do významnosti změn. A nakonec se intenzivně diskutuje o velké koncepční novele, která by měla na pracovní trh přinést tolik požadovanou flexibilitu, od čehož si její iniciátoři slibují rozhýbání a modernizaci ekonomiky. Je nutno podotknout, že se na poli pracovního práva chystají i další novinky a k úpravám bude kontinuálně docházet i z důvodu chystaného zavedení několika evropských směrnic.

Ať už jsou chystané novely dílem změn přijatých na evropské úrovni, nebo vycházejí z českého prostředí s ambicí zjednodušit pracovněprávní vztahy, jisté je to, že nás v této oblasti čekají přelomové změny. Je to logickým důsledkem poměrně strnulého a nepružného znění současného zákoníku práce, které neodpovídá aktuálním požadavkům na moderní pracovní vztahy.

Ačkoliv jsou často diskutované koncepční změny jako výpověď bez udání důvodu, propouštění přes e-mail nebo prodloužení zkušební doby bezpochyby důležité, je poněkud opomíjen přínos aktuálně chystané novely, která řeší zejména pravidla pro valorizaci minimální mzdy, zrušení zaručené mzdy a rozvrh dovolených. Přitom z pohledu každodenní praxe firem a HR manažerů se jedná o významné změny, které budou mít dopad jak na mzdové náklady, tak na související administrativu.

Valorizace minimální mzdy

Z důvodu přijetí evropské směrnice o přiměřených minimálních mzdách byl vypracován nový valorizační mechanismus minimální mzdy. Ten vychází ze součinu predikce průměrné hrubé mzdy stanovené ministerstvem financí vždy do konce srpna a příslušného koeficientu, který bude

vláda pravidelně ve dvouletých cyklech určovat na základě aktuální životní úrovně. Ministerstvo práce a sociálních věcí pak do konce září stanoví minimální mzdu na příští rok. Orientačně by se minimální mzda měla pohybovat v roce 2029 na 47 procentech průměrné mzdy, pro srovnání: tento rok to je 41 procent. Bude tedy docházet k jejímu garantovanému každoročnímu zvyšování, a to počínaje rokem 2025, kdy by mělo zaměstnancům pracujícím za minimální mzdu přibýt do peněženek až zhruba o 1300 korun více oproti stavu v letošním roce.

Z automatické valorizace mzdy nejsou na rozdíl od zaměstnanců rozhodně nadšeni zaměstnavatelé a jejich svazy. Očekává se, že minimální mzda v příštích letech poroste rychleji a ve vyšších hodnotách, než tomu bylo dosud, kdy minimální mzda rostla v závislosti na politickém vyjednávání. Ačkoliv jsou nová pravidla valorizace zavedena na evropské úrovni, dávají prostor pro odchylky na úrovni národní. Toho se chopila i česká vláda, která navrhuje menší růst minimální mzdy, než předpokládá evropská směrnice, která je v tomto směru velmi sociálně laděná.

Zvýšený růst minimální mzdy však bude patrný i tak a promítne se výrazně do mzdových nákladů. Jen slabou náplastí pro firmy zaměstnávající méně kvalifikované profese bude to, že budou moci tyto náklady lépe predikovat a nebudou překvapeni, jaký bude výsledek vyjednávání o zvýšení minimální mzdy v rámci tripartity, a kdy k němu vlastně dojde.

V opačném gardu a jednoznačně pozitivně pro zaměstnavatele vychází zrušení zaručené mzdy a zrušení povinnosti plánovat dovolené.

Konec zaručené mzdy v soukromém sektoru

Zaručená mzda, která pro jednotlivé skupiny prací garantovala minimální úroveň odměňování, bude nově pro soukromý sektor zrušena. Její aplikace v praxi byla pro firmy složitá a mnohdy i neuchopitelná, proto ji v zásadě

některé podniky ani nereflektovaly nebo různým způsobem ohýbaly její kritéria. U manažerských nebo vysoce kvalifikovaných profesí se zaručená mzda v praxi téměř neuplatňovala, neboť u těchto pozic výši mzdy určuje hlavně samotný pracovní trh.

Na druhou stranu je otázkou, zda zrušení tohoto institutu nebude mít negativní vliv na nízkopříjmové skupiny. Odpůrci zrušení zaručené mzdy, zejména z řad odborářů, hovoří o dvojím metru, kdy pro veřejný sektor zaručená mzda zůstane a pro soukromý nikoliv. Tento princip se také chystají napadnout u Evropské komise. Dalším silným argumentem je možné snižování mezd pro ty zaměstnance, jejichž odměna se pohybovala těsně nad její úrovní. Toto snižování by mohlo směřovat až k hranici minimální mzdy, jako do budoucna jediného pevného bodu v odměňování. Existují tak obavy, že dojde ke zhoršení sociální situace těchto zaměstnanců.

Tomuto lze oponovat, neboť bude docházet vlivem automatické valorizace k rychlejšímu a progresivnějšímu zvyšování minimální mzdy pro sociálně nejslabší skupiny obyvatel. Nesmíme ani v tomto případě zapomínat na existenci pracovního trhu a jeho samočinné regulace mzdy, neboť je u nás stále potřeba zaplnit tisíce méně kvalifikovaných volných pracovních pozic, čehož lze dosáhnout hlavně nabídkou vyšší mzdy. Současně je už nyní patrné, že kolektivní vyjednávání supluje u mnoha firem pravidla zaručené mzdy. Pro jednotlivé pozice se daří odborům vyjednat vyšší odměňování, než jaké předpokládá zákon.

Sekundárním nepříznivým důsledkem zrušení zaručené mzdy může být skutečnost, že u firem, kde odbory prozatím nepůsobí, může docházet k jejich zakládání s cílem vyjednat takovou kolektivní smlouvu, která de facto zaručenou mzdu u firmy zavede.

Aktuální změny neurazí ani nenadchnou jak zaměstnavatele, tak zaměstnance. To je dobrým základem pro udržení sociálního smíru.

Změny v čerpání dovolené

Chystaná novela obsahuje ještě jednu, na první pohled kosmetickou změnu. Jedná se o zrušení povinnosti zaměstnavatele vydávat písemný rozvrh čerpání dovolené. Lze to však chápat jako přínosný krok pro zaměstnavatele i zaměstnance. V praxi se často jedná o zbytečnou administrativu a formalitu, která mnohde i chybí, a to nejen z toho důvodu, že predikce dovolené na rok dopředu je značně nejistá. Taková absence rozvrhu je potom zbytečným cílem kontrol inspekce práce. Tam, kde plán dovolených formálně funguje, dochází stejně k jeho (byť i nechtěnému) porušování, neboť zaměstnanci si odchýlně od plánu žádají o dovolenou sami, protože ani oni nemají jasnou představu, kdy budou chtít dovolenou čerpat. Pořád však platí, že dobu čerpání určuje zaměstnavatel, což nijak nepopírá současnou praxi, kdy si zaměstnanec požádá o dovolenou a zaměstnavatel mu ji svým schválením určí.

Podtrženo sečteno, z aktuálního vývoje legislativy je zřejmé, že vztahy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem čekají velké změny, které pravděpodobně neurazí ani nenadchnou ani jednu ze stran. A to je dobrým základem pro udržení sociálního smíru do dalších let. ■

Autor je advokát PwC Legal

inzerce

**DEZ
INFOR
MACE**

CO JSOU

KDE SE ŠÍŘÍ

ROZDĚLENÍ

PROČ FUNGUJÍ

PROČ A JAK SE ŠÍŘÍ

CELÝ SPECIÁL

Honda CR-V: Dobře vyladěný hybrid

– TEXT – Jakub Stehlík – Foto – Jakub Stehlík

V devadesátých letech minulého století měla japonská Honda mimořádný cit pro nové trendy, její „Comfortable Runabout Vehicle“, ve zkratce CR-V, se stal na dlouhá léta nejprodávanějším SUV na světě. Mimořádný úspěch přitom slavil zejména ve Spojených státech. Bylo tedy logické, že se automobilka i v následujících generacích snažila vyhovět především tamnímu vkusu.

Motoristé v USA, ale také v Číně, kde se teď Honda vyrábí, patrně zatoužili po výrazně větším autě. Mezigenerační skok, kterého jsme u nové generace CR-V svědky, však

z rodinné Hondy dělá o něco méně univerzální vozidlo, než bylo dosud. Do délky narostlo téměř o jedenáct centimetrů a v evropských velkoměstech mu je s délkou 4706 milimetrů už trochu těsno.

V Evropě se prodává pouze v hybridní verzi, nově je však k mání i ve variantě s nabíjením do zásuvky, která zvládá i čistě elektrický provoz.

Hybrid v testovaném exempláři však dobíjí trakční baterii výhradně samotnou jízdou. Pokud nabíjení nepokryje brzdná energie při sešupu z táhlého kopce, baterka si ji vezme z generátoru třeba během klidné jízdy

po dálnici. Prioritou přitom je, aby měl elektromotor po ruce vždy dostatek energie pro svou práci. Při jízdě totiž hraje významnější roli, než bývá u hybridních aut zvykem.

Až do rychlosti 80 km/h slouží benzinový čtyřválec pouze na výrobu elektřiny, při klidné jízdě totiž kola roztáčí pouze elektromotor. Teprve nad touto hranicí nebo při prudší akceleraci pracují na pohonu oba agregáty ruku v ruce. A nezdá se, že by měly s osmnácti metrákům vázícím autem mnoho práce.

Nebylo tomu tak vždy, u minulé generace se spalovací a elektrický motor při zrychlení docela často pohádal. Zatímco ten první kvílel ve vysokých otáčkách, druhý lapal po dechu, protože malá baterie mu nebyla schopna dodat dostatečné množství energie. Tento nesoulad Honda vyřešila mimo jiné tím, že zvětšila kapacitu trakční baterie. S akcelerační

Střešní okno je otevíratelné a lze jej také zevnitř **zastínit neprůhlednými žaluziemi.**

Palubní systémy mají zčásti i fyzické ovladače, infotainment je ale velmi pomalý a řazení tlačítka na středové konzole nepřilíš intuitivní.

Na vnitřní prostor stížnosti nebudou. Kufr má objem 588, při sklopených sedadlech až 1643 litrů.

Technické parametry

Honda CR-V e: HEV

Motor: benzinový, 1993 cm³ + elektromotor

Výkon: 109 kW / 148 k + 135 kW / 184 k

Toč. moment: 189 Nm + 335 Nm

Zrychlení 0–100 km/h: 9,5 s

Max. rychlost: 187 km/h

Komb. spotřeba: 6,7 l / 100 km

Cena: od 1 079 900 Kč

z nuly na stovku za 9,5 vteřiny sice i tak nelze CR-V označit za sportovní auto, takové ambice však zjevně vůbec nemá.

Pozná se to už na relativně malých 18palcových kolech s vysokými bočnicemi, které sice nemají vložky na rychlé proplétání serpentínami, zato však poskytují dostatek tlumicí hmoty pro pohodlnou jízdu. Ta je v CR-V fajnově plavná, ať už auto jede na dálnici nebo po pražské dlažbě. Právě jízdní komfort je jednou ze silných stránek Hondy, neméně působivý je vnitřní prostor, který dokázala automobilka vykouzlit z hranaté karoserie. Kufr, prostor na nohy, místo nad hlavou, toho všeho je v CR-V více než dostatek, přičemž auto nad rámec obvyklých zvyklostí nabízí ještě polohovatelná a vyhřívaná zadní sedadla.

Jsou tu ovšem i věci, které se tak úplně nepovedly. Software palubního systému je na dnešní poměry zoufale pomalý, na každý pokyn potřebuje i několik sekund času. A volič převodovky CVT, který sestává z tlačítek a posuvné páčky, je zase zbytečně překombinovaný. Interiéru na první pohled vládnou tmavé plasty, a tak kvality auta posádka odhaluje spíše postupně: například zjištěním, že střešní okno lze otevírat a také zastínit poctivými žaluziemi. Nebo že autorádio Bose hraje opravdu tak dobře, jak by člověk od této značky čekal. ■

Návrat pirátů

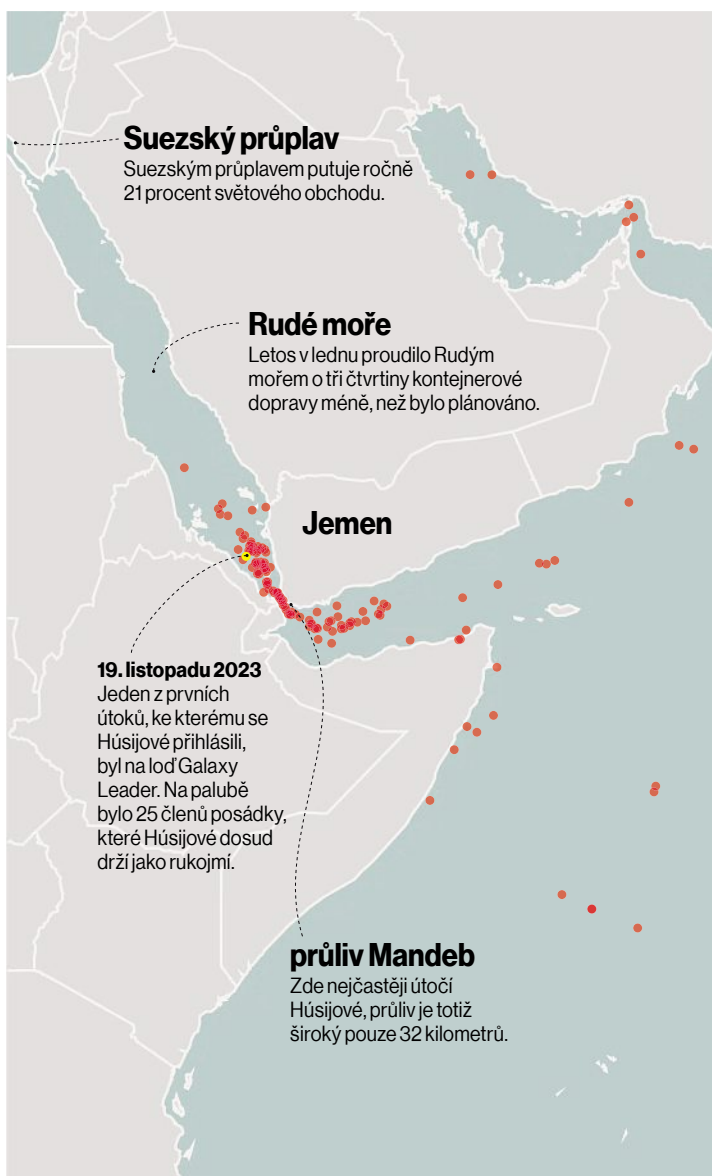
Piráti existují stejně dlouho jako lodní doprava. Po zahájení izraelské operace v Gaze začali na lodě v okolí Rudého moře útočit především jemenští povstalci Húsijové. Od loňského listopadu přepadli několik desítek lodí. Ceny dopravy po moři z Číny do Evropy tak vystřelily až na trojnásobek.

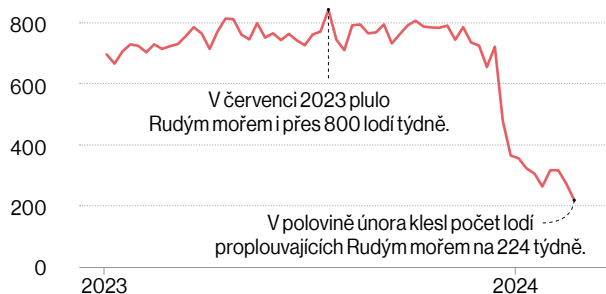
–INFOGRAFIKA– Johana Kofroňová, Jaroslava Bělovská –ILUSTRACE– Shutterstock

Pirátsví kolem Afrického rohu v roce 2023 a 2024

● jednotlivé zaznamenané útoky

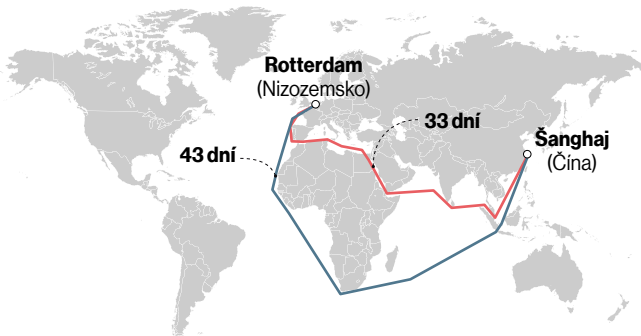
Počet kontejnerových lodí proplouvajících Rudým mořem za týden (1. 1. 2023 – 24. 2. 2024)

Sazba za dopravu z Číny do severní Evropy (USD/kontejner, 1. 1. 2023 – 4. 3. 2024)

Délka trasy Suezským průplavem a kolem mysu Dobré naděje

Zdroj: Kiel Institute, Al Jazeera, ASAM (Anti-shiping Activity Messages), IMB (International Maritime Bureau), IMO (International Maritime Organization)

ekonom

týdeník produktivního Česka

rozhovory
s osobnostmi
do hloubky

za **59 Kč** měsíčně

ekonom.cz/vyzkouset

Pražské jaro
12. 5. — 3. 6. 2024

VILAŠT

50 koncertů, debat, workshopů a masterclass, výstava koncert s padesáti klavíry, piknik s Berlínskými filharmoniky mezinárodní hudební soutěž a nekonečno zážitků

festival.cz

MINISTERSTVO
KULTURY

Finanční podpora
ve výši 15 mil. Kč

SKUPINA ČEZ

Generální partner

innogy

Partner festivalu

Powered
by MVM

CETIN
ČLEN SKUPINY PPF

Technologický partner

SUBTERRA

Partner koncertu

Česká televize

Generální mediální partner

Český rozhlas

Hlavní mediální partner

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Mediální partner

Oficiální
automobil

S podporou

Logistika

UDRŽITELNÉ
SKLADOVÁNÍ

ROZHOVOR

Jan Kodada: Udržitelnost je naším kódem

str. 6

FOKUS

Sklady hledají cesty k udržitelnosti

str. 12

DIGITALIZACE A PŘÁVO

Elektronické dokumenty v dopravě

str. 25

Největší setkání českého byznysu

reVize Česka 2024

za účasti **prezidenta ČR Petra Pavla**

20. května | Vindyšova továrna, Praha 16

Registrace: hn.cz/revize

EARLY BIRD VSTUPENKY V PRODEJI DO 6. 5.

GENERÁLNÍ PARTNER

PARTNEŘI

behind
inventions

McKinsey
& Company

Efektivní a udržitelné skladování

Logistické firmy jsou dnes vystaveny stálému tlaku, aby své sklady přizpůsobovaly požadavkům na udržitelnou činnost. Zavádějí proto potřebná opatření, nahrazují starší techniku novými, „ekologičtějšími“ stroji a nasazují pokročilé technologie. Zjišťují při tom, že pokud se k udržitelnosti přistupuje racionálně, může být nejen náročná na investice, ale v některých případech také příznivá pro efektivní fungování a hospodaření.

Upozorňuje na to například Jan Kodada v rozhovoru *na straně 6*, když hovoří o inteligentním nabíjení manipulační techniky ve skladech Gebrüder Weiss, které nejen snižuje spotřebu energie, ale současně i prodlužuje životnost akumulátorů.

Všudypřítomnou se dnes stává fotovoltaika. Energií z ní získanou lze využít pro skladový provoz a může zásobovat třeba i dobíjecí stanice pro vozidla – tak jak to zmiňuje Jan Polter v tematickém článku *na straně 12*, kde uvádí jako příklad novou budovu skladu společnosti Dachser v Kladně.

Mnohdy ale cesta k udržitelné efektivitě skladování nespočívá pouze ve výměně techniky za novou. Zdůrazňuje to třeba Ivo Budař, když zmiňuje optimalizaci

layoutu skladů společnosti Yusen Logistics (Czech). Co nejkratší manipulační toky a dráhy, efektivní využívání plochy či zeštíhlování procesů – to vše jsou způsoby, které do skladu přináší efektivitu a činí jeho provoz udržitelnějším – i hospodárnějším.

K efektivitě jako cestě ke zvyšování udržitelnosti ve skladu se hlásí i ostatní představitelé logistických firem. Optimalizace skladů a procesů v nich probíhající s využitím automatizace a digitalizace se často ukazuje být tou nejvhodnější cestou, jak minimalizovat dopady na životní prostředí.

Zajímavý pohled přináší i článek o společnosti Well Pack *na straně 18*, která k udržitelné logistice nově přispěla vývojem a zhotovením speciální servisní techniky pro opravy přepravních jednotek využívaných při logistice květin.

Nechybí ani novinky představené na veletrhu LogiMat ve Stuttgartu výrobcem manipulační techniky Jungheinrich. Využívají pokročilé technologie li-ionových baterií a dočtete se o nich *na straně 22*.

Pavel Toman
vedoucí redaktor

OBSAH

- 4 Pohledem odborníka
- 5 Zprávy

ROZHOVOR

- 6 Udržitelnost je naším kódem, říká Jan Kodada, ředitel obchodu a marketingu Gebrüder Weiss
- 6 Na Ostravsku dnes stavíme spekulativně, uvádí Tomáš Novotný, výkonný ředitel Concens Investments

FOKUS

- 12 Sklady hledají cesty k udržitelnosti

PROJEKTY

- 18 Well Pack zamířil na nizozemský trh
- 24 Yusen Logistics (Czech) spolupracuje s Kögel Trailer

PRODUKTY

- 22 Jungheinrich představil ve Stuttgartu novinky

PROCESY

- 25 Elektronické dokumenty v dopravě

Rozmach automatizace logistiky

Řešení pro plně automatický sklad i kombinovaný provoz

Nasazení autonomních vozíků do provozu Vám umožní uvažovat o dalším rozvoji logistického provozu v nových dimenzích:

- Můžete automatizaci realizovat postupně
- Můžete zakládat až do 12 metrů
- Můžete zavést noční provoz bez nutnosti obtížného shánění personálu
- Můžete stroj financovat pomocí dlouhodobého pronájmu.

AUTOPILOT LI-ION

TOYOTA Autopilot Automatické retraky RAE160-250

- Nosnost až 2,5 t
- Výška zdvihu až 12 m
- Rychlost 2,0m/s
- Možná i ruční manipulace
- Chytrý informační displej
- Přesná laserová navigace
- Systém ochrany osob (PPS) ve směru jízdy, ve směru vidlic i ze strany vozíku
- Čtečka čárových kódů
- Automatické nabíjení Li-ion baterie
- Modré výstražné LED světlo ve směru vidlic/jízdy
- Detekce přítomnosti nákladu a stlačení
- Vyspělá manipulace s podporou vidění

Více informací získáte u svého obchodníka nebo kontaktujte: prodej@cz.toyota-industries.eu
Podrobnější informace na www.toyota-forklifts.cz

TOYOTA

MATERIAL HANDLING

Jak by měla vypadat spolupráce skladu s dalšími články řetězce z hlediska udržitelné logistiky?

KLÍČEM JE TRANSPARENTNOST PROCESŮ

Ivo Budař

sustainability manager,
Yusen Logistics (Czech)

Logistika je dynamické prostředí a šetrná logistika se neobejde bez neustálých zlepšovacích aktivit a projektového řízení, kde nedílnou a v dnešní době téměř nejdůležitější komponentou je zaměření na udržitelnost.

Šetrná logistika v názvu neukrývá jen cílené snižování spotřeby vozidel, nasazení odpovídajících typů vozidel, využívání alternativních paliv, nových technologií, bezemisní manipulační techniky, instalaci solárních panelů, tepelných čerpadel a podobně. Důležité je zaměřit se také na optimalizaci přepravních tras, efektivní plánování, konsolidaci zásilek, utilizaci skladového prostoru a zeštíhlení či digitalizaci procesů. Tím se dostáváme k tomu, že klíčovým indikátorem udržitelné logistiky v rámci komplexního řetězce je transparentnost. Umožňuje šetrně a optimálně zacházet se zdroji.

Pokud si pod články řetězce představíme zákazníka, provozovatele skladu, dopravce a dodavatele, je nezbytné mít implementované optimální procesy, zajištěnou efektivní vzájemnou komunikaci s přenosem přesných a standardizovaných dat, které umožní optimální plánování jednotlivých částí celého řetězce. Propojenost a kvalita IT systémů s odpovídajícími daty jsou pro efektivní logistiku zásadní (například standardizované kódy zboží, rozměry a hmotnosti manipulačních jednotek, stohovací faktor, termíny dodání, časová okna, adresy a podobně). K optimálnímu řízení toku zboží ve skladu je důležité mít kvalitní a spolehlivý systém pro řízení skladu. Měl by nabízet efektivní sledování a řízení zásob, protože komplexní a přesné informace o stavu skladu v reálném čase pomáhají optimalizovat skladové a logistické procesy. Na sklad navazuje doprava, a tak je nezbytné propojení systému pro řízení skladu se systémem pro řízení dopravy. Bez úzké spolupráce všech zapojených stran může docházet k ideálním synergickým efektům jen složitě.

Z pohledu samotného zákazníka je ve vztahu k udržitelnosti zásadní věcí visibilita komplexního řetězce. Ideální je, když zákazník získá kontrolu prostřednictvím jednoho systému, který integruje data z různých systémů nejen zákazníka, ale i poskytovatelů logistických služeb. Všechny výstupy od všech článků řetězce jsou tak vidět na jednom místě napříč dodavatelsko-odběratelskými sítěmi. Zákazník si pak může plánovat výrobu v delším předstihu a řídit svůj řetězec co neefektivněji i z pohledu šetrné logistiky.

DŮLEŽITÁ JE I MULTIMODÁLNÍ DOPRAVA

Jiří Jelínek

jednatel cargo-partner v ČR

Rozvoj logistiky šetrné k životnímu prostředí a udržitelnosti vyžaduje spolupráci a kooperaci v celém dodavatelském řetězci. Prostřednictvím společného plánování s dodavateli, výrobci a distributory můžeme optimalizovat přepravní trasy, snížit počet prázdných kilometrů ujetých nákladními vozidly a podporovat používání vozidel s nízkými emisemi.

Optimalizovaná přeprava může také znamenat volbu železniční, námořní a silniční přepravy namísto letecké. Společnost cargo-partner nabízí širokou škálu multimodálních přepravních řešení v rámci železniční hedvábné stezky a Evropy, s častými odjezdy celých kontejnerů či kusových zásilek mezi Evropou a Čínou a také z Turecka do střední a východní Evropy. Železniční přeprava je skvělou alternativou, protože je nákladově efektivnější než letecká a výrazně rychlejší než námořní přeprava. Je také nejšetrnějším způsobem dopravy k životnímu prostředí, což nám umožňuje snížit uhlíkovou stopu celé logistické sítě.

Platforma SPOT pro viditelnost a spolupráci v dodavatelském řetězci společnosti cargo-partner nám umožňuje sdílet data a informace s našimi zákazníky a partnery a zlepšit tak viditelnost a sledovatelnost zásilek. Tímto způsobem můžeme snadno identifikovat oblasti pro zlepšení a snížit neefektivitu. Díky modulu SPOT Warehousing mohou naši zákazníci spravovat své zásoby v reálném čase odkudkoli na světě. Modul SPOT Time Slot Management navíc umožňuje našim partnerům z oblasti nákladní dopravy předem rezervovat časové sloty pro nakládku a vykládku a tím minimalizovat čekací doby.

Dalším důležitým krokem k udržitelné logistice je integrace solárních modulů na střechy skladů. Využitím obnovitelné energie v několika našich skladech po celé Evropě můžeme snížit naši uhlíkovou stopu a dosáhnout dlouhodobých úspor nákladů. Kromě toho by měly sklady sloužit jako nabíjecí místa pro elektrické nákladní automobily.

V neposlední řadě také zajišťujeme energeticky účinný provoz našich skladů pomocí technologií, jako jsou LED osvětlení, pohybová čidla a energeticky účinné systémy vytápění a chlazení. Kromě toho podporujeme naše zákazníky pokročilými systémy řízení zásob, které snižují nadbytečné zásoby, čímž se snižuje potřeba skladového prostoru a související spotřeba energie.

P3 staví překládkovou halu pro vlak

Developer P3 Logistic Parks připravuje v Lovosicích atypickou halu, do které se vejde celá vlaková souprava s 24 vagony. P3 Lovosice Cargo byla navržena jako odpověď na potřebu snižování emisí v dodavatelských řetězcích pro překládku mezi silniční a železniční přepravou. Hala s rozlohou 42 331 čtverečních metrů umožní nakládku a vykládku pod střechou jako ve kterémkoliv jiném cross docku.

MiR má robota do skladu s umělou inteligencí

Dodavatel autonomních mobilních robotů Mobile Industrial Robots (MiR) představil autonomního mobilního robota MiR1200 Pallet Jack. Stroj využívá k detekci palet umělou inteligenci a 3D vizuali-

zace. Umí dynamicky upravovat svou trasu, aby se vyhnul překážkám, ať už v podobě volně položených předmětů na podlaze nebo v úrovni hlavy člověka. Zpracovává záběry z velkého množství kamer a dat získaných pomocí technologie Lidar v reálném čase s využitím výkonu grafického procesoru a dalších procesorů na platformě Nvidia Jetson AGX Orin. Bez problémů také zvládá navigaci i ve stísněných prostorách.

Spolupráce cargo-partner s Metransem a HHLA

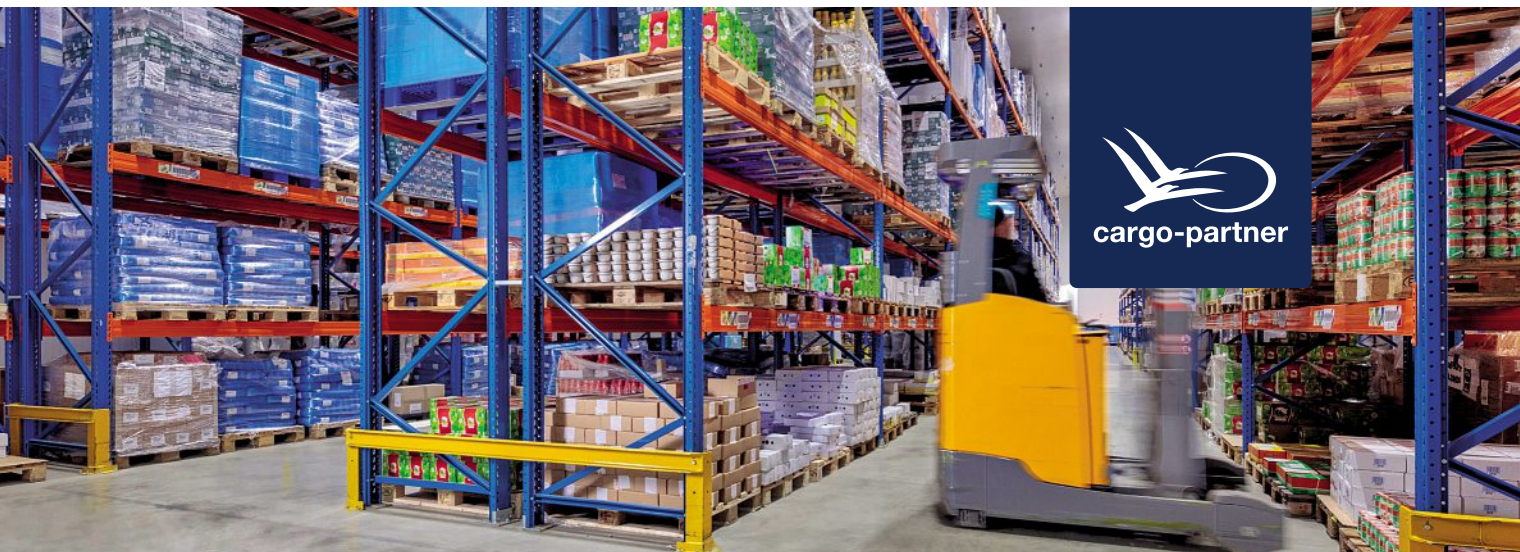
Mezinárodní poskytovatel přepravních a logistických služeb cargo-partner se v rámci své strategie udržitelnosti v loňském roce zapojil do projektu HHLA Pure společností Hamburger Hafen und Logistik (HHLA) a Metrans. Společnost tak loni v Česku přepravila celkem 3650 TEU mezi evropskými přístavy a vnitrozemím

s využitím uhlíkově neutrálního servisu. HHLA Pure představuje klimaticky neutrální manipulaci a přepravu s využitím hybridních nebo elektrických lokomotiv, elektrifikaci přístavních kontejnerových terminálů včetně manipulace kontejnerů elektrickými jeřáby.

Geis má svou uhlíkovou stopu pod kontrolou

V České republice zavedla společnost Geis digitalizovaný systém, kterým řídí klíčové klimatické parametry ve svých nemovitostech. V nedávné době tento systém spustila i na Slovensku a probíhají přípravy na jeho instalaci v Polsku. Mezi funkce nového systému patří například měření spotřeb v reálném čase a jejich cílená optimalizace, monitoring stopy oxidu uhličitého z provozu nemovitostí i jednodušší správa všech souvisejících dokumentů na jednom místě.

INZERCE

KOMPLEXNÍ ŘEŠENÍ PRO LOGISTIKU VČETNĚ POTRAVIN

V iLogistics Centru Praha poskytujeme moderní skladová řešení, jejichž součástí je i potravinový sklad s řízenou teplotou v rozmezí +2 °C až +8 °C a s certifikáty ISO 9001, IFS, HACCP a BIO.

ROZHOVOR

Udržitelnost je naším kódem

Mezinárodní logistická společnost Gebrüder Weiss klade značný důraz na ekologii. V současném proměnlivém prostředí hledá způsoby, jak spojit udržitelnost a efektivitu své činnosti. Jan Kodada, ředitel obchodu a marketingu Gebrüder Weiss, hovoří o způsobech, kterými firma rozvíjí ochranu životního prostředí.

Vydařil se společností Gebrüder Weiss loňský rok? Jste s výsledky spokojeni?

Rok 2023 rozhodně nebyl jednoduchý, přesto se nám podařilo posunout se v našem oboru zase o kousek dál. Ať už jde o nasazování nových technologií, rozšiřování naší sítě poboček či implementaci udržitelných řešení. Těší nás, že jsme se také mohli zapojit do řady charitativních a osvětových projektů, díky nimž můžeme společně s naším mezinárodním týmem zaměstnanců i obchodními partnery zlepšovat svět kolem nás.

Výsledky loňského roku ukazují, že se nám podařilo překonat náš růstový trend z let před pandemií (2015 až 2020). Výše investic naší společnosti byla v uplynulém roce historicky nejvyšší, a to 187 milionů eur. Vzrostl i počet zaměstnanců, kterých je nyní okolo 8600 na 180 pobočkách.

Za velký úspěch považujeme také hned několik odborných ocenění, která jsme v průběhu loňského roku získali a kterých si nesmírně vážíme – převzali jsme certifikát Czech Top 100 a speciální ocenění Management Excellence Award za posílení pozice značky na trhu, umístili jsme se mezi top 10 firmami Středočeského kraje a také jsme již potřetí v řadě získali titul Czech Business Superbrands a podruhé prestižní ocenění AAA Platinum Excellence. Jsou pro nás potvrzením, že svou práci děláme skvěle a současně jsou i naším hnacím motorem do dalších let.

Co uplynulých dvanáct měsíců přineslo do logistiky a na jaké trendy musel Gebrüder Weiss reagovat?

Každý rok přináší něco nového, a tak i loni jsme stáli před řadou nečekaných a nestandardních situací, které se nám podařilo zvládnout především díky výbornému nasazení a spolupráci s kolegy i našimi obchodními partnery. Je pro nás důležité umět rychle reagovat na neočekávané skutečnosti, soustředit se na inovace a moderní technologie, neustále se rozvíjet a dívat se do budoucna.

Události posledních let, ať už šlo o pandemii koronaviru, ucpaný Suezský průplav, nedostatek materiálu pro výrobu a následné obrovské předzásobení, skokový nárůst ceny energií, pokles trhu nebo třeba i výkyvy počasí, na to jasně poukazují.

Jsem přesvědčen, že úspěch firem v budoucnu nebude záviset na jejich velikosti, ale zejména na schopnosti rychle a dynamicky se přizpůsobovat měnícím se podmínkám. To bude rozhodující.

Uplynulý rok byl pro nás v Gebrüder Weiss také ve znamení posilování naší sítě v Německu, Albánii, Americe a Austrálii.

Do Česka jsme navíc již podruhé přivezli vůz navíc vodikový pohon, který vyzkoušel i ministr dopravy Martin Kupka.

Zahájili jsme stavební práce na rozšíření naší centrály v Jenči, díky němuž získáme dalších 4550 metrů čtverečních s kapacitou 5000 paletových míst. Nové prostory současně nabídnou další možnosti skladování, a to včetně uskladnění nebezpečného zboží. Odstartovali jsme také instalaci fotovoltaických panelů v Jenči a spustili testovací provoz solární elektrárny v Brně.

Patří podle vás mezi pozitiva také rostoucí důraz na udržitelnost v různých podobách?

Považujeme za důležité soustředit se na zmírnění dopadů lidské činnosti na životní prostředí, a to nejen v logistice. Osobně velmi pozitivně vnímám to, jak roste povědomí o udržitelnosti a že požadavky na udržitelná řešení má stále více klientů. To je skvělé, vždyť planetu máme jen jednu a musíme se k ní chovat tak, abychom ji zachovali i pro další generace.

Rok 2023 také přinesl pokrok v digitalizaci, což našim zaměstnancům minimalizuje rutinní činnosti a usnadňuje jim práci.

Jak se k sobě má udržitelnost a ekonomičnost logistiky?

Z mého pohledu to má dvě roviny. Udržitelné může v některých ohledech znamenat ekonomické,

například pomocí pokročilých optimalizačních algoritmů v systému řízení dopravy TMS navrhujeme ideální počet rozvozových tras, tím lépe využíváme vozidla, a snižujeme tak jejich počet na silnicích. Automatizací můžeme optimalizovat také některé skladové operace.

Druhou rovinou je pak skutečnost, že alternativní pohony a další inovativní řešení s sebou přinášejí násobně vyšší pořizovací náklady. Osobně si proto myslím, že investice do udržitelnosti je nutné vnímat primárně jako investici do naší lepší budoucnosti a do budoucnosti našich dětí.

Na centrále v Jenči u Prahy ponosou některé budovy fotovoltaické panely. Využíváte i další prvky pro udržitelnost?

V rámci naší firemní strategie usilujeme o to, abychom do roku 2030 byli uhlíkově neutrální. Ke snížení a optimalizaci spotřeby energií ve skladech proto využíváme například inteligentní LED osvětlení, jehož čidla reagují na intenzitu venkovního světla a také na pohyb lidí či techniky. Výrazných úspor v oblasti manipulační techniky dosahujeme také díky inteligentnímu a inovativnímu nabíjení každého akumulátoru podle jeho individuálního stavu. To prodlužuje životnost akumulátorů a současně snižuje spotřebu energie i celkové provozní náklady. V našich skladech v Jenči u Prahy probíhá montáž tepelných čerpadel a fotovoltaických článků na střeších. V jenečském areálu aktuálně rovněž probíhá přístavba, přičemž nová budova bude díky výrazně širšímu opláštění odpovídat vyšším teplotním normám. Topení zde zajistí tepelná čerpadla, která dokážou sklad zároveň v letních měsících chladit. Samozřejmě také třídíme odpad. Snižujeme tisk dokumentů a zaměřujeme se na bezpapírové doručení.

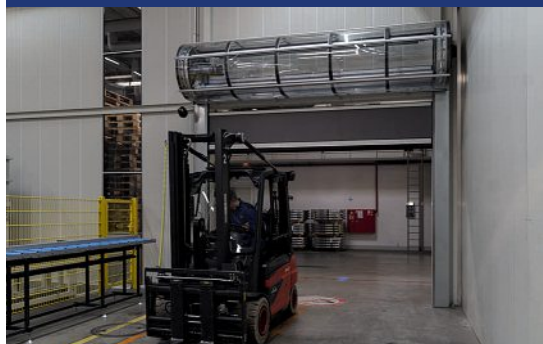
Tento důraz na udržitelnost kladete u všech svých skladů?

Udržitelnost tvoří jednu ze čtyř základních hodnot naší společ-

Značková kvalita pro haly a průmyslové stavby

- Sekční vrata s rychlým otvíráním vrat až 1 m/s*

- NOVINKA: Nejrychlejší spirálová turbo vrata na světě s otvírací rychlostí větší než 4,0 m/s

- Řešení nakládací techniky pro efektivní logistiku

*S pohonem WA 500 FU a řídicí jednotkou 560

Individuální servis pro revizní práce, údržbu a opravy

HÖRMANN
Dveřní a vratové systémy

► nosti a v rámci této filozofie se každý rok snažíme snížit v našich pobočkách emise oxidu uhličitého o 10 procent. Instalujeme nabíjecí stanice pro elektromobily a postupně obměňujeme naše vozové parky v souvislosti s rozvojem jednotlivých technologií. V současnosti jsou navíc naše sklady v Německu, Rakousku a Švýcarsku energeticky soběstačné již ze 75 procent.

Přispívá využívání vašich nástrojů pro optimalizaci nákladového prostoru jako třeba Cargometr nebo systém pro řízení dopravy TMS nejen k vyšší efektivitě, ale následně také k udržitelnosti?

To spolu pochopitelně souvisí. Cílem každé společnosti by měl být udržitelný přístup. Využití softwaru, jako je TMS a Transmetrics nebo Cargometer, nám pomáhá nejen optimalizovat počty vozidel na silnicích, ale i predikovat objemy a ideálně využít počet nasazených vozidel. Případně také optimalizovat skladové operace, čímž šetříme cenné přírodní zdroje.

Gebrüder Weiss testoval v Česku v praktickém provozu elektrický tahač Volvo FM Electric. Přineslo toto testování pozitivní zkušenosti?

Vozidlo jsme otestovali na pravidelné lince, kde se ve všech směrech osvědčilo, ať už z hlediska nájezdu, který odpovídal deklarované vzdálenosti, tak i z hlediska spotřeby či jízdnicí vlastností. Překvapila nás poměrně vysoká hodnota rekuperace, která na dané trase dosahovala téměř 15 procent. Věřím, že vůz v dohledné době nasadíme v běžném provozu.

Řízení elektrovozidel je jiné, než jsme zvyklí u vozů s dieselovým pohonem, vychází z předpokladu, že kdykoli vůz stojí, má se dobíjet. Ovšem jde také o samotné řízení, neboť řidič musí být opatrný s přidáváním plynu, protože po jeho sešlápnutí dojde k okamžitému zrychlení i zvýšené spotřebě.

Dojezdy jsou ale zatím výrazně nižší než u dieselových motorů a infrastruktura u nás je málo

rozvinutá, proto se domnívám, že na dálkových trasách zatím elektřina dieselové vozy nenahradí. Z naší zkušenosti jsou bateriová vozidla vhodnější spíše na kratší vzdálenosti.

Co je třeba pro rozvoj dobíjecích stanic udělat? Měl by třeba zde pomoci stát?

Je to velice specifická situace, protože bez elektroaut nebude nikdo budovat dobíjecí stanice, ale na druhou stranu bez dobíjecích stanic je složité pořizovat elektrické vozy. Dobíjecích stanic by proto určitě mělo být co nejvíc. Hustá síť s dostatečnou dobíjecí kapacitou pomůže k rozšíření e-vozidel. U nákladních aut pro dálkové přepravy je ovšem důležitý i dojezd, který zatím elektroauta nemají.

Obecně nejsem příznivcem dotací či podpory státu, nicméně v případě rychlého rozvoje nových technologií v dopravě by to určitě pomohlo.

V roce 2022 jste vyzkoušeli také vodíkové vozidlo Hyundai Xcient Fuel Cell. Nakolik vás vodíkový pohon uspokojil?

Naše zkušenosti s vodíkovou technologií jsou fantastické. Nákladní vozidlo je bezhlučné a bezemisní – jedinou emisí je pára. Na jednu nádrž dokáže vozidlo ujet zhruba 420 kilometrů. Plnění nádrže je bezproblémové a trvá zhruba 12 minut, což je srovnatelné s tankováním paliva u vozu s dieselovým motorem. Závěry z běžného provozu ve Švýcarsku i z našich testů v ČR ukazují, že vodíkový vůz můžeme používat jako běžné dieselové vozidlo, jen je potřeba po 420 ujetých kilometrech doplnit palivo.

Každá nová technologie má ale své plusy i minusy. U elektroaut je to dojezd, doba dobíjení a hmotnost baterií. U vodíku zase vysoká cena nové technologie a minimální infrastruktura plnicích stanic v ČR. Já osobně jsem spíše příznivcem vodíku. Tato technologie mě velmi fascinuje a domnívám se, že pokud se budou nákladní auta tlakovat stejně jako osobní vozy,

tedy na 700 barů, zdvojnásobí se tím dojezd, což už může být velmi zajímavé. Do budoucna však věřím, že nepůjde o jednu, nebo druhou technologii. Spíše vsázím na jejich kombinaci. A kdo ví, třeba nám budoucnost přinese něco dalšího. Možná budou hrát prim syntetická paliva.

Například letos v Rakousku na několika pobočkách přejdeme u zhruba osmdesáti vozidel na HVO – hydrogenovaný rostlinný olej, tedy obnovitelnou nebo též ekologickou naftu. Tato technologie dokáže snížit produkci oxidu uhličitého až o 90 procent. Kromě velké úspory oxidu uhličitého je obrovskou výhodou HVO i to, že by ho mělo být možné použít ve stávajících dieselových motorech bez nutnosti nákladné úpravy. Přechod na tuto technologii by tak mohl být mnohem plynulejší.

Nicméně se domnívám, že v tuto chvíli je důležité neupínat se jen na jednu technologii, ale zůstat otevřen více možnostem, protože budoucnost spočívá ve variabilitě.

Gebrüder Weiss propaguje elektromobilitu třeba i podporou cesty elektrického nákladáku na nejvyšší sopku světa v jihoamerickém Chile...

Jako nejstarší spedice světa se snažíme po celou dobu ovlivňovat vývoj a podporovat projekty spojené s budoucností logistiky, k nimž patří i zmíněné překonání rekordu pro elektrické nákladní auto, ale i pro nákladní auto na solární pohon. Nepřijde vám úžasné, že nákladní auto na elektrický pohon se dostane do nadmořské výšky přes 6000 metrů? Že dokáže vystoupat na nejvyšší aktivní sopku světa?

V uplynulém roce jsme podpořili také tým studentů, který postavil závodní solární auto a dokázal s ním ujet závod na trase dlouhé přes 3000 kilometrů. Myslíme, že je fantastické vidět, ale i ukazovat na to, co moderní technologie dokážou. Jsme moc rádi, že se na podobných projektech můžeme podílet. Protože tyto úžasné akce přispívají nejen k rozvoji, ale

”
Naše zkušenosti s vodíkovou technologií jsou fantastické. Nákladní vozidlo je bezhlučné a bezemisní – jedinou emisí je pára. Na jednu nádrž dokáže vozidlo ujet zhruba 420 kilometrů.

i k popularizaci našeho logistického oboru.

Jak by se měl podle vás logistický obor dál proměňovat, aby splňoval rostoucí požadavky na udržitelnost?

Lze předpokládat další rozvoj digitalizace a automatizace. S postupným ožíváním ekonomiky to bude nutnost – vzhledem k jedné z nejnižších nezaměstnaností, kterou má naše republika v rámci Evropské unie. Na řadu zřejmě přijde i větší zapojení umělé inteligence, IoT i prediktivních modelů. Udržitelnost se do budoucna stane standardem, jako tomu v minulosti bylo třeba s ISO certifikací.

Bude se dál rozvíjet americký byznys společnosti Gebrüder Weiss? Loni jste otevřeli další pobočku v Texasu – vidíte tedy na americkém kontinentu další příležitosti?

Na trh v USA jsme vstoupili v roce 2017 a od té doby pokračujeme v upevňování naší pozice a rozšiřování sítě poboček. Loni v létě jsme otevřeli pobočku v Miami a na konci roku v texaském Laredu, abychom dokázali pružně reagovat na rostoucí objem obchodu mezi Spojenými státy a Mexikem. Jeho hlavním důvodem je rostoucí logistický trend zvaný nearshoring, tedy přesun výrobních operací do sousedních zemí. Letos díky akvizici námořní a letecké přepravní společnosti Cargo-Link se sídlem v Salt Lake City v Utahu pokračujeme

v rozvoji naší sítě jako výchozího bodu pro celosvětovou leteckou a námořní přepravu se zaměřením na transpacifické a transatlantické přepravy. Aktuálně v USA působíme v 11 lokacích, kde zaměstnáváme okolo 200 lidí.

Automatizace ve skladech se stává samozřejmostí. Má v této oblasti pevnou pozici také Gebrüder Weiss?

Naše společnost provozuje převážně multiklientské sklady, proto i s ohledem na povahu zboží, ať už jde o jeho různé rozměry nebo obalové jednotky, není možné zavést plnou automatizaci všech procesů. Využíváme však mnoho různých nástrojů, které vedou k zefektivnění jednotlivých kroků a logistických operací. Zároveň je potřeba zmínit, že naše oddělení inovací se velmi intenzivně zabývá pokročilou automatizací a robotickými sklady. Věřím, že v krátké době představíme velmi zajímavé řešení.

Kde podle vás dává smysl automatizovat sklad a logistické procesy? A kde ne?

Vždy je potřeba posoudit konkrétní případ. Různé společnosti se budou rozhodovat různě podle toho, jak mají nastavená kritéria a jak plánují do budoucna. Záleží také na tom, na který segment se zaměřují. Ale v první řadě je samozřejmě otázkou, zda investovat vysokou částku do automatizace skladu a zda se to v daném případě vyplatí v porovnání s provo-

zováním takzvaného manuálního skladu. Rozhodování je podobné jako u kterékoliv jiné investice v rámci firmy. Výhody jsou asi jasné – patří k nim úspora nákladů, zvýšení efektivity, bezpečnosti skladu nebo minimalizace chyb při vychystávání objednávek.

Automatizace by měla rovněž pomoci s řešením nedostatku pracovních míst v logistice. Daří se to v Gebrüder Weiss?

Je to jeden z hlavních cílů automatizace, aby nahradila opakující se činnosti a lidem nechala více prostoru na řízení a rozhodování. Aktuálně máme v Česku dostatek pracovníků. Zakládáme si na tom, že jsme rodinná společnost, která pracuje výhradně s vlastními zaměstnanci a agenturní pracovníky nevyužívá. Vážíme si příjemné rodinné atmosféry a motivujícího prostředí, které oceňuje týmovou práci a kolegiální.

V této souvislosti jsme nedávno spustili i nové kariérní stránky Logistikasrdcem.cz, abychom širší veřejnosti přiblížili to, co děláme. Logistiku jako obor se snažíme průběžně popularizovat a podporovat zájem o ni i mezi studenty tak, abychom k ní přitáhli co nejvíce talentů. Zaměřujeme se přitom nejen na střední a vysoké školy, ale program máme i pro školy základní. Dlouhodobě spolupracujeme například se Střední průmyslovou školou dopravní, Univerzitou Pardubice nebo pražským ČVUT a pořádáme také exkurze a stáže. ▶

K2

K2 ERP

Podnikový software
pro úspěšné firmy

www.k2.cz

► **Potýká se Gebrüder Weiss v Česku s nedostatkem pracovníků? Změnila se situace v posledním jednom či dvou letech?**

V České republice, která má nejnižší nezaměstnanost v rámci Evropské unie, je to samozřejmě palčivě téma. Celkově na českém trhu práce podle aktuálních odhadů chybí kolem 25 tisíc řidičů. Naše společnost jich má naštěstí v současnosti dostatek. Nicméně je potřeba neusnout na vavřínech a i nadále pracovat na zlepšování pracovních podmínek. Nově jsme třeba otevřeli firemní kantýnu, kterou využívají nejen naši řidiči, ale i ostatní.

Od loňského podzimu se logistika zásilek z Asie potýká s útoky na lodě v Rudém moři. Dotkla se také vás tato situace?

Dopady jsou pochopitelně plošné. Stovky převážně kontejnerových lodí musely být z bezpečnostních důvodů přesměrovány z Rudého moře a Suez na trasu kolem mysu Dobré naděje, což je téměř o 6000 námořních mil delší. Samotné plavby se tak prodlužují o 10 až 14 dní, finální doručení importního zboží je opožděno přibližně o tři týdny. Dopluť většího počtu zpožděných lodí s sebou nese riziko potíží s kapacitou přístavní a další návazné infrastruktury v Evropě, jako jsou vlaky a tahače. V dalším sledu lze pak kvůli zpoždění na zpáteční cestě předpokládat nedostatek prázdných kontejnerů pro nakládku v Asii. Nízká hladina vody v Panamském průplavu umožňuje proplutí pouze lodí s menším ponorem, což způsobuje komplikace především na trase z Dálného východu na východní pobřeží USA. Pro české exportéry je zásadní rovněž omezenější kapacita směrem na západní pobřeží Severní i Jižní Ameriky.

Pozorujete v souvislosti s útoky na lodě větší zájem o přepravy mezi Asií a Evropou po železnici případně letecky?

Ano, poptávka po železničním spojení podle našich údajů vzrostla. V letecké přepravě v současnos-

ti tak signifikantní nárůst v této souvislosti nespatřujeme. Snažíme se samozřejmě vycházet vstříc poptávce a přicházet s flexibilním řešením na míru každému zákazníkovi.

Na co se budete zaměřovat v letošním roce? Jaké trendy v dopravě a logistice jsou pro vás z hlediska budoucího vývoje důležité?

Jak jsem již zmínil, začátkem roku nasadíme vozidla na ekologickou naftu HVO a letos chceme spolupracovat i na vývoji autonomního řízení pro kamiony. Věřím, že v dohledné době nasadíme také testovaný elektrický tahač s návěsem na 33 palet.

Pokračujícími trendy v logistice budou digitalizace, automatizace a robotizace, ale i třeba rostoucí požadavky na zabezpečení dat.

Ve společnosti Gebrüder Weiss pracujete už 16 let. Co pro vás logistický obor znamená? Čím vás „chytí“?

Okouzila mě především nezaměnitelná atmosféra, kolektiv skvělých lidí, odborníků, kteří vědí, co dělají, ale i rodinný duch naší společnosti. Rovněž je zde cítit i stabilita, protože pokud někdo vlastní společnost 500 let, těžko si představíte, že ji zítra prodá. Vážím si také toho, že v rámci firmy se podílíme na skvělých projektech a práci se snažíme dělat jinak než ostatní. Například naše sklady stojí na vlastních pozemcích a rovněž logistické haly nám patří, což je vlastně důležitá zpráva pro naše obchodní partnery, protože pokud někdo investuje tak obrovské finance do vlastní infrastruktury, myslí své podnikání opravdu vážně a zaměřuje se na dlouhodobé cíle. Další výhodou je schopnost pružně a flexibilně reagovat na rostoucí poptávku – tedy přistavovat sklady.

Logistika je celý můj život. V oboru působím od svých 15 let, kdy jsem přišel do logistické firmy na brigádu, a posléze jsem logistiku i vystudoval. Je to úžasný obor, bez kterého bychom si nemohli představit naši současnou společ-

nost. Doprava je vlastně takovou krví ekonomiky.

A co pro vás znamená práce právě v Gebrüder Weiss? Čím byste tuhle firmu z hlediska zaměstnance doporučil?

Logistika je fantastický obor a naše společnost je pro mě v této oblasti jako Mercedes. Na našem trhu je mnoho dobrých logistických společností, ale pro nás v Gebrüder Weiss je to doslova srdcová záležitost. Tento postoj se promítá nejen směrem k zákazníkům, ale i našim zaměstnancům. Vážíme si jejich odbornosti a týmové práce, podporujeme jejich osobní rozvoj a záleží nám na tom, aby se u nás cítili oceňovaní a respektovaní. Zároveň se jako společnost vždy díváme do budoucna, zkoušíme nové možnosti a hledáme nové cesty, kudy by se logistika mohla ubírat. Je to rozhodně dobrodružná jízda. ●

Pavel Toman

Foto: Václav Vašků

JAN KODADA

V oboru logistiky se Jan Kodada pohybuje více než 25 let. Působil v různých manažerských pozicích u společností Lagermax (jako brigádník poprvé v 15 letech) a MTC. V současnosti je obchodním a marketingovým ředitelem a prokuristou společnosti Gebrüder Weiss v Česku, ve které působí od roku 2008. V roce 2007 absolvoval magisterské studium na ČVUT v Praze na Fakultě dopravní, kde o šest let později úspěšně dokončil také doktorské studium.

Máte automatizovaný sklad?

Vyzkoušejte automatizovaný skladový systém Kardex Shuttle

Kardex je globálním průmyslovým partnerem pro intralogistická řešení a předním poskytovatelem automatizovaných skladových systémů.

Výhody Kardex Shuttle

85% úspora
skladové plochy

75% zvýšená produktivita
vychystávání

99,9% přesnost
vychystávání

67% snížení počtu
operátorů skladu

kardex.com

kardex

Sklady hledají cesty k udržitelnosti

EKOLOGIE
A LOGISTIKA

Logistické firmy musí při skladování vyhovět rostoucím požadavkům na udržitelnost. Svou ekologickou stopu snižují nejrůznějšími způsoby, nasazují třeba ve skladech moderní, šetrné technologie, kladou důraz na efektivní řízení procesů a ekologickým způsobem se zbavují odpadů. Myslí také na nízkemisní způsoby přepravy zboží, které sklad spojují s okolím.

Nejsnáze lze přispět k šetrnému skladování úsporou energií. Možností zde mají logistické firmy více, nejčastěji sahají po moderních osvětlovacích technologiích. Ani různé typy zářivkového osvětlení, které v minulosti nahrazovaly klasické žárovky, neodpovídají dnešním požadavkům na úsporné využívání elektrické energie. Jisto- tu úspor představuje technologie

elektroluminiscenčních diod – LED. V nově budovaných skladech se tento druh osvětlení již stal samozřejmostí, jeho výhody – nízká spotřeba a dlouhá životnost – však vedou logistické firmy k tomu, aby ho instalovaly i do starších budov.

Stále častěji se lze také setkat s využíváním samotných skladových budov k instalaci technologií pro udržitelnou výrobu elektřiny. Ploché střechy skladů si přímo říkají o fotovoltaické panely a třeba s vytápěním skladů mohou pomoci i tepelná čerpadla.

„Ve všech našich budovách dbáme na energetickou úspornost provozu,“ vysvětluje Jan Polter, obchodní ředitel Dachser Czech Republic. „Instalujeme LED osvětlení a tam, kde to dává smysl, pohybová čidla. Pro vytápění a chlazení využíváme tepelná čerpadla. Ve skladech máme tepelně izolované nákladové můstky, aby při nakládce a vykládce docházelo k co nejmenším únikům tepla.“

Dachser buduje svá logistická zařízení podle standardu trvale udržitelných budov – BREEAM. Na pobočce v Kladně, kde právě probíhá výstavba nového překladkového skladu s administrativní vestavbou, plánuje společnost instalovat na střechu skladových budov fotovoltaické panely. Vyrobenou elektrickou energii chce Dachser využívat pro skladový provoz i k zásobování již existujících dobíjecích stanic pro nákladní a osobní elektrická vozidla v kladenském areálu firmy.

Pomohou i tepelná čerpadla

Ke snížení a optimalizaci spotřeby energií ve skladech se hlásí také Gebrüder Weiss. Společnost využívá inteligentní LED osvětle-

ní, jehož čidla reagují na intenzitu venkovního světla a také na pohyb lidí či techniky.

„Významnou roli hraje i ekvitermní (na venkovní teplotě závislý, pozn. red.) způsob vytápění našich hal,“ upozorňuje Jan Kodada, obchodní a marketingový ředitel Gebrüder Weiss ČR. „Zajímavých úspor dosahujeme rovněž díky inteligentní technologii a inovativnímu nabíjení manipulační techniky – lze tak nabíjet každý akumulátor podle jeho individuálního stavu. To prodlužuje jeho životnost a současně snižuje spotřebu energie i celkové provozní náklady.“

Součástí dlouhodobé strategie Gebrüder Weiss jsou kroky vedoucí ke snížení spotřeby energií a zvýšení soběstačnosti. Proto ve svých skladech v Jenči u Prahy a Syrovicích u Brna v současnosti provádí montáž tepelných čerpadel a fotovoltaických článků na střechách. V jenečském areálu se buduje rovněž přístavba, která přinese rozšíření skladových hal, přičemž nová budova bude s výrazně širším opláštěním odpovídat vyšším teplotním normám. Vytápění zde zajistí tepelná čerpadla, s nimiž bude možné sklad v letních měsících zároveň chladit.

Spotřebu hlídá software

„Naším hlavním cílem je dosahovat energetické efektivity, minimalizovat náklady na energie a přispívat k ochraně životního prostředí,“ zdůrazňuje Tereza Kirlíková, facility managerka Geis CZ. „Nemáme tolik možností jako třeba výrobní firmy, které mohou cílit na významné úspory například využitím zbytkového tepla, páry a podobně. I tak se však snažíme z hlediska spotřeby energií o maximální

A woman is loading a car with luggage and children in the back seat. The car is filled with various items, including a blue suitcase, a yellow and white cooler, and a green bag. Two young boys are sitting in the back seat, looking out the window. The woman is smiling and looking at the children.

MÍT VÍCE ČASU NA SVOU RODINU?

Rodinnou logistiku si jistě nejlépe vyřešíte sami, ale my vaší firmě umíme pomoci s výzvami v celém dodavatelském řetězci tak, abyste mohli být doma o něco dřív.

Jsme specialisté na skladování, celní služby, pozemní, leteckou a námořní přepravu.

Dokážeme optimalizovat celý váš supply chain i jeho dílčí nebo problematické části.

The logo for Yusen Logistics features a stylized blue wing above the company name "Yusen Logistics" in a bold, black, sans-serif font.

Yusen Logistics

www.yusen-logistics.com
bd@cz.yusen-logistics.com
+420 323 577 222

Fotovoltaické panely na střeších skladů se dnes stávají samozřejmostí.

Foto: Shutterstock

► možnou úsporu. Klíčem je zejména měření a monitorování energií. Z tohoto důvodu jsme na pobočkách implementovali software energetického managementu Enmon. Díky němu jsme schopni hlídat spotřeby energií v reálném čase, porovnávat spotřeby jednotlivých poboček a neprodleně reagovat na anomálie ve spotřebách nebo hledat další možné úspory.“

Instalace LED osvětlení je u nových hal společnosti Geis CZ standardem. V současné době se provádí výměna LED osvětlení i ve starších nemovitostech, které společnost vlastní a kde tento typ osvětlení nebyl instalován při výstavbě. Ovšem vzhledem k tomu, že LED osvětlení je jedním z hlavních opatření, kterým lze spotřebu ovlivnit, snaží se ho Geis CZ nasazovat i na pobočkách, kde je pouze v nájmu. I tam dává výměna smysl. Současně instaluje v administrativních prostorách i ve skladovacích halách pohybová čidla. Kromě toho nasazuje úsporné vodovodní baterie s perlátorem, který dokáže účinně snížit spotřebu vody.

Spotřebu elektrické energie nasazením osvětlovací technologie

”
Zásadní roli v udržitelném skladování hraje efektivita procesů. Efektivní postupy snižují spotřebu energie, odstraňují plýtvání a minimalizují tvorbu odpadů.

LED snižuje také Yusen Logistics (Czech). Ivo Budař, sustainability manager, k tomu dodává: „V rámci provozů naší společnosti jsme již před několika lety instalovali kompletní LED osvětlení, a to v kancelářských i skladových prostorách, dále pohybová čidla s časovači, automatické větrné clony či automatické vytápění jednotlivých sektorů. Zároveň řešíme implementaci energetického managementu, od kterého si slibujeme další snížení spotřeby energií.“

Efektivní sklady minimalizují uhlíkovou stopu

Zásadní roli v udržitelném skladování hraje efektivita procesů. Efektivní postupy snižují spotřebu energie, odstraňují plýtvání a minimalizují tvorbu odpadů. Firmy tak mohou zmírňovat dopady své činnosti na životní prostředí a současně zvyšovat výkon skladu. Správný systém skladování eliminuje zbytečnou manipulaci se zásilkami či vynaložený čas pro dohledávání zásilek a šetří lidskou práci, manipulační techniku i životní prostředí.

„V Dachseru používáme náš vlastní skladový IT systém s názvem

Mikado, který je navíc napojen na náš systém pro řízení přeprav,“ vysvětluje Jan Polter. „Dobrá práce s daty, která od zákazníků stále častěji dostáváme přes systém elektronické výměny dat, je u nás zárukou efektivního skladování. Ve skladech navíc postupně přecházíme na manipulační techniku s lithium-iontovými bateriemi.“

Optimalizace zbožových toků

„Efektivní přístup v tomto směru rozhodně hraje velkou roli,“ zdůrazňuje Jan Kodada. „Společně s naším systémem pro správu skladu – WMS – proto modelujeme a optimalizujeme toky zboží, což zahrnuje nejen využívání co nejkratších tras vozíků, ale i rychlejší vychystávání zboží, méně pohybů či jízd a optimalizaci skladby zboží v rámci lokací.“

Software WMS monitoruje a řídí každodenní provoz ve skladu. Nepřímo se tedy podílí na celkové efektivitě. Už před samotným naskladněním zboží si Gebrüder Weiss připravuje počítačové simulace, které napovídají, jak bude zboží skladem protékat. Cílem je optimalizovat veškeré operace i odhalit úzká hrdla, kde pak může docházet k nežádoucímu zpomalování celého procesu. K vyšší efektivitě skladování přispívá také pravidelná analýza obrátkovosti zboží. Gebrüder Weiss rovněž věnuje velkou pozornost celkovému uspořádání skladu, které rovněž ovlivňuje efektivitu.

Štíhlé procesy zvyšují udržitelnost

„Možnosti jsou jako vždy různorodé,“ podotýká Pavel Křížek, ředitel logistiky Geis CZ. „Naše společnost se snaží pro klienty využívat optimální skladové technologie s důrazem na co nejmenší potřeby skladové plochy a s maximálním využitím výšky skladu. Čím dál častěji nasazujeme do našich distribučních center regály s úzkými uličkami a do budoucna zvažujeme nasazení plně automatizovaných skladových systémů, známých pod obchodním označením Autostore. V našich provozech rovněž usilujeme o snižování množství použitého balicího materiálu, zvláště strečové fólie. Samozřejmě se snažíme co

13 Evropských zemí

70 Lokalit

2500 Spolupracovníků

Jsme připraveni být Vaším strategickým partnerem

V jakékoliv nové lokalitě, nebo zemi.

KOMPLEXNÍ LOGISTICKÉ 3PL a 4PL SLUŽBY 24/7

- Skladování, kompletace a balení zboží
- Poskytneme vám služby i ve vašich prostorech
- Služby cílené dle potřeb klientů
- B2B & B2C, fulfillment pro e-shopy
- Vyřizování reklamací
- Reverzní logistika - zpracování vratek
- Přeprava
- Komplexní WMS řešení pro konkrétní projekty
- Cross dock palet a balíků
- Skladovací prostory v České republice, Řecku, Německu, Rakousku, Polsku, Maďarsku, Rumunsku a Rusku.
- Plná zodpovědnost za celý logistický řetězec
- Flexibilní kapacita k pokrytí sezónních výkyvů
- Přijímáme zodpovědnost za uskladněný sortiment a ručíme za ztracené, nebo poškozené zboží
- Vyhledání skladu k pronájmu

Služby přidané hodnoty

- Kitting produktů a kompletace
- Kontrola produktu a dodržení norem
- Lokalizace a polepování produktů
- Úpravy, opravy a recyklace produktů
- Mytí plastových obalů
- Dodržování stanovených KPIs

Pozitivní aspekty spolupráce s námi:

Adaptabilita na sezónní výkyvy:

Poskytujeme flexibilní řešení pro vaše sezónní potřeby s dostatkem personálu pro krátkodobé i dlouhodobé projekty.

Rozšiřující se skladové kapacity:

Neustále expandujeme naše skladové prostory, abychom zajistili dostatek místa pro váš růst a sezónní změny.

Přizpůsobitelný WMS systém:

Náš systém pro správu skladu je navržen tak, aby se přizpůbil vašim specifickým požadavkům a potřebám.

Kompletní podpora:

Zaručujeme plnou podporu při přechodu a integraci do našich prostor, abyste se mohli bez problémů přestěhovat.

Osobní přístup:

Každého klienta považujeme za jedinečného, s cílem naplnit jeho očekávání a potřeby na míru.

MOŽNOST VÝRAZNÉHO NAVÝŠENÍ KAPACIT A POKRYTÍ SEZONNÍCH VÝKYVŮ.

Váš flexibilní partner v logistice
+420 604 243 339 / sales@wellpack.org / www.wellpack.org

wellpack

► nejvíce obalů recyklovat a snížit tak naši zátěž na životní prostředí.“

Za velký přínos Pavel Křížek označuje Multi-Client sklady, které umožňují zákazníkům sdílet skladový prostor, techniku a v neposlední řadě i personál. S využitím těchto synergií Geis snižuje výslednou zátěž skladování na životní prostředí. „Ideální pro všechny zainteresované strany je, když se nám podaří získat klienty s různou sezonností, a zajistíme tak optimální využití našich zdrojů a financí našich zákazníků,“ dodává Pavel Křížek.

K efektivitě jako cestě ke zvyšování udržitelnosti ve skladu se hlásí také Yusen Logistics (Czech). „K prostředkům, které umožňují zvyšovat efektivitu ve skladování a pomáhají tím snižovat spotřebu energie, patří například optimalizace layoutu skladu,“ říká Ivo Budař a dál vypočítává: „Zaměřujeme se na co nejkratší manipulační toky a dráhy, efektivní využívání plochy, zeštíhlování procesů a používání sofistikovaných IT systémů pro skladové toky materiálu. V neposlední řadě bychom zmínili i moderní technologie bezemisní manipulační techniky.“

Uzly logistické sítě

Sklady jsou propojeny v rámci složitých logistických řetězců a dopravních systémů, s nimiž tvoří často rozsáhlé sítě. V této provázanosti souvisí i udržitelnost skladování například s ekologickou šetrností dopravy, která vyměňuje zboží mezi jednotlivými články řetězce. Logistické firmy tak musí dbát na to, aby požadavkům na udržitelnost skladování odpovídal celý logistický systém.

„Tyto oblasti jsou pochopitelně navzájem úzce propojeny a naším dlouhodobým cílem je postupně snižovat dopad vlastní činnosti na životní prostředí,“ zdůrazňuje Jan Kodada. „V Gebrüder Weiss k tomuto účelu používáme řadu moderních technologií, jako je například Cargometer pro optimalizaci využití skladových lokací či nákladového prostoru vozidla nebo systém pro řízení dopravy s pokročilými optimalizačními al-

”
Sklady jsou propojeny v rámci složitých logistických řetězců a dopravních systémů, s nimiž tvoří často rozsáhlé sítě. V této provázanosti souvisí i udržitelnost skladování například s ekologickou šetrností dopravy.

goritmy včetně plánování předpokládaného času doručení zásilky.“

„Systém pro logistické plánování Transmetrics nám pak umožňuje predikovat a identifikovat předpokládané objemy zásilek na další den na základě příchozích dat a předchozích zkušeností,“ dodává Jan Kodada.

Také Jan Polter v této souvislosti vysvětluje, že sklady Dachseru připravují zásilky pro systém bezemisního doručování. „Momentálně provozujeme pravidelnou denní linku sběrné služby na trase Kladno – Hradec Králové a zpět, kterou obsluhuje vozidlo eVolvo FH Electric. Další bezemisní linka směřuje do mikrohubu v centru Prahy. V Praze a Hradci Králové navazuje distribuce pomocí nákladních elektrokol. Nedávno jsme spolu s našimi německými kolegy spustili i první bezemisní přeshraniční linku v síti Dachser, jezdí každý den na trase Hof-Kladno a zajišťuje ji nákladní vozidlo eActros značky Mercedes-Benz.“

Správně zvolené vozidlo

Nejekologičtější propojení skladů je to, které dokáže šetřit energiemi. To dobře vědí a využívají ve společnosti LogEx Logistics, a proto co nejvíce snižují počet „prázdných“ kilometrů. „Díky pečlivě předem připraveným trasám se nám daří tyto kilometry minimalizovat,“ zdůrazňuje Vojtěch Dočkalík, ředitel pobočky v Hradci Králové. „A to jak u celozozových zásilek, tak i kusových dokládkách, kde se snažíme využít prostor ve vozidle na sto procent.“

Sdružování zásilek a vyloučení prázdných kilometrů představuje ve společnosti LogEx výrazný příspěvek ke snižování emisí uhlíku.

„Na jedné straně pomůžeme přírodě a na straně druhé máme spokojeného zákazníka, kterému se díky konsolidaci a optimalizaci přejezdů podaří ušetřit,“ uvažuje Vojtěch Dočkalík. Zmínuje také alternativní pohony a upozorňuje, že podle jeho názoru elektromobilita v nákladní dopravě ještě nepokročila natolik, aby mohla uspokojit velkou poptávku. To samé platí o dalších alternativních pohonech.

„Ovšem i u klasických pohonů lze snižovat spotřebu paliva správným výběrem vozidla, například lehkotonažní soupravou či návěsem. Nesmíme opomenout ani nasazování vozidel s vyšší normou Euro a také nezanedbávat pravidelný servis na vozidlech.“

Řešení musí být efektivní

Ani Geis v této oblasti nestojí stranou a důraz na propojení skladů ekologickou dopravou je pro něj samozřejmostí. Společnost pravidelně modernizuje flotilu tak, aby odpovídala nejpřísnějším standardům – i těm ekologickým.

„Nechceme ale flotilu obměňovat bezmyšlenkovitě, vždy je důležité, aby se vozidla reálně osvědčila v praxi,“ upozorňuje Pavel Křížek. „Alternativní pohony mají stále velká omezení, například elektrický tahač stojí tříkrát až čtyřikrát více než nejmodernější diesellový. Přitom má krátký dojezd, což snižuje efektivitu jeho využití. Budoucnost vidíme spíše ve vodíku, ovšem zde je zatím naprosto nedostatečná infrastruktura. Pro nás je důležité, aby krok k ekologickému řešení byl ve výsledku skutečně efektivní, reálně snížil uhlíkovou stopu a zmenšil zatížení životního prostředí.“

Geis proto optimalizuje trasy v rámci logistického řetězce a pro přepravu maximálně využívá ložnou plochu vozidel a minimalizuje „prázdné“ kilometry.

„Vyzdvihnout musíme i důležitost dat, která se využívají jak k automatizaci skladování, tak k optimalizaci přeprav,“ vysvětluje Pavel Křížek. „S využitím pokročilých algoritmů a umělé inteligence je možné analyzovat data a provádět rozhodnutí v reálném čase, což vede k efektivnějšímu využití skladovacích prostor, lepšímu plánování přepravy a optimalizaci tras.“

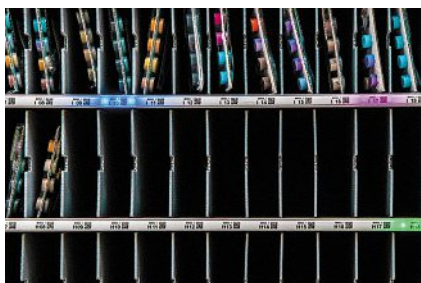
Veškeré činnosti směřující k větší udržitelnosti zastřešuje ve společnosti Geis program MissionZero, jehož cílem je dosažení klimatické neutrality celé skupiny do roku 2040. ●

Rychlejší, chytřejší, efektivnější: Logistické řešení s ROI od 3 měsíců

Technologie: **E-kanban, Pick to Light, RTLS, elektronické cenovky, AGV a další**

Nepodcenit analýzu

Účinná optimalizace logistických procesů začíná analýzou, která umožňuje najít nejužší místo v celém materiálovém toku. Po identifikaci takového místa lze procesy zdokonalit implementací vhodných změn nebo technologických řešení s okamžitými výsledky. Je důležité nejenom vylepšovat stávající neefektivní postupy, ale také správně plánovat nově zaváděné procesy. Zásadní je komplexní pohled na celou procesní mapu a digitalizace jednotlivých procesů.

V éře umělé inteligence (AI) a rychlého technologického rozvoje je interní volba nevhodnějšího řešení, které splní očekávání výkonnosti a dlouhodobé udržitelnosti, velmi náročná. Interní změnové procesy někdy trvají i roky, což vede k tomu, že mnoho firem ztrácí čas a finanční prostředky. Nežádka se stává, že plánované investice jsou vynaloženy za technologie, které pak zůstávají nevyužité, jen aby došlo k vyčerpání přiklepnutého budgetu. Z výše zmíněných důvodů je klíčový výběr správného integrátora. Firma **Smart**

Product Solution s.r.o. se díky široké síti partnerů z oblasti technologií i softwaru řadí na špičce v poradenské činnosti.

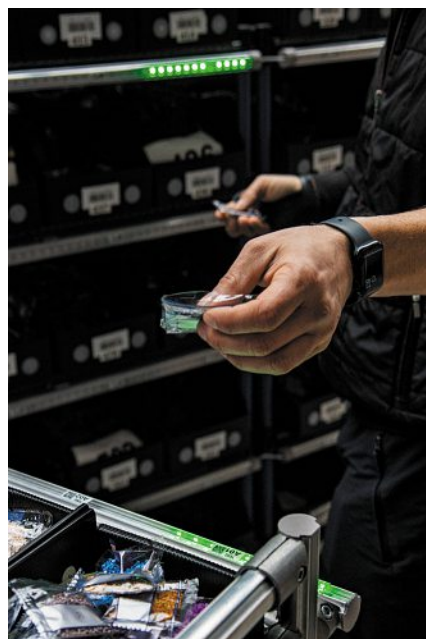
Systém E-kanban

Mezi technologie, které mohou vaše procesy okamžitě zefektivnit s velmi rychlou návratností investice, patří **e-kanban**. Jeho principem je automatická objednávka materiálu v reálném čase na základě nastaveného minimálního množství. Díky technologiím jako **AI kamery, optické senzory** či **váhy**, které monitorují aktuální obsazenost pozice, obdržíte objednávku okamžitě bez jakékoli potřeby zásahu skladníka. Řešení e-kanban nachází uplatnění například ve výrobních firmách při doručování k výrobním linkám, v e-commerce pro kontrolu aktuální zásoby zboží, jako součást navigace **automatických vozíků (AGV)** či jako systém pro řízení konsignačních skladů. Například společnost **WT Win-tech**, jeden z předních dodavatelů spojovacího materiálu, nabízí e-kanban jako službu svým zákazníkům. Pomocí e-kanbanu monitorují zásoby u svých zákazníků, což eliminuje zbytečné závozy zboží. Celou službu tak dokázali zefektivnit a zlevnit.

Pick to Light navigace

Další dlouhodobě prověřenou technologií, která je v letošním roce na velkém vzestupu, je **Pick to Light**. Světelná navigace ve skladu dokáže zrychlit

celý proces vychystávání materiálu o více než 50 % při minimální chybovosti. Implementace probíhá v řádu týdnů, návratnost investice obvykle bývá v řádu několika málo měsíců. Přínosnost technologie **Pick to Light**

si chválí i koncoví uživatelé. Slovy operátorky jednoho z našich klientů: „Světelná navigace mi usnadňuje práci hlavně z hlediska pozornosti. Při běžném vychystávání bylo mnohem snazší udělat chybu. Zároveň svou práci zvládám rychleji.“

Pokud přemýšlíte nad optimalizací procesů nebo nad nasazením nové technologie, rádi vám poradíme, pomůžeme a zoptimalizujeme procesy. Nečekejte, kontaktujte nás.

PICK TO LIGHT

OPTIMALIZACE LOGISTIKY

SOFTWARE

OBALY, SKLADY A LEAN

Smartbox

SMART PRODUCT SOLUTION

info@smartbox4you.com

+420 739 372 011

Well Pack zamířil na nizozemský trh

KOMPLEXNÍ
LOGISTIKA

Česká společnost Well Pack otevřela novou pobočku v Nizozemsku, kde pro svého partnera vyvinula servisní nástroj využívaný při logistice květin. Well Pack jako poskytovatel komplexní logistiky nabízí rovněž řešení v oblasti čištění a servisu opakovaně použitelných obalů i skladování s přidanou hodnotou. Je také zastáncem cirkulární ekonomiky a udržitelné logistiky.

Přeprava a distribuce květin představuje zajímavou oblast, ve které Well Pack působí. Centrum tohoto obchodu se nachází v Nizozemsku a distribuční síť pokrývá celou Evropu. Květiny při distribuci putují například v přepravních regálech, které jsou významným prvkem cirkulární, „zelené“ logistiky, neboť jsou vratné. Při svém oběhu se ovšem mohou poškodit a je třeba je opravit. Well Pack pro tento účel zhotovil a do Nizozemska dodal speciální servisní stoly vybavené poloautomatickými funkcemi.

Pro efektivní a pohodlnou práci v centru oprav

„Stoly byly vyvinuty našimi konstruktéry v Česku a následně jsme je na domácí půdě i vyrobili,“ popisuje nejnovější projekt Jaromír Opatrný, jednatel společnosti Well Pack. „V současné době se jedná o nejmodernější centrum oprav. Stejně vybavení bychom mohli dodávat

i do dalších center pro opravy v jiných zemích. Pro servis regálů jsme navrhli dva druhy stolů. Na stolech modelu S1 se opravují staré poškozené desky, které jsou součástí vozíků používaných v obchodních řetězcích na prodej květin. Výrobní stoly modelu S2 se zase využívají k výrobě nových desek.“

Model S1 zvyšuje efektivitu práce svým ergonomickým designem, který operace zjednodušuje a časově optimalizuje. Jeho pokročilé funkce umožňují dosáhnout rychlého a přesného výsledku práce s minimálním lidským úsilím. Model S2 k tomu přidává urychlení výrobního procesu, neboť umožňuje provádět více úkonů souběžně a uvolňuje tak operátorům ruce pro další úkony. Svou efektivitou a snadnou obsluhou zvyšuje tento model významným způsobem produktivitu práce.

Oba modely společně představují nové možnosti v oblasti automatizace. Umožňují dosahovat požadovaných výsledků s nejmenším možným vkladem lidské činnosti. Revolučním způsobem transformují tradiční výrobní procesy a nastavují nové standardy pro efektivní práci.

Náročný, ale rychlý vývoj

Well Pack dodal celkem 18 těchto opravárenských a výrobních stolů, z toho 12 modelů S1 a šest modelů S2. Součástí dodávky bylo rovněž pět jednoduchých rámsů s pevným plotrem pro plně manuální opravy a výrobu.

„Vývoj těchto zařízení prošel několika fázemi,“ říká Jaromír Opatrný. „Zásadní byla hned ta první, při níž se vyhodnocovala současná dostupná technologie a hledalo se řešení, jak již existu-

Well Pack nabízí skladování s přidanou hodnotou, jako je balení či montáž.

Foto: Well Pack

Práce na speciálním servisním stole Well Pack.

Foto: Well Pack

Well Pack působí svými centry a pobočkami ve 14 zemích

- Česká republika
- Německo
- Rakousko
- Polsko
- Řecko
- Maďarsko
- Rumunsko
- Francie
- Srbsko,
- Spojené království
- Belgie
- Lucembursko
- Nizozemsko
- Irsko

jíci prvky vylepšit a zefektivnit i usnadnit obsluhu práci. Následovalo vytvoření 3D modelu, dále dílčí úpravy a překreslení do výrobní dokumentace. Další významnou fází byla konstrukce prvních prototypů, které nakonec vyžadovaly úpravu konstrukce a s tím spojené přepracování výrobní dokumentace. Bohužel však výrobu prototypů brzdily problémy s dodávkami některých komponent – například elektropneumatické motory cestovaly až z dalekého Japonska a cestou k nám se ještě musely zastavit ve Francii, kde proběhla jejich kompletace některými součástkami. I tak se ale podařilo dodat tato zařízení za pouhých pět a půl měsíce odsouhlasení vývoje.“

Mytí obalů pro cirkulární ekonomiku

Ústředním bodem podnikatelské filozofie ve společnosti Well Pack je ekologický přístup k logistice. „Uvědomujeme si zásadní význam udržitelnosti v dnešním propojeném světě a jsme odhodláni minimalizovat naši ekologickou stopu,“ zdůrazňuje Jaromír Opatrný. „Začleněním ekologických postupů do našich operací a zvážením individuálních požadavků každého klienta se snažíme podporovat rovnováhu mezi obchodem a ochranou přírody.“

Well Pack provozuje deset mycích a šest servisních center a má také oddělení technického vývoje, které vyvíjí nová řešení a inovativní technologie pro mycí systém přepravek.

„Všechna naše mycí centra splňují ty nejvyšší požadované standardy,“ říká Jaromír Opatrný. „Nabízíme komplexní služby mytí přepravek počínaje vyzvednutím plastových obalů přes mytí až po přepravu zpět do prostor klienta. Další naší zajímavou činností je parní čištění nákupních vozíků pro obchodní řetězce.“

Odborné znalosti i zdroje

Komplexní řešení Well Packu dále zahrnují logistiku celozových i kusových zásilek v nejrůznější škále komodit. Firma přepravuje role papíru, stavební materiály, obalové materiály, potraviny i jakékoli jiné zboží. Ke všem těmto činnostem má dlouholeté odborné znalosti a vlastní zdroje k zajištění bezpečné a včasné přepravy. Pro zvýšení efektivity dodavatelských řetězců nabízí také svoz zásilek, jejich skladování a distribuci. Well Pack doručí zboží, ať už napřímou nebo prostřednictvím překladišť, což umožňuje vysokou flexibilitu služeb.

„Chápeme, že moderní obchodní prostředí vyžaduje flexibilitu

a globální dosah,“ vysvětluje dále Jaromír Opatrný. „Proto jsou naše služby vytvořeny tak, aby usnadnily expanzi kdekoli na světě. Ať už jde o navigaci ve složitých dodavatelských řetězcích, nebo o zefektivnění přeshraničních skladových operací, náš tým je připraven přinést výsledky. Daří se nám řešit výzvy a ke každému projektu přistupujeme s odhodláním k dokonalosti, abychom našim klientům zajistili nejen řešení, ale i klid. V rámci logistiky jsme připraveni dělat cokoli a kdekoli na světě.“

Spolupráce s Vězeňskou službou v Jiřicích

Well Pack je aktivní také v oblasti zaměstnávání odsouzených osob a od roku 2007 působí ve věznicí Jiřice ve Středočeském kraji. V loňském roce tam zahájil spolupráci s nadnárodním dodavatelem pro automobilový průmysl, firmou ZF – výrobcem automatických převodovek a mimo jiné také dodavatelem bezpečnostních pásů pro většinu automobilek. Jedná se o unikátní projekt spolupráce s Vězeňskou službou ČR, který přináší práci téměř stovce odsouzených. Podrobnosti přinese Logistika v některém z příštích vydání. ●

pat

”
Začleněním ekologických postupů do našich operací a zvážením individuálních požadavků každého klienta se snažíme podporovat rovnováhu mezi obchodem a ochranou přírody.

Multimodální logistický Ostrava Airport Multimodal Park (OAMP), který se nachází v těsné blízkosti ostravského letiště Leoše Janáčka v Mošnově, je vlajkovým projektem developerské společnosti Concens Investments. O projektu a jeho dalším rozvoji hovoří její výkonný ředitel Tomáš Novotný.

Na Ostravsku dnes stavíme spekulativně

Jak se daří logistickému Ostrava Airport Multimodal Parku?

Projekt jsme začali budovat před šesti lety. Zahrnuje 125 tisíc čtverečních metrů špičkových komerčních prostor vhodných pro logistiku a lehkou výrobu, které jsou nyní ze 100 procent obsazené především významnými 3PL operátory, a dalších 97 tisíc čtverečních metrů má stavební povolení. Tehdejší sázka na tuto lokalitu se vyplatila, mošnovské letiště je dnes významným logistickým hubem, kterým proudí zboží v rámci celé střední Evropy. To je také důvod, proč jsme zde zahájili spekulativní výstavbu druhé fáze areálu.

Co v této druhé fázi vznikne?

Jedná se o spekulativní výstavbu dalších 120 tisíc čtverečních metrů industriálních ploch, které se budou nacházet opět v těsné blízkosti letiště a železniční vlečky a které budou mít výbornou dostupnost na dálnice D1, D48

a D56. Výstavbu jsme zahájili letos v březnu a předpokládáme, že ji dokončíme ve třetím čtvrtletí letošního roku. S ohledem na silnou poptávku po kvalitních nemovitostech na Ostravsku stavíme bez předem známého nájemce a již nyní registrujeme zájem ze strany logistických, ale také výrobních společností. Věříme, že klíčem k úspěchu je nabízet již dokončené prostory, nikoliv prostory, na které si musí nájemce déle než rok počkat.

V jakém standardu logistický park stavíte?

Jde o komerční industriální výstavbu nejvyšší třídy A, která je vhodná pro skladování a lehkou výrobu. Stejně jako v případě první fáze areálu cílíme na standardní mezinárodní environmentální certifikaci BREEAM, kterou jsme v případě zájmu budoucího uživatele ochotni povýšit až na nejvyšší úroveň. Zaměřujeme se na to, aby následný provoz

TOMÁŠ NOVOTNÝ

Tomáš Novotný působí na českém nemovitostním trhu od roku 2001. V uplynulých osmi letech byl členem investičního výboru realitního fondu kvalifikovaných investorů Arete, kde měl na starosti asset management a development realitního portfolia v hodnotě 1,5 miliardy korun. Předtím zastával pozici regionálního ředitele v developerské společnosti CTP Invest a ve funkci chief operations officer působil ve společnosti Point Park Properties (dnes P3). Vystudoval ČVUT v Praze a během svého studia absolvoval roční stipendijní pobyt na Herriot-Watt University v Edinburghu.

nemovitosti byl energeticky úsporný, a proto na střechu umožňujeme umístit fotovoltaickou elektrárnu, standardně využíváme LED osvětlení, nízkoemisní vytápěcí jednotky a zabýváme se alternativními zdroji tepla, jako jsou tepelná čerpadla, která mohou nahradit konvenční plynové vytápění. Chceme zavádět opatření, která dávají smysl jak z hlediska ekonomického, tak environmentálního, a to nejen s ohledem na výstavbu, ale i následný provoz.

S vaším nástupem do čela Concens Investments letos v lednu firma oznámila další expanzi na českém realitním trhu. Kam se chystáte?

Ostravsko je naším domovským trhem, kde jsme s ohledem na konsolidované pozemkové vlastnictví a na platné stavební povolení rozvíjeli první plány

” **Chceme zavádět opatření, která dávají smysl jak z hlediska ekonomického, tak environmentálního, a to nejen s ohledem na výstavbu, ale i následný provoz.**

na expanzi. Kromě již zmíněné probíhající spekulativní výstavby, jejíž hodnota převyšuje miliardu korun, budeme v této lokalitě připravovat i další industriální projekty, ať už na míru, nebo spekulativně, tedy bez předem sjednaného nájemce. Nicméně aktivně vyhledáváme příležitosti k akvizici vhodných pozemků i v dalších regionech Česka a věřím, že další projekty brzy oznámíme. Naším cílem je letos zdvojnásobit počet spravovaných areálů a v roce 2025 zahájit výstavbu v nových lokalitách s velkou pravděpodobností opět spekulativně. Aktivně hledáme především strategické lokality většího rozsahu pro dlouhodobou investici.

Na českém realitním trhu působíte již 23 let a vždy jste se věnoval industriálním nemovitostem. Čím jsou pro vás zajímavé?

Po studiu na ČVUT v Praze a praxi v zahraničí jsem se vrátil do Česka a začal pracovat jako projektový manažer v developer-ské společnosti Pinnacle – později P3 Parks, která stavěla a spravovala skladové a výrobní areály. Už jsem u nich zůstal a postupně si vyzkoušel nejen realitní development, ale také – v rámci svého působení v nemovitostním fondu kvalifikovaných investorů – asset management a investice. V Concens Investments pokračuji v developmentu, který byl vždy středem mého zájmu a s naším zaměřením na spekulativní development bych rád využil získané zkušenosti a své dynamické vnímání trhu s nemovitostmi. Věřím, že náš byznysplán přinese brzy ovoce a naši obchodní partneři ocení naši připravenost a flexibilitu. ●

pat

INZERCE

KKIG
HOLDING

AIRDEPO

Nový skladový areál 4 minuty od Letiště Václava Havla

AIRDEPO je moderní obchodní, technologický a skladový park situovaný v katastru obce Tuchoměřice, v bezprostřední blízkosti Letiště Václava Havla. Jedná se o soubor osmi budov s celkovou pronajimatelnou plochou o rozloze více než 40 tisíc m², projekt má již pravomocné stavební povolení. Budovy mohou sloužit jako výrobní prostory, skladové zázemí, sídla firem, výzkumné prostory, školící centra i kanceláře, zajišťujeme flexibilitu a variabilitu pro potřeby každého nájemce. Pro více informací nás kontaktujte.

www.airdepo.cz | +420 605 145 083 |

Předávání budov až do konce roku 2025.

Jungheinrich představil ve Stuttgartu novinky

MANIPULAČNÍ
TECHNIKA

Mezi novinkami, které se objevily v březnu na veletrhu LogiMat, nechyběly dva zajímavé výrobky od společnosti Jungheinrich. Novou řadu retraků ETV 2i doplnila rovněž nová řada elektrických ručně vedených vysokozdvížných vozíků EJC 1i. Obě řady spojuje využívání lithium-iontových baterií a důraz na efektivitu provozu.

Inovativní lithium-iontové vozíky ETV 2i výrobce vyvinul pro lehké až středně těžké aplikace. Cílovou skupinou jsou uživatelé, jejichž provozní nároky činí přibližně pět motohodin denně a méně. Modely ETV 214i a ETV 216i nabízejí nosnost 1400, respektive 1600 kilogramů až do výšky zdvihu 10 700 milimetrů. Řada ETV 2i je navržena s ohledem na nízké náklady i energetickou účinnost.

„Nová řada ETV 2i byla vyvinuta jako cenově výhodné řešení pro zákazníky, kteří kladou důraz na kvalitu, robustnost a možnost přizpůsobení, ale nepotřebují vozík pro vícesměnný provoz,“ vysvětluje člen představenstva společnosti Jungheinrich pro prodej Christian Erlach. „Při vývoji jsme vycházeli z analýzy dat z přibližně 14 tisíc vozíků u zákazníků. Z údajů vyplývá, že v mnoha aplikacích se používají vozíky s nadměrnou nosností. To jsme zohlednili u retraků řady ETV 2i,“ upozorňuje Christian Erlach.

Řada ETV 2i je vybavena integrovanou lithium-iontovou baterií, která umožňuje flexibilní provoz a zajišťuje vysokou dostupnost. Jungheinrich vybavuje vozíky dvě-

ma variantami baterií, k dispozici je kapacita 230 Ah nebo 460 Ah.

„S lithium-iontovou baterií o kapacitě 230 Ah můžeme nabídnout vozíky řady ETV 2i za podobnou cenu jako vozíky s olověnou baterií. Lithium-iontová technologie tak dorazila na masový trh s vysokozdvížnými vozíky,“ říká Christian Erlach. „Ta je nejen udržitelná, ale má také pozitivní dopad na provozní náklady. Vozíky Jungheinrich s lithium-iontovými bateriemi spotřebují při provozu přibližně o 20 procent méně energie než vozíky s bateriemi olověnými.“

Při vývoji řady ETV 2i hrála pro Jungheinrich zvláštní roli také bezpečnost. Díky kompaktní konstrukci a nízké výšce baterie nabízí vozík lepší výhled do všech stran, což minimalizuje riziko nehod.

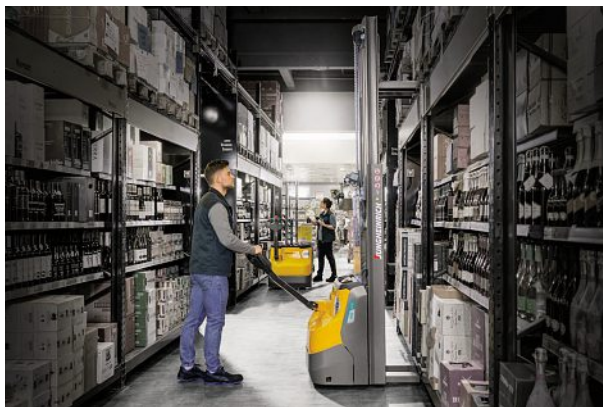
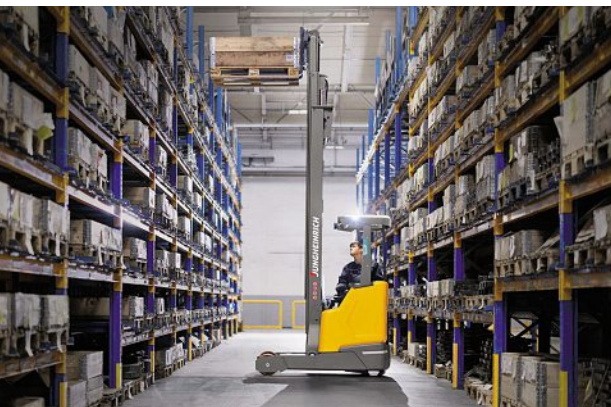
K další výbavě patří také světelný pás LED kolem střechy vozíku. Nový bezpečnostní prvek nazvaný SmartStripe má funkce jako denní svícení, blinkry a brzdová světla. V budoucnu bude možné přímo na světelném pásu zobrazovat také stav nabití a různá varovná hlášení.

Nová řada EJC 1i

Ručně vedené elektrické vysokozdvížné vozíky se používají téměř v každém podniku. Na tento segment spoléhají zejména malé a střední firmy, maloobchodní prodejny nebo výrobní podniky s omezeným skladovacím a pracovním prostorem. Jungheinrich ve Stuttgartu představil novou generaci řady elektrických vozíků v základním segmentu pro tuto skupinu uživatelů. Výrobce se důsledně zaměřil na využití nejmodernější lithium-iontové baterie i v této třídě vozíků. Kromě známých výhod, jako je možnost rychlého nabíjení, bezúdržbový provoz a udržitelnost, těží vozíky nové řady EJC 1i především z vysoké energetické hustoty lithium-iontových baterií. Namísto velkých olověných akumulátorů dokázal výrobce umístit stejné množství energie do mnohem menšího modulu uvnitř vozíku, a ušetřit tak místo.

Zejména v úzkých uličkách a skladovacích prostorech je výsledkem zajímavý poloměr otáčení, který umožňuje i nezkušeným uživatelům snadno, přesně a bezpečně manévrovat s vozidly

”
Namísto velkých olověných akumulátorů dokázal výrobce umístit stejné množství energie do mnohem menšího modulu uvnitř vozíku a ušetřit tak místo.

Retraky ETV 2i jsou určeny pro lehké až středně těžké aplikace.

Elektrické ručně vedené vysokozdvížné vozíky EJC 1i spoléhají na lithium-iontové baterie.

Foto: Jungheinrich

řady EJC 1i. Dalším přispívajícím faktorem je skutečnost, že výrobce výrazně snížil celkovou výšku nových elektrických péších zakladačů. Výrazně tím zlepšil viditelnost vidlic, nákladu a pracovního prostředí.

Přestože jsou vozíky řady EJC 1i výrazně kompaktnější a menší než jejich předchozí modely, Jungheinrichu se opět podařilo

výrazně zlepšit jejich stabilitu. To bylo možné díky inteligentnímu rozložení hmotnosti v rámci podvozku vozíku a s tím související optimalizaci těžiště vozíku a také díky použití nových profilů stožárů. Výsledkem je výrazné zvýšení zbytkové nosnosti až o 250 kilogramů, tedy o 62,5 procenta.

Jungheinrich nabízí řadu EJC 1i v široké škále variant. Patří mezi

ně standardní vozík EJC 110i/112i, který může přepravovat břemena o hmotnosti až 1200 kilogramů a lze jej objednat s výškou zdvihu až 4,70 metru. U varianty EJC 110zi/112zi s přídatným zdvihem lze kromě vidlic zvedat i ramena kol. Přídatný zdvih má nosnost až 1600 kilogramů. ●

pat

INZERCE

FEET TRANSPORT®

EK015598

DOPRAVNÍ SERVIS PRVNÍ TŘÍDOU

Na trhu od roku 2010

Centrála v Praze, **10 poboček v ČR.**

V následujícím roce plánujeme expandovat na Slovensko a do Polska.

Zajišťujeme FTL, LTL, leteckou a námořní dopravu.

Příklady, sběrné linky, celovozy.

kariera.feetransport.cz | www.feetransport.cz

Yusen Logistics (Czech) spolupracuje s Kögel Trailer

Partnerství mezi Yusen Logistics (Czech) a Kögel Trailer je založeno na japonské filozofii „kaizen“. Stálé zlepšování, projektový přístup a řešení specifických zákaznických požadavků je tím, co přesvědčilo společnost Yusen Logistics o výhodnosti spolupráce.

Koncem února navštívili zástupci Yusen Logistics (Czech) výrobní závod Kögelu v Burtenbachu, aby si prohlédli a slavnostně převzali několik hotových návěsů řady Kögel Mega Rail z celkem padesáti kusů, které si společnost objednala. Ze tří set návěsů ve flotile Yusen Logistics (Czech) je jich zhruba 80 procent od dodavatele Kögel.

Na Dalibora Hofmanna, head of contract logistics Yusen Logistics (Czech), zapůsobilo zejména to, jak bezproblémově se do návěsů zdařilo implementovat speciální prvky, které vzešly z požadavků zákazníka a které umožňují efektivnější obsluhu návěsů. „Ocenil jsem rovněž vynikající intermodalitu Kögel Mega Rails,“ říká Dalibor Hofmann.

Klíčem k úspěchu jsou inovace

Yusen Logistics (Czech) je dlouholetým zákazníkem Kögel Trailer a váží si zejména jeho přístupu k inovacím. Nápady na tyto inovace pocházejí převážně z diskusí, které Yusen Logistics (Czech) vede se svými zákazníky. Podněty následně konzultuje s týmem Kögel Trailer a tam, kde je to možné, jsou realizovány. Vysoká úroveň customizace a flexibility společ-

Dalibor Hofmann, head of contract logistics Yusen Logistics (Czech), a Christian Renners, CEO Kögel Trailer. Foto: Yusen Logistics (Czech)

nosti Kögel jsou jen dva z důvodů, proč se Yusen Logistics (Czech) rozhodla pro partnerství s Kögel Trailer.

„Úpravy návěsů, které Kögel Trailer na naše přání dokáže realizovat, odlišují nejen Yusen Logistics, ale také Kögel od konkurence,“ vysvětluje František Klivan, head of sales and marketing Yusen Logistics (Czech).

Automobilový průmysl je jedním z klíčových segmentů, pro něž Yusen Logistics (Czech) zajišťuje své služby a přepravu zboží. Návěsy typu Kögel Mega Rail jsou pro komplexní dodavatelské řetězce obzvláště vhodné, a to díky světlé vnitřní výšce tři metry a intermodálnímu vybavení pro lodě a železnice, které umožňuje, že návěsy mohou být přepravovány jako samostatné nedoprovázené jednotky.

Návěs se také může pochlubit maximálním ložným objemem,

mimořádnou stabilitou a dlouhou životností. I tyto modifikace pomáhají tomu, že řidiči a náklad dorazí do svého cíle bezpečně a efektivně. ●

pat

Yusen Logistics

Společnost Yusen Logistics byla založena v roce 1955 v Japonsku a je jedním z lídrů na světovém trhu logistiky s více než 25 tisíci zaměstnanci ve 47 zemích na 681 místech a s více než 2,9 milionu metrů čtverečních skladových ploch.

Yusen Logistics, který je součástí skupiny NYK Group kotované na burze (tržby skupiny NYK Group v roce 2022 odpovídají přibližně 19,4 miliardy eur), generuje téměř pětinu svých tržeb v Evropě.

Yusen Logistics působí již více než 20 let také v Česku. V osmi českých pobočkách a dvou na Slovensku pracuje 650 zaměstnanců. Spravují více než 88 tisíc metrů čtverečních skladových ploch.

Elektronické dokumenty v dopravě

DIGITALIZACE
A PRÁVO

Přepavní dokumenty jsou nezbytnou součástí mezinárodních i vnitrostátních přeprav. Poskytují nezbytné informace stranám přepravní smlouvy i dalším subjektům.

Ať už se jedná o nákladní list, či náložný list (konosament), dominantní provedení takového přepravního dokumentu je od počátku na fyzickém nosiči, tedy papíru. Dlouho se zdálo, že se na tom nic nezmění, ovšem v poslední době lze pozorovat silící tlak na přechod k elektronické formě přepravních dokumentů. Co však brání rychlejšímu rozšíření elektronických přepravních dokumentů, jsou otázky, zda i elektronická verze bude použitelná stejným způsobem jako papírový přepravní dokument, tedy zda bude vyvolávat tytéž právní důsledky a plnit stejné funkce. Odpovědi na tyto otázky se často hledají v legislativě, jenže ani ta odpově-

di v uspokojivé podobě mnohdy neposkytuje.

V českém právním řádu

Právní úprava přepravních dokumentů, a to i těch klasických papírových, je v českém právním řádu sama o sobě nedostatečná. Například zákon č. 89/2012 Sb., tedy občanský zákoník (OZ), se definicí nákladního listu vůbec nezabývá, jakkoliv se na nákladní list odvolává například v paragrafu 2566, v třetím odstavci. Nepoměrně větší prostor věnuje tento kodex listu náložnému (konosamentu), nicméně i tato úprava má své nedostatky a její dosah je v podmínkách Česka v podstatě minimální.

Zákonodárce nejspíše předpokládal, že právní úprava přepravních dokumentů bude v souladu s paragrafem 2578 OZ provedena pomocí jiných právních předpisů, tedy přepravních právních řádů, jakožto předpisů podzákoných (vyhlášky ministerstev, nařízení vlády) či v jiných zákonech upravujících další otázky toho kterého druhu dopravy. A skutečně tomu tak do určité míry je, když v současné době existují v českém právním řádu dva účinné právní předpisy, které nákladní list (či jiný přepravní dokument) upravují.

Prvním předpisem je nařízení vlády č. 1/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou drážní nákladní dopravu (ŽPŘ), které upravuje vedle nákladního listu i přepravní list pro přepravu takzvaných spěšnin. Druhým předpisem s úpravou přepravních dokumentů je zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě (ZSD), konkrétně jeho ustano-

vení § 9a, které zavádí v českém právním řádu použití některých částí Úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR) i pro vnitrostátní přepravy, a to včetně ustanovení Kapitoly III. této úmluvy, která nákladní list upravuje.

Samostatnou úpravu přepravních dokumentů v rámci českého právního řádu pak představují mezinárodní úmluvy pro mezinárodní přepravy, z nichž některé reflektují i používání elektronických přepravních dokumentů. Příkladem může být již zmíněná úmluva CMR a druhý dodatkový protokol k ní (ne všechny členské státy CMR tento protokol ratifikovaly, Česko však k němu přistoupilo), nebo Úmluva o mezinárodní železniční přepravě (COTIF), konkrétně její Příloha B (Jednotné právní předpisy pro smlouvu o mezinárodní železniční přepravě zboží, CIM). Ty v ustanovení článku 6, paragraf 9, říkají, že: „Nákladní list, včetně druhopisu nákladního listu, může mít podobu elektronických záznamů dat převoditelných na čitelné znaky písma. Postupy užití k záznamu a zpracování dat musí být funkčně rovnocenné, zejména pokud jde o důkazní sílu takto zhotoveného nákladního listu.“

Přepravy bez právní úpravy

Z výše uvedeného krátkého rozboru tak vyplývá, že existuje řada přeprav, u nichž není možné využít elektronického přepravního dokumentu, který by měl stejné účinky jako běžný „papírový“ přepravní dokument.

První skupinou přeprav jsou přepravy vnitrostátní. U nich

Lze s jistotou použít přepravní dokument v elektronické formě jen v případě železničních přeprav ve veřejné drážní nákladní dopravě, tedy dopravě, která probíhá podle předem zveřejněného jízdního řádu a tarifu, jelikož jen pro tyto přepravy je ŽPŘ určen. U ostatních železničních nákladních přeprav vnitrostátních úpravu provedenou v paragrafu 32 odst. 1 ŽPŘ použít nelze. Použití elektronických přepravních dokumentů pro vnitrostátní silniční nákladní přepravy je s ohledem na konstrukci provedenou paragrafem 9a ZSD sporné. U ostatních vnitrostátních přeprav platí přímo úprava provedená OZ, tedy bez jakékoliv úpravy nákladního listu, ať už „papírového“, či elektronického.

Druhou skupinou jsou potom přepravy mezinárodní, nepodléhající žádné mezinárodní úmluvě, která by přepravní smlouvu upravovala. Takové přepravní smlouvy se potom řídí národním právním řádem, kterým může být i právo české, tedy konkrétně OZ. Okruh těchto přeprav je poměrně široký, jelikož se jedná o přepravy kombinované, které nejsou jako doplňkové upraveny tou kterou mezinárodní úmluvou. V podmínkách Evropy se může jednat o přepravy silniční s překládkou samotné zásilky bez silničního dopravního prostředku na loď (přeprava zásilky lodí společně s vozidlem bez překládky spadá pod článek 2 CMR), u nichž je celá přeprava kryta jednou přepravní

Existuje řada přeprav, u nichž není možné využít elektronického přepravního dokumentu, který by měl stejné účinky jako běžný „papírový“ přepravní dokument.

smlouvou. Nebo o přepravy kombinující železniční a silniční přepravy, opět kryté jednou přepravní smlouvou, kde je silniční úsek mezinárodní a zásilka je na vlak z vozidla přeložena.

Problémy a jejich řešení

Skutečnost, že český právní řád neobsahuje odpovídající úpravu elektronických přepravních dokumentů, má za následek, že uživatelé systémů, které generují v elektronické podobě výstupy srovnatelné s „papírovými“ přepravními dokumenty, se nemohou v případě celé řady přeprav na takové výstupy v případném sporu spolehnout. Ve sporu sice mohou mít tyto výstupy podobu jiného důkazu, nicméně nevyvolávají účinky, které navozují papírové přepravní dokumenty (právem stanovené domněnky či důsledky zápisu v takových dokumentech). Nadto bez odpovídající zákonné úpravy pochopitelně klesá vůle používat takové elektronické výstupy v přepravním procesu. To pak vede ke zbytečné administrativní zátěži a komplikaci obchodu jako takového. Osoby zúčastněné na obchodním případu (včetně přepravy k jeho realizaci) totiž nemají jistotu, jakou povahu má elektronický výstup, který je jim jako přepravní dokument prezentován a z důvodu vyšší jistoty jej odmítají a požadují papírové provedení.

V ideálním případě by měl být OZ novelizován tak, aby obsahoval

komplexní úpravu nákladního listu, jak je to běžné v mezinárodních úmluvách či zahraničních právních úpravách. Současně s tím by mělo být stanoveno, že nákladní list i náložný list je možné provádět elektronicky. Tedy, že podmínkou pro provádění přepravních dokumentů elektronicky je „pouze“ funkční rovnocennost elektronického záznamu s „papírovým“ provedením. Jde o možnost sledovat prováděné změny v dokumentu při zachování původního záznamu, možnost provádět záznamy do dokumentu všemi subjekty zúčastněnými na přepravní smlouvě – především dopravcem, odesílatelem, příjemcem či nemožnost vyhotovit přepravní dokument ve více kopiích, než kolik jich bylo při převzetí zásilky vyhotoveno a podobně.

Podobná úprava OZ by ovšem nezajistila tuzemským subjektům konkurenční výhodu, pouze by srovnala jejich podmínky s těmi, které má jejich konkurence v zahraničí. V případě neprovedení takové úpravy se ale může stát, že domácí subjekty budou proti zahraniční konkurenci znevýhodněny zbytečnými administrativními podmínkami přepravy, což povede k nárůstu cen přeprav a jejich delšímu trvání. Ve svém důsledku tak Česko zase ztratí i něco ze své přitažlivosti pro zahraniční investory. ●

Petr Rožek

výkonný ředitel Svazu spedice a logistiky ČR

Logistika

Příloha HN (25. 4. 2024) a týdeníku Ekonom 17/24 (25. 4. 2024), samostatně neprodejné

Ročník XXX, číslo 1
vychází 25. 4. 2024
logistika.ekonom.cz

Vydává: Economia, a.s.,
Pernerova 47, 186 00 Praha 8, IČ: 28191226

Vedoucí redaktor: Pavel Toman, tel.: 777 785 447
e-mail: pavel.toman@economia.cz

Redakční rada: Prof. Ing. Václav Cempírek, Ph.D.,
DBA; doc. JUDr. Ing. Radek Novák, CSc.;
doc. Ing. Libor Švadlenka, Ph.D.

Manažer inzerce:
Dobromila Danovová, 737 434 166
e-mail: dobromila.danovova@economia.cz

Grafická úprava: Vizuální studio Economia

Příjem inzerce: inzerce@economia.cz

Tisk: Triangl, a.s., Beranových 65,
199 02 Praha 9

ISSN 1211-0957

© 2024 Economia, a. s.

Foto na titulní straně je inzertní plocha

Poskytnutím autorského příspěvku autor souhlasí s rozmnožováním článku, jeho rozšiřováním a sdělováním po internetu v kterémkoli tištěném nebo elektronickém titulu vydavatele či osoby s jeho majetkovou účastí anebo v jejich souboru. Autor souhlasí s úpravami a odpovídá za právní i faktickou bezvadnost příspěvku. Autorská práva k časopisu náleží vydavateli. Přetiskování a přebírání článků, včetně provádění překladů, je zapovězeno.

ekonom

týdeník produktivního Česka

rozhovory
s osobnostmi
do hloubky

za **59 Kč** měsíčně

ekonom.cz/vyzkouset

Konec spalováků v Čechách!

Nové dostupné elektrické vozíky Jungheinrich EFG BB/BC.

Robustní, jednoduché stroje pro každodenní nasazení
Nosnost 1,6 - 3,0 tuny · Zdvih až 5 metrů!
Ekologická náhrada za spalovací vozíky

Již od
515.000
Kč

Jungheinrich přichází s novou řadou elektrických vozíků EFG BB/BC, které slouží jako náhrada vozíků na naftu a plyn. Díky jednoduché konstrukci z osvědčených komponent a předem daným konfiguracím je cena o 30 % nižší než standartní EFG. Vozíky s vysokým výkonem jsou dostupné skladem a v případě zájmu je možné je otestovat v provozu u zákazníka.

Zjistěte více na:

www.jungheinrich.cz

+420 313 333 323 · prodej@jungheinrich.cz

 JUNGHEINRICH